ANUL VI
1.1977
NR. 61
România
pitorească
REVISTĂ EDITATĂ
STERUL TURISMULUI

România pitorească

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE MINISTERUL TURISMULUI

POP SIMION
redactor șef

TOMA GEORGE MAIORESCU
redactor șef adjunct

CORNEL BOZBICI
secretar responsabil de redacție

HOLIDAYS IN ROMANIA · VACANCES EN ROUMANIE
FERIEN IN RUMÄNIEN · ТУРИЗМ В РУМЫНИИ

EDIȚII ALE REVISTEI ÎN LIMBILE ENGLEZĂ, FRANCEZĂ, GERMANĂ, RUSĂ

Redacția: Cod 70033 București
Bd. Republicii 4, Sector 4, tel. 15.84.58

Prețul unui abonament este de 9 lei pe trei luni, 18 lei pe șase luni și 36 lei pe un an.

„Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București».

Evenimentul de inimă și drumeție așteptat de toată suflarea românească:

ALMANAHUL TURISTIC 1977

editat de revista «România pitorească»

La chioșcurile de difuzare a presei vă așteaptă

ALMANAHUL TURISTIC '77

călăuza fidelă a vacanțelor dumneavoastră.

Din paginile acestei cărți pornesc 1001 drumeții către tot atîtea destinații posibile pe planeta oamenilor numită Pămînt.

30 DE ZILE

● Mereu mai sus! Tehnicile de construcție au înregistrat de la începutul secolului o adevărată revoluție grație întrebuințării betonului armat, celui precomprimat și oțelului. După progresele realizate în construcția ascensoarelor, clădirile au putut să fie ridicate la înălțimi amețitoare dacă în 1898 se atingeau 184 de metri (turnul Singer din New York), în 1931 se ajungea la 381 metri (Empire State Building, tot din New York), ca în 1970 recordul să atingă 442 metri (imobilul Sears din Chicago). ● Cancerul intestinului gros — al doilea ca frecvență și mortalitate după cel de plămîni la bărbați și de sîni la femei — pare să se datoreze unor obișnuințe alimentare. Americanii au consacrat mai bine de 60 de milioane de dolari pentru cercetarea acestui cancer, mai ales verificării faimoasei teze a lui Burkitt, după care ridicarea consumului de carne grasă și diminuarea celui de cereale, provocînd încetinirea tranzitului intestinal, favorizează acest cancer. ● Societatea Națională a Căilor Ferate Belgiene a întreprins o acțiune interesantă: de la 3 aprilie la 1 noiembrie 1976 a pus la dispoziția amatorilor, în 16 gări, biciclete pentru scurte excursii. ● «Pădurea — o prețioasă avuție națională. Să o apărăm și să o îngrijim». Sub acest generic are loc în județul Suceava cea mai amplă acțiune de ocrotire, valorificare superioară și reîmpădurire a fondului forestier din această parte a țării. În actualul cincinal vor fi împădurite 12 000 ha (2 800 ha în 1976), un loc principal ocupîndu-l zonele preorășenești și cele din apropierea obiectivelor turistice de interes național. ● Centrul de închiriat echipament și materiale sportive de la Stadionul Republicii (str. Puțul cu apă rece), deschis zilnic (cu excepția duminicilor) între orele 10—13 și 16—20 pune la dispoziția montamarzilor și amatorilor de schi întregul echipament necesar pe timp de iarnă: schiuri, bocanci, hanorace, rucsacuri etc. ● Federația Română de Turism-Alpinism a organizat, la hotelul Vulea cu Pești (M. Vîlcan), a patra întîlnire anuală a speologilor amatori din România. Au participat 180 de speologi de la 23 de cercuri. Lucrările Speo-Sport-ului 1976 s-au bucurat de patronajul și asistența Consiliului Popular al Municipiului Petroșani. Speologii amatori au susținut comunicări în care au prezentat descoperirile lor din ultimul an: circa 400 de peșteri și avene. A fost organizată o expoziție de fotografii care a cuprins 160 de imagini alb-negru. S-au proiectat 3 500 diapozitive color. Au fost vizitate și explorate peșteri și avene din zona carstică a Munților Retezat, ocazie cu care au fost prezentate și experimentate diverse tehnici moderne de explorare; constatîndu-se că activitatea de explorare a cercurilor de speologie este deosebit de bine organizată și că rezultatele ei sînt foarte interesante, F.R.T.A. a hotărît înființarea Comisiei de Speologie. S-au acordat premii și diplome. Trofeul F.R.T.A. a revenit Cercului Z din Oradea, iar Premiul F.R.T.A. Cercului «Emil Racoviță» din București. ● Despre niște «zgîrie-nori» mai puțin obișnuiți ne povestește un statornic colaborator al nostru, Ilie Dobrescu din Cîmpulung Muscel. În pădurea de pe dealul Bilceștiului (comuna Valea Mare — Pravăț, jud. Argeș) furnicile și-au construit pînă acum o duzină de mușuroaie-gigant (5—6 metri diametru, aproape 2 metri înălțime), semănînd întrucîtva cu termitele africane. Să mergem să le vedem și să le ocrotim, așa cum ne spun biologii, deoarece furnicile sînt mari prietene ale pădurii. ● Pionierii bucureșteni din sectorul 1 au fost premiați pentru bogata lor activitate turistică din anul ce abia s-a încheiat. În holul cinematografului «Scala» au fost prezentate roadele celor 6 expediții ale lor, între care «Biospeologia, pe urmele lui Emil Racoviță»: frumoase fotografii și colecții de animale și vietăți cavernicole. ● Avem încă o gazdă modernă și primitoare în drumurile noastre pe meleagurile județului Cluj. În orașul Dej: un nou hotel (136 de locuri) mobilat cu gust și pricepere, la ale cărui servicii (sperăm de nota 10!) se adaugă un bar de zi și un restaurant. ● Zefir L. Anton, responsabilul Comisiei turism-alpinism de pe lîngă Comitetul E.F.S. al municipiului Hunedoara, ne informează despre al IV-lea cerc turistic «România pitorească» înființat în județ, pe lîngă Casa de cultură din Geoagiu-Băi. Primul cerc, cel de la Școala generală din apropierea montanul Cerbăl a împlinit vîrsta de un an și este condus de inimosul profesor Aurel Delagramatica, directorul școlii. Alte două cercuri «România pitorească» — la fabrica de industrie locală (responsabilă subinginera Mihelea) și pe lîngă filiala O.J.T. Hunedoara (responsabilă Victoria Voinea). Cît despre membrii cercului din Geoagiu-Băi, iată-i în fotografie cu revista «România pitorească» la care s-au și abonat.

● De la subredacția «Tot înainte» (Casa pionierilor din Hunedoara), prin Dorina Sorinca și Horia Tolfeș, primim alte știri despre activitatea desfășurată de Cercul de orientare turistică «Ioan Corvin», condus de antrenorul Pichiu Dan Vifor. S-au organizat, cu sprijinul Consiliului municipal Hunedoara al Organizației pionierilor, trei etape ale concursului «Cupa speranțelor», concurs de inițiere și popularizare a acestui sport. Rezultatele — aflate acum în vitrina cu trofee — n-au întîrziat să se arate. La concursul de la Lugoj, echipa formată din Ion Sîntimbreanu și Ionel Ilaș, au ocupat locul I în «Cupa Gențiana» la categoria 13—14 ani. Echipajul pionieresc format din Ștefan Bulbuc și Ilarion Lăutaru a cîștigat, la categoria 13—14 ani, concursul dotat cu «Cupa U.T.C. Politehnica», desfășurat în pădurea Gilău. Cercul de orientare turistică «Ioan Corvin» a participat și la acțiunile patriotice «Asaltul Carpaților», marcînd și remarcînd traseul Guru Zlata — Zănoaga — Crucea Trăsnitului — Bucura, încă din 1975 și îmbunătățind, în 1976, marcajele de pe golul alpin. Bravo! ● Lester R. Brown, director al Worldwatch Institute din Washington, a cărui prezență a fost remarcată la București în zilele Congresului Mondial al Populației, a comunicat recent un raport conform căruia, pentru prima dată din epoca neolitică, se înregistrează, în perioada anilor 1970—1975, o scădere a creșterii demografice mondiale. După micșorarea natalității în S.U.A. și Europa occidentală, îi urmează acum, afirmă cercetătorul american, o diminuare asemănătoare și în țări ale Asiei, datorită programelor de limitare a nașterilor. Pe de altă parte, mortalitatea a crescut în țările cele mai sărace, ca urmare a unei grave deteriorări a situației alimentare. Numeroși specialiști infirmă teza lui Lester R. Brown arătînd că datele statistice sînt, totuși, lacunare; în 1971, de pildă, nașterile nu fuseseră înregistrate complet la starea civilă decît pentru 37% din populația mondială. După datele recente furnizate de secția specială a Națiunilor Unite, «Diviziunea de la populației», se estimează că, abia în 1985—1990, creșterea populației mondiale va avea o curbă descendentă. ● Liber pe autostradă! În vara lui 1979 automobiliștii vor putea parcurge șoseaua Paris-Roma fără să întîlnească nici o singură lumină roșie de stop. Primul tronson al acestei mari căi va fi gata în vara lui 1978 și costă 105 milioane de franci. ● O recentă conferință de presă a directorului statisticilor de comerț, transport și servicii ale Oficiului statistic al Comunității Economice Europene (CEE), Silvio Ronchetti, a relevat comparativ date privind prețurile produselor și serviciilor în 9 capitale ale C.E.E. Needificatoare încă pentru un tablou sinoptic definitiv, cifrele i-au sugerat totuși comentatorului ziarului «Le Monde» un titlu de senzație: «Să te îmbraci la Bonn, să locuiești la Roma și să te distrezi la Londra». ● Ținute cu regularitate, în fiecare joi, conferințele lui P.V. Marchesseau se bucură la Paris de un mare succes de public. Reporterii îl descriu pe acest «naturopat» de 65 de ani (cu studii de drept, filozofie și medicină) care face o veritabilă vogă în ultima vreme, ca pe un adevărat Mefisto modern: «ochiul sumbru și viu, privire pătrunzătoare sub sprîncene negre, mustață fină, o bărbuță albă ca zăpada...» Marchesseau ține prelegeri convingătoare care fac repede adepți, recomandînd emersul cu picioarele goale în pădure, prin rouă, la ora cînd cîntă păsările», un ansamblu de reguli de igienă care cuprind băi, cură de plante și exerciții fizice. «Medicina, spune dînsul, este bună pentru marile dureri, infecțiile microbiene și accidente. Pentru rest — să fim atenți la fluide și la magnetismul uman și să nu uităm să facem cîte un lucru bun în fiecare zi»! La această oră există și o federație franceză de naturopatie (sloganul este: «Viața o găsiți în natură») care numără 3 000 de membri ce participă, în schimbul unor sume destul de frumușele, la cursuri de yoga, alimentație și chiar estetică. ● Juriul concursului național de artă culinară, ediția 1976, a apreciat exponatele gastronomice ale fazei finale în sala polivalentă a hotelului «Parc», acordînd mult rîvnitele premii I următorilor concurenți: bucătari specialiști: I. Moacă — OJT Prahova și Gh. Lorentz — OJT Bihor; cofetari specialiști: Marilena Ispas — ONT «Carpați» Brașov; bucătari III: P. Lungeanu — ONT Brașov; bucătari II: P. Purcaru — OJT Prahova; bucătar I — L. Postelnicu — CHR «Cina»; cofetari III: Gerda Lupașcu — ONT «Carpați» Brașov; cofetari II: C. Ciulei — «Athenee Palace»; cofetari I: R. Borgert — OJT Sibiu. Acum, cel puțin, știm unde e cazul să luăm masa! ● A apărut, în Editura Sport-Turism, o interesantă lucrare destinată drumeților iubitori de istorie: «Itinerar arheologic dobrogean». Cartea poartă drept gir de valoare semnătura a doi reputați arheologi constănțeni, Adrian Rădulescu și Constantin Scorpan. ● Lenjeria intimă a reginei Victoria a fost expusă spre vînzare la magazinul londonez «Christie's». Aproape noi, fiindcă nu fuseseră purtate decît o dată, jupoanele bunei suverane, cămășile de noapte și de zi, ciorapii de mătase și papucii, toate brodate cu însemnele regale, au putut fi cumpărate la prețuri între 7—75 livre bucata. ● Compania americană PAN-AM deține recordul liniilor aeriene celor mai lungi fără escală: la sfîrșitul anului trecut, a fost inaugurată legătura între San Francisco și Sydney, pe o distanță de 12 000 km. Zborul, realizat de un Boeing 747, se face în întregime deasupra Oceanului Pacific și durează aproximativ 13 ore. Au fost luate măsuri speciale pentru ca cei 266 de pasageri să nu sufere de pe urma dezhidratării, ca rezultat al călătoriei la o altitudine de 12 500 m.

Imaginile care ilustrează calendarul publicat de revista noastră în nr. 12/1976 sînt reproduse după exponatele și grafica existente în Muzeul Militar Central. Mulțumim pe această cale conducerii Muzeului pentru concursul pe care ni l-a dat și-i invităm pe cititorii noștri să viziteze acest inestimabil tezaur al istoriei militare românești.

Eugen Barău: Poveste de iarnă

Creion

datina și dorul

datina și dorul e drumul spre noi înșine, perpetuu și neistovit în revelațiile pe care ni le conferă cu dalbă generozitate;

datina și dorul e reîntoarcerea în substanța proprie, la origini, la izvorul veșnic renăscător, probînd cu strălucire durata, extensia temporal-spațială a românilor;

datina și dorul e memoria bunilor și străbunilor noștri, steag de conștiință etnică, transmis generațiilor ce ne păstrează neîntinată stirpea, virtutea, felul, fizionomia națională în constelația semințiilor lumii;

datina și dorul e merindea, e zestrea noastră de suflet, ce vine din Ieri, se tezaurizează în Azi și e avuția-garant a Mîinelui românesc;

datina și dorul e testament și, totodată, poruncă de nesupușenie în fața cotropitorilor, care au voit, vai, de cîte ori au voit! să dobîndească asupră-ne o victorie pe acest teritoriu al sinelui, unde nu se poate acționa cu puhoiștea de oști, tăria armelor și felurite silnicii;

datina și dorul e seva ce hrănește tulpina acelor idei-arbori, idei-columnă, idei-steag, în care se regăsește cu atîta dărnicie anul de grație 1977, în care am intrat;

datina și dorul e stîlp de Cetate, aură de Ctitorii, pîinea și sarea Lucrării, cîmp de Operă și Destin, motiv să le ducem cu noi în eternitate;

datina și dorul e tema noastră de verb, de rostire, simțire și faptă națională încît «România pitorească», foaie de minte, inimă și drumeție, crede cu cale să poposească în acest număr (pag. 6—7) asupra acestui subiect sfînt, nepereche.

Luna lui Gerar — pop simion

ERA O MARE LINIȘTE LA GRIVIȚA...

«I-ați fi crezut într-o joi, nu? Așa, dimineața la ora 8, noi am pornit din fața clădirii comitetului municipal de partid. A venit lume multă să ne conducă, prieteni, colegi... Am ieșit din orașul nostru, din Turda, spre Arad.»

Pe biroul din redacția noastră sînt înșirate o mulțime de ilustrate, insigne, ecusoane, pe care **Alexandru Lazăr** ni le arată la momentul potrivit, fiecare cu ora și amintirea lui, în timp ce răsfoiește, în sprijinul memoriei, un caiet voluminos cu însemnări — jurnalul de bord. Alături, **Romulus Prața** zîmbește, cu mîinile pe genunchi și dă din cap cu un zîmbet în semn că e de acord cu istorisirea prietenului său. Ei amîndoi au bătut împreună, pînă aici, la București, 3 600 de kilometri. «La început, cînd am scos pașapoartele, tovarășii de la miliție s-au mirat: cum așa, pe jos? Pe jos, am explicat, păi asta e toată frumusețea. Și pe urmă am plecat». Alexandru Lazăr are 30 de ani și e bobinator la Fabrica de ciment din Turda: «La mine e obișnuința veche, de mic copil tot fac excursii, cu trotineta, cu bicicleta... Acum 2 ani am străbătut 4 000 de km în 60 de zile-turul României pe jos. De data asta căutam tovarăș de drum, fiindcă e mai greu să umbli singur. N-ai cu cine să te bucuri de ce vezi». Romulus Prața, tocmai a absolvit liceul de chimie industrială din Turda, e de loc din Valea Ierii(?) și are 20 de ani: «Părinții mei sînt mopi. Taică-meu e miner. În principiu, nu eram împotriva excursiei ca efort fizic. Nu mă pot lăuda, am fost în drumeții mai mici, prin munții Apuseni și pe valea noastră. Dar un asemenea maraton încă nu îndrăzneam să visez pînă nu l-am întîlnit pe Alexandru. Am ajuns să ne cunoaștem prin comitetul municipal U.T.C. Maică-mea nu prea a fost de acord la început, așa cum sînt mamele. După 41 de zile de mers cu doi prieteni nu dăm nici un semn de oboseală. Dimpotrivă». Pe măsură ce-și amintesc orele, zilele de întîmplări de pe drum, chipurile lor strălucesc ca și cum bucuriile încercate împreună s-ar răstălmăci din nou, pe un ecran invizibil, numai de ei înțeles. 23 de zile le-au petrecut străbătînd orașele și satele Bulgariei. Au trecut acolo — cum și-au notat minuțios fiecare amănunt, peisaje, monumente, muzee, vorbe ale oamenilor, adrese — prin «132 de localități». Au rupt ca voinicii din basme 3 perechi de încălțăminte. Ținta călătoriei lor n-a fost una obișnuită: **au mers pînă departe, pe urmele ostașilor noștri de acum 100 de ani.** «Am vrut să cunoaștem locurile, să le vedem cu ochii noștri, să aducem astfel un mic omagiu eroilor care au luptat și s-au jertfit pentru Independența țării noastre».

«Merită să faci un asemenea drum pe jos. Poate să nu-i ușor, dar nu-i totuna cînd îți imaginezi doar ce scrie în cărți și cînd calci cu adevărat pe acele locuri. Parcă așa zicea Simion Mehedinți despre călătorie și despre lectură. Și mai apoi este o mare autoeducație — a te cunoaște pe tine însuți, a-ți măsura rezistența, a-ți călii voința, curajul. Noi am mers cîte 10—12 ore pe zi, alteori și cîte 14 ore. Cu mult înainte, Alexandru Lazăr stabilise un plan minuțios al călătoriei, pe etape, pe zile, pe ore. S-a sfătuit despre aceasta și cu tovarășii de la Comitetele județean U.T.C. Cluj și municipal U.T.C. Turda sub aripile cărora a fost parcurs itinerarul.

Echipamentul celor 2 drumeți cîntărea cîte 9 kg. N-au fost uitate pansamentele, antinevralgicele, unguentele, tetraciclina și, bineînțeles, aparatele de fotografiat. Abia așteptau să developeze cele 28 de filme, în total aproape 1000 de fotografii. «...Am ajuns la **Calafat** și astfel am luat contact cu primul oraș înscris pe drumul războiului de Independență. Am vizitat muzeul, monumentul ridicat în memoria soldaților căzuți la Plevna, am vorbit cu oameni în vîrstă care ne-au povestit tot ce știau despre acele evenimente. De aici am pornit spre **Bechet** și apoi spre **Corabia**. Am vizitat cetatea romană Sucidava, muzeul orașului, am văzut stampa care îi arăta pe soldații noștri în ziua în care au trecut podul, la 1877, pe la Siliștioara». Ziua de 15 iulie i-a găsit la Turnu-Măgurele. Au rămas mult timp în fața statuii lui Tudor Gornistul, ascultînd parcă sunetele ce dădeau, acum 100 de ani, semnalul de atac. La Zimnicea — aceleași clipe în fața statuii dorobanțului de la 1877 și o plimbare prin parcul orașului în care se construiește mult, ca peste tot. «În drum spre Giurgiu ne-a ajuns din urmă o ploaie, cum scrie la carte, cu rafale, am ajuns cuceriți în comuna Gîngiova(?). Acolo oamenii ne întrebau dacă nu era mai bine să facem cale întoarsă. Le-am spus că întorși nu mai este drum. Unde-ar fi fost rușinea noastră? Emoția a fost mare cînd, după Giurgiu, am trecut granița peste Podul Prieteniei. Am găsit foarte mulți bulgari care știau românește. Aflînd care e scopul călătoriei noastre, toată lumea ne bătea pe umăr și ne lăuda, spuneau «Bravo, uite de ce sînt în stare tinerii români ca să-și cunoască trecutul istoric». Nu putem să vă ascundem că ne simțeam atunci foarte mîndri. Am trecut prin orașul **Șistov** care e reședință de județ, loc legat și el de evenimentele de la 1877. 32 de kilometri am mers pe malul Dunării pînă am ajuns la **Nicopole**. Localitatea e așezată pe stînci, ca și Șistov și undeva, pe o colină, e înălțat un monument în amintirea zilei de 1/2 iulie cînd s-au dat aici lupte grele cu turcii. De pe mal se vedea orașul nostru Turnu Măgurele. Un alt monument al războiului l-am văzut la **Oralahovo**. În 29 iulie am ajuns la **Vidin**, locul unde au început și s-au sfîrșit luptele cu turcii. Ne uitam de la Vidin la Calafat și ne aduceam aminte de statuia din centrul orașului nostru, unde ne aflam cu puțin timp în urmă. Eram după 18 zile de marș. Ne aștepta, după 5 kilometri, vestitul **Smîrdan** unde au căzut atîția dintr-ai noștri și pe care-l știam din picturile lui Grigorescu — 3 august. Cu 8 km înainte de intrarea în Plevna ne-am oprit la Ianeni(?), locul unde, la 28 noiembrie 1877, Osman Pașa a capitulat. Ne-am plimbat mult timp în tăcere, în parcul istoric de la Plevna, unde tot ce ne înconjura amintea de acele zile grele — săbii, obuze, baionete, ghiulele, lopeți de geniu... Am fotografiat bradul pe care președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, l-a sădit la Plevna. Bradul a crescut, sub cerul de vară senin ne gîndeam la cei ce dormeau pentru totdeauna în osuarul eroilor. Citeam cu emoție numele ostașilor noștri scrise pe marea placă memorială — fiecare regiment românesc și morții săi care și-au dat viața aici și la Grivița pentru cucerirea Independenței. La 12 kilometri se afla Grivița. Era acolo o mare liniște, călcam pe dalele de beton și aveam sentimentul că pășim prin timpul în care soldații noștri și-au trăit aici ultimele lor clipe eroice. Alături era groapa comună a ostașilor români și ruși. Pe plachetele de bronz am regăsit, între atîtea nume necunoscute, numele știute din cărțile de istorie — Șonțu, Mărăcineanu, Melinte, Ion Gheorghe... Am depus flori. Am vorbit foarte puțin în tot timpul acesta».

Itinerarul celor doi drumeți din Turda a continuat alte zile și nopți: **Tîrnovo, Valea Iantrei, Gabrovo, Șipka**, unde, pe vîrful Stoletov, se află un alt monument al războiului de la 1877 — apoi Valea Trandafirilor, Burgas, marea, stațiunile soarelui de la Varna, Nesebar, Slăncev Brieg. Au ajuns la Silistra. «Atunci am văzut granița și ne-a cuprins o mare emoție: dincolo de ei ne așteptau România, patria, ai noștri».

anda raicu

Lupte de stradă la Plevna

Soldați otomani căzuți pe una din străzile Plevnei asediate

Întăriturile cetății Vidinului

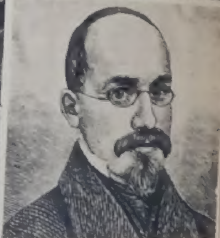
Mihail Kogălniceanu

„NU TRECE PLUMBUL PRIN EI"...

Și-a lăsat în brazdă plugul, și-a lăsat iubita-n poartă sau femeia cu pruncul la piept, și-a lăsat prietenii și casă, crîngul și lunca, izvoarele și codrul, și-a lăsat totă și mamă. I-a rămas dorul și stelele, fluierul și jocurile. I-au dat armă și manta, glonte și Necunoscutul... Așa a plecat la războiul din '77 țăranul român. EL au fost mii, zeci de mii, o viguroasă armată de țărani pornită să semneze cu baioneta și tunul actul de neatîrnare a țării, s-o scape de sub jugul secular. O clipă nu s-au îndoit că independența le va aparține, optimismul acestui popor mereu și greu încercat manifestîndu-se din clipa părăsirii curții, apoi pe drumurile spre centrele de recrutare și instrucție, în cazărmi, în lungile marșuri ce-i apropia de linia de foc a Dunării și apoi mai departe, mai departe pînă la Victorie. Și ceea ce avea să reprezinte nota distinctivă, aura aparte a acestei armate plecate de la plug și seceră a fost cîntul, cîntecele, cîntările,versul și horele, cu bucuriile și tristețile lor umplînd cerul pe unde treceau.

Ce cîntau acei viteji? i-am întrebat pe muzicologul dr. **Cristian Ghenea** și pe tînărul cercetător în ale folclorului românesc, **Ioan Caraba Mitrofan.** Se poate vorbi despre un repertoriu specific războiului de independență? Primul interlocutor ne-a pus la dispoziție întregul material documentar strîns cu migală și discernămînt timp de 2 ani, din care va vedea lumina tiparului, în acest an,un volum dedicat special aniversării Centenarului Independenței, umplînd un gol în cercetarea muzicală românească. Al doilea consultant mi-a oferit cîteva piese folclorice folosite într-o frumoasă emisiune radio, cu care ocazie spunea: «Răsfoind paginile îngălbenite de vreme ale mai multor publicații din acea epocă, am constatat existența unui mare număr de producții populare care tratează cu mijloace artistice și în desăvîrșită interpretare poetică diferite aspecte ale războiului nostru de neatîrnare.

Doina, hora și balada, dirba(?) și brîul i-au însoțit pe acei viteji în toate momentele desfășurării cumplitei încleștări, putîndu-se face chiar o clasificare: cîntece generice despre luptă, nelocalizabile; concentrarea armatei române; momentul trecerii Dunării; viața soldaților în așteptarea bătăliilor; cîntece despre luptele de la Vidin, Grivița și Rahova, un loc aparte ocupîndu-l Plevna, căreia poporul-ostaș i-a închinat zeci și sute de producții folclorice. În majoritatea taberelor, în clipele de odihnă, ostașii jucau «călușeaua», dans alegoric, poznaș, cazon, cu versuri ascuțite și mișcări caraghioase la adresa osmanlîilor, a prapurelor și glonțelor cu care împroșcau aceștia de la adăpostul redutelor. O altă clasificare ține de «armele» sub care luptau românii: mitițe, geniu, artilerie, marină, ecurcanii avînd un regim aparte, atît prin misiune, vitejie, vestimentație, cît și prin ceea ce cîntau și jucau.

În ceea ce privește muzica cultă și aici se pot face numeroase disocieri, noi oprindu-ne la o amintire doar cele mai răspîndite și îndrăgite cîntece ostășești și marșuri. În primul rînd a fost «Deșteaptă-te române», devenit imn combatant pe toate fronturile, urmîndu-i imnul triumfal «Arme, arme, arme» de Muzicescu. Dirijorul orchestrei Gărzii civice din București, Kratolevil, a compus marșul triumfal «Luarea Plevnei», Iosif Ialovițchi — cîntecele «Trecerea Dunării» și «La Plevna», Gh. Scheletti — «Hora Griviței», Gh Brătianu — «Aleargă române», Nosievici — «Marșul dorobanților», Eduard Caudella — fantezia pentru orchestră «Reintoarcerea în patrie», pentru ca lucrarea «Marșul ostașilor români», de Petre Nițescu, să devină celebru nu numai pe front, ci în întreaga țară, marș cîntat încă mulți ani după dobîndirea Independenței, din Vaslui în Banat și din Maramureș în Dobrogea. De altfel, cu ocazia serbărilor și reprezentațiilor date în beneficiul armatei, pe întreg spațiul de limbă și cuget românesc erau recitate, cîntate și dansate producțiile folclorice sau culte care preamăreau vitejia ostașilor noștri, jertfa lor de sînge, abnegația în lupta pentru sfințirea neatîrnării.

Vom exemplifica numai prin cîteva fragmente din bogata producție folclorică legată de evenimentele în discuție. Iată trecerea Dunării:

Frunză verde și-o lalea/ Trec voinicii Dunărea/ Cîte patru-alăturea,/ Voinici nalți și subțirei/ Nu trece plumbul prin ei...

În «Cîntecul Vidinului» — orașul cucerit de trupele române după două luni de luptă aprigă — gradarea momentelor recreează atmosfera în care s-au purtat ostilitățile: «Lăcrămioarele(?) de miliție sînt pline de imaginile celor dragi de-acasă:

Foaie verde cătină/ M-a lăsat statu-n miliție/ Leana mea cui să rămîie?/ Rămîi Ioană cui ai vrea/ Eu mă duc la roata mea/ Ca să-mi fac datoria.

Despre Plevna și luarea ei sînt zeci de variante, unele avînd peste 40 de catrene, altele fiind lungi balade eroice. Redăm un fragment:

Frunzuliță siminoc/ Toată lumea-i cu noroc/ Numai Plevna arde-n foc/ Și cu Osman la mijloc/ Strigă pașa-n gura mare/ Sări turci, sări ogale/ Cu tunuri și bumbarde/ Că vin curcanii pe vale/ Îmbrăcați în mursenele/ Cu sulițele-n spinare/ De sclipesc ca mîndrul soare./ Și ne tace, ne omoară/ De nu mai ieșim la țară.

Născut poet, românul îmbrăcat în haine ostășești a devenit rapsodul unora dintre cele mai importante momente ale istoriei neamului, cel ce-a urmat împlinirilor și idealurilor lui Mircea cel Bătrîn și Ștefan cel Mare, Iancu de Hunedoara și Viteazul, pașoptiștii și unioniștii, cel care a pregătit Ziua cea Mare a Unirii din 1918.

valentin hossu-longin

FAPTE, EVENIMENTE, CONFIDENȚE (3)

● **Turnu-Măgurele, 27 august, 1877. Buletin. De la teatrul resbelului.** 7 ore 15 minute **seara 1877:** «De ieri s-au început bombardarea Plevnei pe toată linia, de trupele româno-ruse, care a avut loc în prezența M.S. Împăratul Rusiei. Se continuă și astăzi cu multă violență. Peste puține zile atacul definitiv. Toate trupele române și mai cu seamă artileria, ieri au început focul cu curagiul și sângele rece al trupelor bătrâne...» **(Monitorul oficial**, nr. 195, din 30 august). ● **Poradim, 27 august 1877:** «Români! După două secole de slăbiciune și de înjosire națională voi astăzi ați reluat armele în mînă. Oștirile țării au trecut Dunărea!... Intrînd în Bulgaria, noi intrăm, în partea activă a unui resbel, pe care noi nu l-am dorit, noi nu l-am provocat, pe care cu toții am cercat să-l delăturăm, dar pe care odată fiind nevoiți a-l primi, vom ști a-l purta cu curajul și statornicia unui popor care are virtutea de a le susține. Încă de pe cînd au început neînțelegerile politice între Imperiul Rusiei și între Poarta Otomană... am stăruit pe lîngă toate Marile Puteri europene ca ele să afle mijlocul de a chezășui României, pe timpul marelui conflict, drepturile unei binefăcătoare neutralități...

Din nenorocire, stăruințele noastre au rămas zădărnicite... Poarta nu a voit să ție seamă de greutățile poziținnei României și întîiele ei loviri au fost îndreptate în contra noastră!... În fața acestei dureroase stări de lucruri, Corpurile Noastre Legiuitoare s'au rostit în unicul mod potrivit cu demnitatea, cu drepturile și cu interesele țărei! Am rupt vechile legături rău definite cu Înalta Poartă, am proclamat independența absolută a României și, la lovirile ce ni se adresa în mod neleal și barbar, am răspuns printr'o francă declarare de resbel... Românii! După stăruințele a trei generațiuni, după suferințele și sacrificiile părinților noștri, și mulțumită generoasei protecțiuni a marilor puteri europene, Statul Român s'a format. A sosit acum timpul ca acest Stat să dovedească și el Europei, prin energia și abnegațiunea tutulor claselor societății sale, și mai ales prin brațul fiilor săi, că România are vitalitate, că ea are forțe proprii ale sale, că ea are conștiința misiunei sale la gurele Dunărei, că ea are bărbăție de a o putea împlini!... Deci, pentru apropiata dobândire a păcei mult dorite, pentru întemeerea solidă a drepturilor noastre de națiune liberă și de sine stătătoare, pentru întărirea stimei și încrederei către noi a națiunilor străine, invocînd numele marilor noștri Domni eroi, odată energicii apărători ai creștinismului în Orient, luând exemplu de la bătrânele noastre oștiri cari în timpurile de glorie, au preumblat triumfătoare drapelele române de la marea Neagră pînă la țărmurile mărei Baltice, noi am trecut Dunărea!...» **(Din proclamația dată de Domnitor și Guvern către poporul român, după trecerea trupelor peste Dunăre)**

OAMENI BUNI, ASCULTAȚI CORINDA!

Zori de sărbători/ Vin corindători/ Să ne-aducă flori. Așa spun gazdele în Horoatu Crasnei, la cumpăna dintre ani. În așteptarea corindătorilor în cuptoare se rumenesc plăcinte și colaci, din pod au fost coborîte nuci și mere, iar pentru flăcăi s-au rînduit paharele cu pălincă. Micuții care apar primii pe la porți se pregătesc să descindă într-o lume de basm: Sus în țara ce-i înaltă,/ Unde-i bine de trăit,/ Căsile-s acoperite/ Cu scoverzi și cu plăcinte/ Ușile de turte dulci/ Ori în care poți să-mbuci/ Pîrleți din laimos dulce/ Cîți i-ar vede tăți să-mbuce.

De pe ulița mare se pornesc alte cete, fiecare cu econoda sa, anume pregătită pentru casa la care se va opri, unii sînt cu gîndul tot la bunătățile pregătite de gazdă. Pe drumu flecînii,/ Este-o strut de busuioc,/ Busuiocu l-om ciunta/ Gazda-o casă ne-a chema,/ On colac de grîu ne-a da,/ Nici ala nu l-om lua/ Num-on oticău de mere,/ Nici ala nu l-om cere/ Num-on oticău de nuci,/ C-acele îi-s dragi la prunci.

Alții se opresc la fereastre cu urare bine aleasă: Bună sara la fereastră,/ La copii și la nevastă,/ La urechi cu clopoței,/ Și la cruș cu zurgălăi,/ Hăi, hăi!/ Iar hicleana de nevastă,/ — Nu urați pe la fereastră,/ Vă poftesc pe căi în casă,/ Am o fată pîi frumoasă.

Atîta îndemn așteptau feciorii. «Plugușorul» își parcurge acum spații geografice, preocupat de muncile agricole de peste an, de rodul bogat al holdelor, pentru ca pînă la urmă să devină adevăratul tîlc al colindei.

Nu urăm la orice casă/ Doar la fata ce-i frumoasă/ Unde-i rost de stat la masă/ Și de strîns puțin în brață/ De sărutat cu dulceață.

În satele din zona Meseșului, pe valea Crasnei sau Agrijului, colindul își depășește cu mult, în întinderea și în originalitate, dimensiunile genului. Te-a prins seara — una, două sau trei dinaintea Anului Nou în Șerdeiu și gazda își face loc printre ai săi și te așează în capul mesei cînd, deodată auzi voci grave începînd cărăgănat o melodie neconoscută, pe versuri desprinse din copilărie.

P-on picior de munte/ S-aude, s-aude/ Tri păcurărei/ Cu tri turme de oi/ Nainte le iese/ Fată de maior/ Cu gălban baior/ Pă ea o-ntreabă/ «Care ți-i mai drag?»/ Fata-ea zice:/ —«Cel mai mititel/ Cîi mai frumușel».

Faci drumul pînă în satul vecin, la Sîrciu, și îți este dat să auzi din nou, dar într-o altă variantă, tulburătoarea baladă a Mioriței, devenită aici Corinda ciobanilor.

S-aude, s-aude/ P-on picior de munte/ Un șuier, fluier/ Un mic fluieraș/ Fluieraș doinaș/ Și umblau prin munte/ Turme cu oi multe/ Și cu cele oi/ Tri păcurărei…

Dincolo de culmea munților, la Sîngeorgiu de Meseș, legenda Meșterului Manole s-a topit și ea în tiparele unei colinde cu pronunțate particularități locale.

Zîdar, zîdar zîduiește/ Și zîdu să cîi hiiește/ Da zîdaru cel mai mare/ Ies-afară-n preumblare/ Spre răsărit să uita/ Și din gură așa grăia:/ —«Care nevasta-a veni/ Dimineața cu prînzu/ Tăt-on zîd o-om zîdi…»

Trăiam emoțiile altor surprize cu care mă obișnuiseră oamenii acestui crîmpei mirific de pămînt românesc, care-mi dăduseră atîtea dovezi de aleasă și bogată spiritualitate. Vechile balade cunoscute de la un capăt la altul al țării, cîntate sau recitate la petreceri și la șezători, s-au transformat radical într-un alt gen de exprimare artistică, au devenit colinde, fiind interpretate numai în timpul sărbătorilor de iarnă. Poate pentru că sălăjenii au avut parte de prea puține prilejuri de petrecere, au simțit atunci nevoia să adune în sărbătoarea de căpătîi a anului pagini din cele mai profunde, din cele mai curate culese din tezaurul folcloric al acestui popor și să le dea chip nou de colindă.

N-am vrut să plec din Sîngeorgiu de Meseș pînă n-am auzit «mulțămnitura», colindul-urare spus la adresa unui gospodar al satului:

Da'bu-i dalbu-i celu deal/ Da nu-i dalb de dalbe flori/ Că-i dalb de dalbe oi/ Da la oi cine-i păstor?/ Petruș, Petruș, bun bărbat/ C-on fluier înferecat.

În Răstolț, urarea cinstește hărnicia lucrătorului de pe ogor:

Pă dealu cu stîngenii/ Mîndru-și ară plugarii/ Da nu-și ară cu unu/ Ca unu, ca Onuțu/ Că c-o mînă/ Opt boi mînă/ Și cu una flori adună/ Ca să-și facă o cununuță/ S-o trimată la drăguță.

Mi-am notat și alte colinde-cîntece, rostiri, ziceri, fragmente de baladă, versuri desprinse din viața cotidiană a satului, dar repertoriul colindătorilor din Sălaj este mult prea întins pentru a-l putea cuprinde dintr-o dată. Cine va avea norocul să prindă **Corinda fetelor** sau **Corinda cea mare**, înseamnă că va avea parte de două dintre cele mai frumoase momente ale sărbătorilor.

Oameni buni, aplecați-vă urechea și, mai ales, sufletul, să ascultați rostirile pămîntului, cîntările bogăției holdelor, ale muncii, ale dragostei, ale legăturii cu vatra, cu trecutul! Pentru că, glăsuiește colinda:

— Ce-i mai bun pe-aiest pămînt?/ — Nu-i mai bun ca omu bun!

nicolae docsănescu

JOACĂ TURCA NU TE FACE

O dată pe an, cei din comuna Solovăstru de lîngă Reghin își ignoră condiția cvasi-urbană. Acest moment memorabil se consumă cînd anul e pe ducă, într-un sfîrșit de decembrie. E o mare așteptare în jur. Uriașa pădure de stejar Mocear, din apropiere, își lepădă și ultimele și rarele frunze de culoarea aramei vechi, cocliite, și privește hieratic spre un cer pal, îndepărtat. Nu-i exclus ca crugu-i tăcută să fie auzită, și din înalt să-nceapă să cadă legănat și capricios fulgi mari de nea. Atunci, dealurile dinspre Valea Gurghiului dispar lent, drapate în cețuri și neguri. Brusc, pe ulița mare își face apariția o arătare fantastică. Are coarne, bot ascuțit, este boită și împodobită cu ștergare și mărgele. Este Turca, pe care o mînuiește cu dexteritate, făcînd-o să clămpăne din bot, să se miște iute în toate direcțiile; și-a tras-o peste cap ca o mască, șaman coborît între noi din vremuri imemoriale — un om mai zdravăn, mai ager. De regulă aceste calități presupun și o alta, de ordin spiritual: cel ce mînuiește Turca este poznaș și bun improvizator.

S-au adunat mai mulți în jurul său. Însoțiți de un muzicant și urmați de o droaie de copii, încep să bată pe la porțile oamenilor, pe la ecăsenia. De fiecare dată se pune întrebarea rituală: «Primiți Turca?» Și tot de atîtea ori, răspunsul este același: «Da, primim! Poftiți în casă!» «Marele maestru de ceremonii» care este cel ce poartă Turca se dezlănțuie în joc. Salturile alternează cu pași mici, bătuți, ritmați. El și ceilalți care-i țin isonul, fac urările:

Noi cu Turca umblăm/ Prin sat să colindăm/ Și la oameni le urăm/ Sărbătorile să le fie/ Pline de bucurie/ Și de veselie!»

Urare care stîrnește veselia generală, declanșînd petrecerea. Pentru a se menține trează energia dansatorilor, cîte unul aruncă din cînd în cînd, ca o provocare:

«Joacă Turca, nu te face/ Ori ginarsu nu îți place/ Hai, mai sai în sus o țîră/ Că-ți mai dau o înghițitură!»

Invitație urmată, evident, cu mult entuziasm, de dansatori. Pe vremuri, textul care însoțea jocul cuprindea elemente de ascuțită critică socială. Se satiriza «ocoșenia» fetei popii, prostia birăului, îngîmfarea și lipsa de omenie a grofului ori baronului. Mai recent, lenea, bețtia, prostia cu trimiteri — uneori foarte precise-Turca, în această noapte memorabilă devenind un fel de arbitru și judecător al tuturor, foarte temut și respectat. Nimănui nu i-ar conveni să fie caracterizat astfel:

«De jucat cît aș juca/ De lucrat n-aș mai lucra/ La lucru-s ca butucu/ La mîncare, mînc ca lupu'.»

DATINA ȘI DORUL ROMÂNESC

Se reface în această seară de sfîrșit de decembrie acea comunitate de spirit și gîndire, renaște acel sentiment de solidaritate și apartenență la aceeași familie — a satului — care i-au ajutat de-a lungul secolelor și mileniilor pe români să răzbată, să rămînă ei înșiși în vremuri de restriște.

mihai hetco

PORȚILE

Undeva pe lîngă Turda, cale de vreo 16 km pe drum obișnuit ori, trecere și mai frumoasă, pe acolo pe unde pîrîul Hășdate își face loc între stîncile cu vîrfurile lor de fantastice cetăți urcate pînă-n cer, cu vulturii deasupra și cu floarea de colț născută din singurătatea pietrei — ajungem în comuna **Petreștii de Jos.** Sau, cum zice Hancu Irimie, aprobat doar cu ochii de văru-său, Hancu Ștefan, «de la capătul cheilor începe comuna noastră.» Numai cine n-a fost vreodată pe-aici are nevoie să adauge și care Chei, ale Turzii, cît despre oamenii din partea locului, pentru ei iarna cu atîtea minuni ale naturii aproape, seamănă cu o veveriță la care te tot uiți și o pierzi din ochi și o aștepți să se arate iarăși. Hancu Irimie n-o povestește chiar așa dintr-un început, avînd grijă să arate toată «geografia» — Petreștii de Jos înseamnă 7 sate, număr de baladă, la un loc cu **Deleni, Crăești, Livada, Petreștii de Mijloc** și cei **de Sus** și **Plaiuri.** Oamenii purtau cioareci, laibăr și bocanci cu talpă de lemn, de te dădeau cu ei pe gheață ca pe sanie, iar la Anul Nou, înainte vreme, se mai și mascau, «da' acuma nu prea se mai maschează lumea». Celelalte frumuseți merg însă înainte, cum s-au scornit din bătrîni, din vremea cînd oaia vorbea cu păstorul ei, iar fetele și băieții se iubeau tot ca azi, fiindcă dragostea iese mereu deasupra ca bolta cerului. Așa că mai întîi, în noaptea aceea cînd nu-i timp și nici trebuință să cauți perna și așternutul, «în seara de revelion adică», explică orășenește Hancu Irimie, primul lucru e că flăcăii cară paie și vreascuri sus, în vîrful dealului ce se cheamă Chiciora și fac acolo un foc mare și alte focuri să se vadă cît mai departe. Apoi trag ei cu «puștile de carbid», iar alții, jos, trag clopotele, semn că-i bun de îngropat anul cel vechi și sufletul e luminat să primească anul cel nou. Și de s-ar întîlni, tot acum, «drag cu draga», ar fi fapt obișnuit, dar tineretul ține cu mare veselie la cealaltă datină care are rostul ei, să scoată ca untdelemnul la suprafață ce-a fost ascuns peste an, să dea în vileag dragostele tăinuite, și pe cele cu lacrimi și pe cele gata de cununie. «Așa că un băiat dacă are o drăguță, flăcăii ceilalți scot poarta de stînă din ograda fetei respective sau, de n-are, poarta cea obișnuită și o duc la băiat. Și pe-a băiatului la fată. Da' se întîmplă așa că poate fata iubește pe altul și cei de-i știu secretul duc poarta ei la poarta băiatului în cauză… Ș-acuma închipuiți-vă dumneavoastră ce de porți se descoperă dimineața, mutate și pe drept și pe nedrept de la locurile lor, și cum sînt ele pe urmă duse înapoi și cum nimeni nu se supără, că obiceiul n-are supărare într-o noapte ca asta. Iar anul de-acum nu știu cum o fi, că am și eu un băiat, pe unde-o umbla poarta noastră și care poartă o să ajungă la noi.» «De-ale feciorilor și fetelor îs multe, zice Hancu Ștefan, că tot aici, în seara de Anul Nou, adică de revelion, se încearcă ei unii pe alții prin mijlocirea farfuriilor. Vine, să zicem, băiatul la fată și pune șase farfurii cu gura-n jos și dedesubtul lor așează fel de fel. Iar fata trebuie să întoarcă una. Și de găsește înăuntru pline — e găzdoaie, de-i oglindă — e făloasă. Și băiatul, de întoarce farfuria sub care îs vălătuci — e bărbat cu mare putere de bărbat în toate privințele.»

Cînd se lasă zorii întîiului ianuar în Petreștii de Jos, Anul-Nou-Cu-Bucurie e un cîntec ce se întoarce înapoi, pe apa Hășdatelor, urcînd în ecoul dintre stînci pînă la cerul Cheilor.

anda raicu

MALANCA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Bătrînul îmi spune:

— Cînd aud copiii și flăcăii chiuind pe uliți, pleznind din harapnice și cîntînd colindele ori giucînd în mălănci, deși știu că a mai trecut un an de viață, scutur povara vîrstei și parcă mă simt mai tînăr, ba parc-aș dori să mă duc și eu într-o ceată de colindători. Căci să iei mata aminte — copilăria și locul unde te-ai născut te ard mereu în suflet.

Nu poți tăgădui spusele unui om ca Silvestru Reut din Vicovul de Sus, de 92 de ani împliniți acum cînd anul se înnoiește, un român trecut prin multe, cu mult mai bătrîn decît veacul nostru și plin de înțelepciune.

— Care obicei de iarnă îți place cel mai mult, bădie Silvestre?

— Toate-s frumoase și își au rostul lor. Și capra și ursul și jienii sau plugușorul și semănatul și sorcova. Dar malanca lui Ștefan cel Mare mă face să mă simt mîndru că-s român. Cînd aud ce aprig e voevodul cînd se împotrivește turcilor, ce oșteni și căpitani viteji are, cum pînă și haiducii se-mpotrivesc otomanilor, așa o căldură îmi ia ființa că dacă ar fi nevoie, cîtu-s eu de bătrîn aș sări să-mi apăr țara.

Dar ce este malanca lui Ștefan cel Mare? O străveche piesă de teatru popular păstrată numai în acest sat din Țara de Sus. Ea poate fi văzută doar în ultima și în prima zi a anului. La hotarul dintre ani, cînd clipele întruchipează eternitatea, aici la Vicovul de Sus, Ștefan cel Mare, urmat de căpitanii și oștenii lui, trece din casă-n casă și le arată urmașilor cît de sfîntă-i glia țării care trebuie apărată.

Încă de pe la mijlocul lui brumar, douăzeci de flăcăi alcătuiesc o ceată care va juca malanca lui Ștefan cel Mare. Tocmesc o fanfară și încep să-și confecționeze cu febrilitate costumele. Dacă-s trecuți de 18 ani își pregătesc și caii, iar dacă nu, piesa va fi jucată «pe jos». Șeful cetei îl întruchipează pe marele voevod al Moldovei: poartă hlamidă albă, coroană pe cap, sabie la șold și sceptrul moștenit de la Bogdan-întemeietorul; călărește un cal alb împodobit cu valtrapuri daurite. Cei cîțiva căpitani și oșteni moldoveni din ceată sînt îmbrăcați în vechile costume populare bucovinene — iar, cămașe aleasă, cojoc tivit cu blăniță de miel și sînt încinși cu un brîu roș-galben-albastru; poartă căciuli negre împodobite cu panașe de păun. Hainele și cușmele-s împodobite cu oglinzi, iar căciulile au în plus și hurmuze din mărgele. Mai sînt în ceată Anul Vechi — un moșneag cu un coif — și Anul Nou — un flăcău viu —, cîțiva haiduci și trei-patru «turci» cu costumele lor ascuțite, cu mustăți și șalvari largi. Flăcăii își fac singuri recuzita, își dresează caii, învață fiecare textul malancei și din cînd în cînd ceata se adună la repetiții cînd fac și «bătăi» de probă cu săbiile pe care le au fiecare. În ultima zi a anului, înainte de amiază, ceata se adună la casa satului, de unde pornește alaiul. Voevodul merge falnic în frunte pe bidiviul său, urmat de ceilalți. În fiecare casă Ștefan Vodă e primit cu cinste mare și gazdele, tineri sau bătrîni, urmăresc, parcă aievea, o scenă din trecutul acestor locuri. La Ștefan vin solii turci să ceară bir greu pentru Înalta Poartă. Voevodul se aprinde de mînie. Căpitanii și oștenii îl sfătuiesc să nu lase țara sub lăcomia otomană. Anul Vechi și Anul Nou îi îndeamnă la fel. Toți scot spadele și începe lupta cu turcii care fug din fața vitejilor moldoveni.

Acesta-i pe scurt subiectul străvechii piese de teatru țărănesc ce s-a menținut peste veacuri la Vicovul de Sus. Dar trebuie văzută așa cum o joacă flăcăii, trebuie ascultat textul, văzut cum sătenii trăiesc fiecare scenă a înfruntării dintre moldoveni și otomani și de-abia atunci pricepi de ce lui bădița Silvestru Reut, om mai bătrîn decît veacul, îi tresaltă inima cînd se întîlnește la fiecare răscruce a anilor cu Ștefan cel Mare.

ion preda

DANSUL MOIMELOR

Dreapta se ridică fumurile, mănunchiuri-mănunchiuri, după cum stau și satele în marginile farfuriei Oașului — depresiune rotunjită de brîul munților scunzi, apăsați de greu omăt. Mai sînt zece zile pînă cînd glasurile copiilor au să spargă liniștea nopților: «Brazdă neagră răsturnată/ Cu grîu roșu sămănată/ Da-n capătu' grîului/ Este-un pom mîndru-nfloritu'!/ Da' cine l-o răsădit?/ Fiu' omului l-o pusu/ Ș-o șezut ș-o hodinitu…» Sed și se odihnesc bărbații întorși de la muncile grele de peste an. Acum bucuria se cuvine să fie mai potolită iar masa cu bucate mai săracă. Nici de jucat nu s-ar cuveni. Însă nopțile sînt lungi, iar fetele care s-adună pe la una, pe la alta, să toarcă, s-aduc aminte de cînd era frunza verde și jocul slobod. Ș-atunci ies afară de corindă. Nu mult, cît s-audă flăcăii și să afle unde-i căieriță, șezătoare de tors. E noapte bine de-acum, vocile le sună departe. Și după un timp apar moimele. Poartă tot straie muierești și-s hîde rău. Cu acestea nu-i păcat să joci, că prea-s de toată groaza! Ceteraș nu-i, da' un fluier se mai găsește, și numai la sunetele lui se încinge dansul moimelor, o învîrtită îndrăcită foc. Moimele nici glas n-au ș-atunci tot fetele strigă, să meargă jocul mai pogan (aprig). Apoi, aproape de miezul nopții, arătările dispar: fetele nici nu știu care cu cine or jucat!

Altă noapte lungă vine, altă căieriță. Torc fetele ce torc, dar nici să amorțească pe lăițare nu-i treabă cu socoteală. Și iar dau glas. Din beznă răsar, la chemarea lor, moimele. Una are coif lung de blană albă și neagră, albă mai puțină, neagră mai multă — doar și ziua-i mai scurtă ca noaptea. De vîrful coifului atîrnă un moț de blană de iepure, semn că de arătarea asta urîtă poți face și haz. O mască, tot de blană de oaie, îi acoperă chipul. Și parcă nu-i chiar așa spăimîntătoare ca tovarășa ei, mînjită cu strájini, funingini luate de pe horn, legată cu broboadă neagră, învelită într-o gubă fumurie, ruptă și peticită, sau ca altă moimă cu fața ascunsă sub o mască de gaze, păstrată de pe vremea cînd războiul n-a ocolit nici Țara Oașului. Iar îi zice fluieraru', iar se-ncinge jocu'. Și iar nu știu fetele care cu cine-a dănțuit!

Da' la ultima căieriță dinaintea sărbătorilor, înainte ca vocile copiilor să cînte «Florile dalbe», cînd aluatul de coc, plinișoară cu care sînt răsplătiți colindătorii, încă nu-i frămîntat, măștile moimelor cad. De sub ele apar flăcăii satului și rîd și se bucură de n-au fost ghiciți în tot timpul ăsta. E lepădat uritu', e vremea bucuriei, se așteaptă Anul Nou!

Iar fiul omului ce face, după ce s-o hodinitu? «O creangă din el o ruptu/ Și-n fîntînă o băgatu/ Păstă grîu o răurat./ Roada-n grîu e pînă-n brîu/ Și ovesă pînă-n mesă/ Geru'-n codru, de nu-i modru» Descătușată de bucuria oamenilor, descîntată în cîntecele lor, farfuria Oașului încolțește sub omăt, grea de bucatele anului abia sosit…

mihai creangă

„SCRISORI DIN ȚARA COPILĂRIEI"

Solicitate, adunate și comentate de un reporter de vocație, **Victor Vântu**, *«scrisorile celor 57 de scriitori — apărute recent în ziarul „Scînteia" — se constituie într-un volum demn de toată lauda, care interesează deopotrivă pe cititorul literar și căldurii împlinite, pe sociolog și cronicar, pe tînărul ziarist (și e scoala de învățătură pentru orice reporter) sau pe adolescentul care are deschise ochii asupra lumii. Prin firescul și autenticitatea lor, paginile acestea devin istorie, o istorie spirituală și politică, a culturii și devenirii socialiste a țării, deoarece România este văzută din perspectiva locului de baștină al fiecărui autor, ... Copilăria. Uneori spre care semnatarii «scrisorilor» se întorc ... în perpetuă schimbare, ... din paralela ... intrerelată în toate acțiunile celor ce trăiesc în marile și laborioasele orașe, dar și a rămașilor la vatră, ... dorul nu se clintea nimic din pomul înmugurării și al lăsării patriarhale.*

Ce-i, așadar, Copilăria și Meleagul? Vor încerca o definiție ... «Romania Pitorească» a zilelor noastre ... **Paul Anghel**: *«cred de care te-ai îndepărtat fabulos»* — **Alexandru Balaci**: *«punctul prim, fundamental»* — **Maria Banuș**: *«umbul al unui colț de suflet și de țară românească»* — **Ion Dodu Bălan**: *«străin de care ne găsim aproape ca o legendă»* — **Al. Căprariu**: *«locul unde «încep toate amintirile care mă înțeapă mereu cu fiori»* — **Constantin Chiriță**: *«Cetatea mea eternă»* — **Traian Coșovei**: *«Un început în gravă permanență a muncii, a fidelității față de pămîntul natal, a încrederii în viitor»* — **Domokos Géza**: *«pămîntul cu mine întruna»* — **Corneliu Leu**: *«Olimpul din care am coborît și unde am crezut în toate poveștile»* — **Octavian Paler**: *«teatrul de cea mai puternică tradiție, care influențează omul pe întregul parcurs al destinului său»* — **Pop Simion**: *«copilăria e singura vîrstă pe care n-o ratezi, găsești în ea cu trecerea anilor apa vie care te face mereu tînăr»* — **D.R. Popescu**: *«acest spațiu (...) pentru mine în prima copilărie se confunda cu noțiunea însăși de patrie»* — **Aurel Rău**: *«locuri aureolate de farmecul copilăriei (...) nu au pereche în lume»* — **Vasile Rebreanu**: *«pentru mine toate formele, culorile, mișcările și înțelesurile universale își au începutul și urmarea în vibrațiile ... părinților, ... Tîrgoviștea părinților mei»* — **Mircea Horia Simionescu**: *«Sînt amintiri incoruptibile, dar care poate lămuri inexorabilitatea acestora ...»* — **Mircea Sîntimbreanu**: *«Amintirile ... în care nu le lăsăm să se piardă în nostalgică sterilitate»* — **Franz Storch**: *«satul acesta a favorizat elementele primordiale ale ființei mele sensibile»* — **Virgil Teodorescu**.

Am transcris aceste «maxime» (sînt mai multe) pentru că ele se încheagă într-un splendid poem în proză dedicat anilor dintîi ... ce aveau să compună ulterior cîntecul de laudă țării, ... scriitori români, maghiari, germani și de alte naționalități au participat activ, ... ACASĂ ... în minele negre și-n laboratoarele străluciatoare, din Deltă în Maramureș, din Bucovina în Banat, din Apuseni în București. Peste tot locul heraldica sunetului înseamnă muncă, dăruire, entuziasm, patriotism, ... natale de acum trei, patru, cinci decenii sînt în marea lor majoritate de negăsit, ele trăind numai în lanterna magică a memoriei. S-a schimbat fața țării pentru că s-au schimbat la față oamenii ei, destinele și creațiile lor.

«Da, scrie Titus Popovici, **locul natal** *al fiecăruia e patria întreagă, destinul ei pentru care, la peste 30 de ani din clipa în care poporul român și-a luat soarta în propriile mîini, fiecare se simte răspunzător, teritoriul în care fiecare om, devenind de acest nume, a lăsat o urmă durabilă a ființei sale trecătoare. Aici, nu ne întoarcem. Aici, trăim.»*

Și cît de nobilă este invitația din finalul acestei «cărți despre țară», de a fi continuată în ediții succesive în anii 1980... 2000... 2025... ca o Cîntare a cîntărilor despre România nemuritoare. Ea poate deveni o enciclopedie sentimental-obiectivă a ceea ce am fost și sîntem, mereu proiectați spre ceea ce vrem să fim, imagine pusă în fața poporului de Programul Partidului Comunist Român, în care ne regăsim arbore milenar adînc înfipt în spațiul carpato-dunărean pînă la Marea cea Mare a cărei veșnicii solară privește Infinitul.

valentin hossu-longin

Mica enciclopedie a drumețului

ADAMCLISI (D-3) — comună cu nume de influență turcică — posibil «casa lui Adam»; pe vatra unei așezări geto-dacice, în vremea împăratului Traian se ridică **cetatea**, devenită sub Marc Aurelian municipiu (vestigii), la cca. 2 km — «Tropaeum Traiani» (109 e.n.), monument triumfal (în curs de restaurare), un mare **altar** funerar și un mausoleu. Împrejurimi: orașele Constanța (64 km), Călărași (75 km). **AGIGEA** (D-4) — sat, localitate balneară; lac cu apă sărată, plajă maritimă. Institutul de cercetări marine (prof. I. Borcea, 1926); muzeu. Rezervație naturală (5 ha) — dune, floră și faună specifice. Motel, camping. Împrejurimi: orașele Eforie Nord (6 km), Constanța (8 km). **ALIMAN** (C-2) — comună; peșteră locuită în vechime, numită «Casa hoților». Împrejurimi: orașul Cernavoda (32 km) și Călărași (80 km). **BASARABI** (C-4) — comună cu binecunoscute podgorii; rezervație naturală (floristică); complex rupestru (biserici, paraclise, camere, galerii, inscripții) săpat în calcar poros (cretă) — sec. X. Împrejurimi: orașele Medgidia (17 km), Constanța (18 km). **BĂNEASA** (D-2) — comună; peșteră locuită în vechime, cunoscută sub numele de «Canarana (piatra) Fetii». Împrejurimi: comuna Oltina (10 km), orașele Călărași (51 km), Cernavodă (60 km). **CAPIDAVA** (B-3) — sat; castru roman, fortificație bizantină și feudală timpurie (sec. II-XI). Împrejurimi: comuna Topalu (7 km), orașele Cernavodă (25 km), Hîrșova (32 km). **CERNAVODĂ** (C-3) — oraș-port pe malul drept al Dunării, la confluența cu valea Carasu. Vestigii din epoca bronzului, fortificații romane (Axiopolis); pod (C.F.) peste Dunăre (1890—1895); muzeu, geamie (sec. XVIII); punct fosilifer. Hotel. Împrejurimi: castrele romane Capidava (25 km) și Sacidava (40 km); orașele Medgidia (30 km), Hîrșova (57 km), Constanța (65 km). **CIOBANU** (A-3) — comună, în vecinătate, localizată ipotetic, cetatea romană cu două incinte Cius (Civs), refăcută în timpul lui Valens (468—369 e.n.). Împrejurimi: orașul Hîrșova (4 km). **CONSTANȚA** (C-5) — municipiu, port maritim, reședința județului. Fosta colonie Tomis, întemeiată de greci (sec. VII—VI î.e.n.) și revitalizată de romani (sec. I—IV e.n.). Vestigii arheologice, muzee, statuia lui Publius Ovidius Naso (1887), catedrala ortodoxă (1895), biserica romano-catolică (1885), greacă (1868), moschee (1910); acvariu, planetariu, delfinariu, port turistic, faleză (grupuri statuare). Hoteluri, camping. Împrejurimi: Stațiunile balneoclimaterice Mamaia (4 km), Agigea (8 km), Eforie Nord (14 km), orașul Mangalia (43 km). **COSTINEȘTI** (D-5) — stațiune balneară internațională pentru tineret; camping; sat turistic; sporturi nautice. **2 MAI** (E-4) — sat de vacanță; camping; cazare localnici, restaurant; cherhana, săpături arheologice — morminte antice de «tip macedonic» (sec. III î.e.n.). **DUNĂRENI** (C-2) — sat, fost Mîrleanu, port la Dunăre; în apropiere, așezarea geto-dacă, apoi castrul roman Sacidava (sec. II—IV e.n.). Împrejurimi: comuna Aliman (9 km), orașul Cernavoda (41 km). **EFORIE** (D-5) — oraș, stațiune balneoclimaterică întemeiată la sfîrșitul sec. XIX. Tratamente pe bază de apă minerală și nămol sapropelic din lacul Techirghiol. Hoteluri, camping. Împrejurimi: stațiunile balneoclimaterice Techirghiol (3 km), Eforie Sud (3 km), Costinești (12 km). **GALIȚA** (C-2) — sat; dealul și mînăstirea Dervent (sec. XX) urme de fortificații în piatră. Insula Păcuiu lui Soare — cetate bizantină (sec. X—XV). Împrejurimi: comuna Ostrov (9 km) orașul Călărași (27 km). **GURA DOBROGEI** (B-4) — sat; inscripții străvechi pe stînci, în defileul pîrîului Casimcea; peșteră — numită de romani Keiris — cu vestigii ale culturii Gumelnița (mileniile IV—III î.e.n.) Împrejurimi: comuna Pantelimon (15 km), orașul Constanța (33 km). **GURA PORTIȚEI** (A-5) — camping rustic. **HANUL MORILOR** (B-3) — complex turistic; camping, restaurant; (D.N. 2A) parcare auto. **HÎRȘOVA** (A-3) — oraș, port la Dunăre; vestigii neolitice; castrul roman Carsium, întemeiat de Traian (103 e.n.), refăcut de Justinian (sec. VI). Hotel. Împrejurimi: castrul Capidava (33 km); orașele Cernavoda (57 km), Constanța (83 km). **ISTRIA** (B-5) — comună; colonia milezianä Histria (sec. VII î.e.n.), cetate romană (sec. I e.n.), cu existență pînă în anii 630—640. Ansamblu arheologic, muzeu. Împrejurimi: Nuntași (12 km), orașul Babadag (43 km) Constanța (64 km). **LIMANU** (E-4) — comună în apropierea lacului Mangalia. Muzeu sătesc de artă plastică contemporană; peșteră cu urme de viețuire umană. Împrejurimi: orașul Mangalia (8 km). **LIPNIȚA** (D-2) — comună, vestigii ale unei fortificații antice. Împrejurimi: comunele Băneasa (11 km), Ostrov (22 km), orașul Călărași (40 km). **MANGALIA** (E-4) — oraș, port maritim, stațiune balneoclimaterică. Fosta colonie Callatis, întemeiată de greci (sec. VI. î.e.n.), dezvoltată de romani (sec. II—IV e.n.) și revitalizată de genovezi (sec. XIII—XIV) care o numesc Pangalia. Cu denumirea actuală apare în 1593. Ruinele cetății, tumulul cu papirus (sec. IV î.e.n.), muzeu; geamie (1590), case în stil oriental. Hoteluri. Împrejurimi: rezervația forestieră Hagieni (4 km), comuna Limanu (8 km), satul Vama Veche (10 km), stațiunile balneoclimaterice Saturn, Venus, Aurora, Jupiter, Neptun (6—15 km), Eforie Nord (26 km), comuna Negru Vodă (33 km), orașul Constanța (43 km). **MEDGIDIA** (C-3-4) — oraș situat pe valea Carasu, cu numele sultanului Abdul-Medzid în timpul căruia a fost înființat (1840). Geamie (1856); muzeu; hotel. Împrejurimi: orașele Cernavoda (30 km), Constanța (35 km), Tulcea (144 km). **NĂVODARI** (C-4) — oraș industrial, fostă așezare pescărească; tabără de vară pentru școlari; camping, restaurant «Popasul pescarilor». **NUNTAȘI** (B-4) — sat, în apropierea lacului cu același nume (sau Duingi) mai mare în suprafață decît Techirghiolul și cu calități curative superioare. Amenajări pentru cură balneară. Camping. Împrejurimi: cetatea Histria (12 km), orașul Constanța (52 km). **OLTINA.** (D-2) — comună, port la Dunăre. Așezare romană și castrul Altina (Altinum) sec. I—V e.n. (vestigii). Împrejurimi: comuna Băneasa (10 km), orașele Călărași (51 km), Cernavodă (70 km). **OSTROV** (D-2) comună, port la Dunăre; punct de traversare cu bacul. Viticultură. Camping. Împrejurimi: orașul Călărași (18 km). **PANTELIMON** (B-4) comună pe valea Casimcea; centru militar și civil roman, refăcut de Iustinian (sec. II—VI e.n.); ruinele cetății romane Ulmetum. Împrejurimi: satul Gura Dobrogei (15 km). **SEIMENI** (C-3) — comună situată pe malul Dunării; ruine antice, rezervație geo-paleontologică — punct fosilifer la Movila Banului. Împrejurimi: orașul Cernavoda (6 km). **TARIVERDE** (B-4) sat; vestigii din epoca neolitică; așezare elenistă (sec. VI—V î.e.n.) Împrejurimi: cetatea Histria (15 km), orașul Constanța (48 km). **TECHIRGHIOL** (D-4) — oraș pe malul lacului cu același nume, stațiune balneoclimaterică. Vestigii din epoca bronzului; biserică din lemn (sec. XVII), transportată de la Rucăr. Împrejurimi: orașul Eforie Nord (3 km). **TOPALU** (B-3) — comună situată pe malul Dunării. Rezervație geologică — reciful de la Topalu; muzeu de artă plastică, Colecția «Dr. Dinu și Sevasta Vintilă». Împrejurimi: castrul Capidava (7 km), orașele Hîrșova (25 km), Cernavoda (32 km). **TUZLA** (D-5) — veche așezare pescărească; vatră romană — Stratonis, menționată în Tabula Peutingeriana. Obiective turistice: farul, cherhanaua.

1. *Portul de agrement Tomis (Constanța)*
2. *Moscheea din Constanța*
3. *Modernism, confort, eleganță: stațiunea «Saturn» din apropierea Mangaliei*
4. *Farul genovez din imediata vecinătate a falezei Constanței*
5. *Histria sau mărturia mai multor milenii de civilizație*

m.i. pascu

Ipoteze

ARHITECTURA SANCTUARULUI MARE ROTUND DE LA SARMIZEGETUSA

Pe meleagurile Munților Orăștiei, locuite odinioară de dacii lui Deceneu, Burebista și Decebal, se pot vedea încă și astăzi urmele sanctuarului mare rotund de pe Dealul Grădiștei. Particularitățile de formă arhitecturală și stil, elevate în compoziția arhitecturală a acestui edificiu, simplu și modest în aparență, ne îndreptățesc să credem că aici ne aflăm în fața unei adevărate epopei arhitecturale, în care lumea astrelor [illegible] în haină de [illegible]. Se pare că o trăsătură din [illegible] a fost surprinsă de C. Daicoviciu, atunci cînd și-a formulat convingerea că în cele două sanctuare rotunde de pe Dealul Grădiștei, așezarea stîlpilor este făcută «după anumite calcule în legătură cu fenomenele cerești și cu calendarul».

La majoritatea popoarelor antice, actul premergător construcției oricărui lăcaș de cult consta în stabilirea punctelor cardinale, după care urma construcția unui triunghi dreptunghic, în care raportul laturilor era același ca în triunghiul lui Pitagora, și anume de 3—4 și 5. Oamenii special pregătiți, numiți harpedonapți, folosind o frînghie prevăzută cu noduri la distanțe egale, duceau la îndeplinire această importantă misiune.

M. Cantor, în «Vorlesungen über Geschichte der Mathematik», arată că legile referitoare la stabilirea punctelor cardinale în vederea orientării lăcașului de cult erau la majoritatea popoarelor antice [illegible]. La [illegible] egipteni, actul orientării templului a fost înfăptuit de însuși regele ajutat de zeița Saphea, care [illegible] cerul [illegible] steaua polară — a stabilit direcția nodului după care a urmat trasarea triunghiului dreptunghic în care raportul laturilor era de 3—4—5. Regulile de mai sus au fost aplicate cu strictețe și de vechii indieni. În Cahuamra indienilor se menționează că în scopul orientării templului s-a folosit un triunghi dreptunghic cu laturile de 36—15 și 39 padas. Regulile de mai sus despre care M. Cantor afirmă că au fost aplicate de majoritatea popoarelor antice ne îndreptățesc să credem că geto-dacii construind temple n-au putut fi străini și n-au putut neglija aceste reguli de bază ale construcției și orientării templelor.

Analizînd schema sanctuarului mare rotund de la Sarmizegetusa, observăm cum unul din diametrele sanctuarului, care împarte potcoava în sens longitudinal în două părți egale, unește pe aceeași linie două praguri de piatră axial opuse ale cercului din interiorul sanctuarului. Un al doilea diametru unește patru praguri de piatră situate pe aceeași direcție, și anume două praguri ale cercului interior și cele două praguri ale potcoavei (fig. 1), cele două diametre fiind perpendiculare unul pe celălalt. La o examinare mai atentă constatăm că segmentele ab, bc și c0 de pe diametrul AA', realizează între ele raportul de 3—4 și 5, raport corespunzător laturilor triunghiului lui Pitagora. Cu alte cuvinte, raza cercului, a întregului sanctuar este formată din 3+4+5 distanțe, totalizînd 12 distanțe (fig. 1). Raza cercului interior al sanctuarului formată din segmentele bc și c0 măsoară 9 distanțe. Dacă printr-o linie dreaptă unim extremitățile celor două raze, una pe un diametru și a doua pe celălalt diametru, obținem un triunghi dreptunghic cu laturile de 9—12 și 15 «distanțe», care este identic cu triunghiul lui Pitagora, laturile fiind în raport de 3—4 și 5 (fig. 2). Cum s-a realizat orientarea și construcția sanctuarului? Presupunem că latura a0 reprezintă direcția principală a sanctuarului, fapt care ni se confirmă prin orientarea potcoavei și a celor două praguri ale cercului interior. Orientarea pe punctele cardinale nord-sud, corespunzătoare acelor timpuri, s-a făcut probabil, ca și la egipteni, prin urmărirea stelei polare. După stabilirea acestei direcții a urmat, desigur, construcția triunghiului lui Pitagora.

La extremitățile acestei linii principale, lungă de 12 «distanțe» a fost înfipt în pămînt cîte un țăruș de lemn. O frînghie care măsura 24 distanțe — egală cu diametrul sanctuarului — prevăzută cu un nod la 9 distanțe de unul din capete, a fost fixată prin extremitățile ei de cei doi țăruși. Apoi frînghia bine întinsă de la nod a dat naștere triunghiului lui Pitagora cu laturile de 9—12 și 15 distanțe (fig. 2).

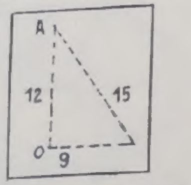

În continuarea construcției sanctuarului cele două catete ale triunghiului vor determina razele celor două cercuri, a cercului dublu exterior și a cercului din interiorul sanctuarului, primul cu raza de 12 și al doilea cu raza de 9 distanțe. Procedeul de înscriere al celor două cercuri se lasă ușor descifrat.

Triunghiul mai sus menționat are suma [illegible] de măsură. În școala pitagoreană, acest număr a fost considerat «tetractis», și predat discipolilor sub semnul celui mai înalt jurămînt. Acest număr este întîlnit pe tavanul templului Hathor din Dendera, unde 36 de figuri reprezintă simbolic imaginea cerului — decanii — în concepția vechilor egipteni. Numărul 36 apare și în vechea Indie unde linia est-vest a orientării templelor, numită «prăci», măsura 36 «padas». Un astfel de triunghi în care raportul laturilor este de 3—4 și 5, și în care suma laturilor este de 36 «distanțe», număr corespunzător decanatelor zodiacului nu pare a fi deloc arbitrar în construcția sanctuarului mare rotund de la Sarmizegetusa. De acest fapt ne convingem deîndată ce luăm în considerare faptul că în potcoava sanctuarului mare rotund numărul stîlpilor trebuia să fie de 36, doi stîlpi fiind eliminați pentru amplasarea celor două praguri de intrare.

Numărul 36 al sumei laturilor triunghiului lui Pitagora, care a servit la orientarea sanctuarului, nu poate fi considerat propriu construcției sanctuarului mare rotund, deoarece ca număr cosmic, pe lîngă imaginea cerului de pe tavanul templului Hathor din Dendera, apare și în arhitectura altor temple ale lumii antice, mai ales acolo unde arhitectura nu îndeplinea și funcția de calendar sau observator astronomic. Astfel, templul Artemisei, din 127 coloane avea 36 coloane sculptate în partea inferioară și rezemate pe un dublu soclu, restul coloanelor nu aveau soclu și nu erau sculptate. În arhitectura mausoleului din Halicarnas, coloanele erau în număr de 36. Din timpul Persiei antice s-au păstrat urmele unui [illegible] în care sala tronurilor sau «Apadana» era formată din 36 coloane.

Că numărul 36 descoperit în arhitectura sanctuarului mare rotund nu apare ca ceva arbitrar ne-o confirmă și templul patrulater de la Costești, format din 36 stîlpi, stîlpi amplasați în 6 rînduri de cîte 6 stîlpi.

Și sub acest aspect sanctuarul mare rotund apare ca o imagine vie a lumii astrelor, suma laturilor triunghiului lui Pitagora întrebuințat în orientarea și construcția sanctuarului egală cu 36 «unități de măsură», reprezintă distanțe cosmice în imagini pămîntești. Arhitectura sanctuarelor geto-dacice, respectînd regulile generale de construcție, ca și la celelalte popoare ale lumii antice, este o dovadă în plus că străbunii noștri au posedat o cultură, care l-a determinat pe Dio Chrysostomos să afirme că Dacii «au fost ca mai înțelepți între toți barbarii și aproape deopotrivă cu grecii».

dr. ioan rodean

Din evenimentele muntelui

CAUZE CU EFECTE TRAGICE

— Avînd în vedere tripla dv. calitate: de medic primar legist al spitalului județean, de medic al centrului «Salvamont» Sibiu și pe aceea de membru al Comisiei centrale «Salvamont», vă rugăm tovarășe dr. NICOLAE IVAN să ne răspundeți care au fost principalele cauze care au dus la pierderile de vieți omenești pe Creasta Făgărașului?

— *«De fapt cauzele deceselor pe Creasta Făgărașului — unde dificultatea traseului sancționează sever pe imprudenții care se hazardează fără o condiție fizică necesară și fără un echipament adecvat, — sînt multiple. Dar mai întîi să relatez cîteva dintre cazuri, din care cei ce se avîntă spre înălțimi pot trage învățămintele de rigoare. În 1976 și-a pierdut viața Dumitru Helmuth Römy. Acesta fiind suferind a urcat la cabana Bărcaciu și de aici spre cabana Negoiu, și a decedat din cauza unei hemoragii cerebrale. În acest caz, deficiențele principale constau în modul defectuos al primului ajutor acordat de către însoțitori și lipsa de orientare a acestora, care, în loc să asigure odihna bolnavului la cabana Bărcaciu pînă la sosirea echipei «Salvamont», l-au supus eforturilor de coborîre spre cabana Poiana Neamțului, bolnavul decedînd pe drum. Tot datorită suprasolicitării fizice și a echipamentului defectuos a decedat, prin epuizare și hipotermie, asistentul universitar Emilian Dăscălescu, de 29 de ani, din București, care, urcînd pe traseul Turnu Roșu — cabana Suru, a fost surprins de o ploaie rece și nu a mai putut continua drumul cu tot ajutorul însoțitorilor, deși unul dintre ei era medic, acordarea primului ajutor a fost deficitară întrucît nu a combătut cu suficientă energie starea de hipotermie. O altă cauză a tragediilor accidentale pe munte este și aceea a supraaprecierii forțelor proprii de către unii turiști, bine echipați, dar care doresc să realizeze «bravuri». Astfel, la 6 august, a decedat, în zona Bîlea Lac, Zoltan Balind, de 45 de ani, din Brașov, care, venind de la Negoiu, timp de 7 ore, a dorit să-și continue drumul pe creasta Bîlii la Podragul. Obosit, a alunecat, a căzut suferind o fractură de gambă și fracturi costale. Leziunile nu erau mortale, dar, însoțitorul său, cerînd ajutor la cabana Bîlea Lac (situată la o oră de locul accidentului) organizarea primului ajutor și a transportării accidentatului a fost prea lentă, solicitîndu-se echipa «Salvamont» Sibiu. Aceasta a sosit după 6—7 ore de la accident, în momentul cînd accidentatul nu a mai putut fi salvat. Autopsia a constatat că la producerea decesului a contribuit apariția de sînge în plămîni în timpul transportului defectuos ca tarzu. Aici apare* [illegible] *pentru formarea unei* [illegible] *echipe prompte* [illegible] *«Salvamontul». O imprudență fatală a dovedit-o un geolog, Hermann Kra*[illegible]*, care, pe timp de ploaie, cu descărcări* [illegible]

Interviu consemnat de ilie ionescu

Bătălia pentru sănătate

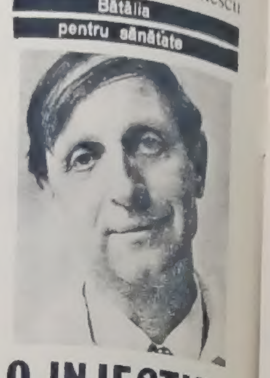

O INJECȚIE ÎN LOJĂ LA OPERĂ

Din miile de scrisori care vin pe adresa doctorului **Mihai Iubu**, fie la Cluj-Napoca unde locuiește, fie la Spitalul unificat din Turda unde-și petrece trei sferturi din zi, s-ar putea alcătui nu numai un amănunțit memoriu de activitate, ci și o impresionantă cronică ce ar semăna cu un roman senzațional povestind întîmplări de viață ce țin, la prima vedere, de domeniul miracolului. Nu reproduc din ele, așa cum se obișnuiește în demonstrațiile reportericești, deoarece mi se par niște semne firești de recunoștință la care medicii au dreptul în nobila lor profesiune. N-am să omit însă amănuntul că doctorul Mihai Iubu pleacă uneori de-acasă la ora 5 fără un sfert dimineața, ca să poată începe adesea șirul intervențiilor chirurgicale, că dă apoi consultații [illegible], că se întoarce seara păstrînd același zîmbet blînd, modest, care-i face, desigur, pe toți pacienții săi să anticipeze speranța înainte chiar ca ea să devină realitatea vindecării. Spitalul din Turda este acum neîncăpător pentru secția ORL — domeniul de activitate al reputatului medic. Vin oameni din toate colțurile țării, iar programările, la fața atîtor solicitări, au ajuns deja la anul 1978. Poate că nici turdenii care îl văd mereu și-l consideră cu îndreptățită mîndrie ca al locului nu știu că seara, în liniștea camerei de lucru, plină de cărți, tratate, studii și fișe, doctorul ascultă adesea o veche bandă de magnetofon cu glasul marelui său prieten Lucian Blaga, despre care scrie și publică tulburătoare amintiri, cărora li păstrează cu odihnă evlavie fotografii, alături de care a fost, în multe rînduri, un nedespărțit tovarăș de drumeție. Ca pe o simbolică apropiere între poezie și albul suferinței, îl revăd în cabinetul de consultații pe doctorul Iubu, lîngă scaunul de operații rămas pentru cîteva ceasuri gol, încercînd să pozeze stîngaci fotoreporterului, recitind ca pe un ecou versul atît de cunoscut: «Ne-am amintit cîndva, tîrziu, această întîmplare simplă...»

* * *

— Asociația de gînd este, poate, nedelicată și, totuși, această frumoasă ploaie de polen a primăverii, care ecade peste noi și pe care o primeam cu atîta emoție din versul lui Blaga, este pentru mulți oameni o sursă de suferință.

— Din păcate, nu este nici singura. În medicină se vorbește despre epitelinul crescătorilor de păsări, o boală alergică datorată contactului cu pene cu albuminele din ou — după cum există maladii asemănătoare la lucrătorii din fabricile de brînză (provocate de acarienii ce se găsesc pe suprafața brînzeturilor fermentate), la cultivatorii de ciuperci sau la lucrătorii din fabricile de detergenți. Bumbacul, mecanicul din fluturi, praful de moară produc la rîndul lor suferințe alergice. Mulți dintre acești factori cu care omul vine în contact în cursul activității sale nu reprezintă niște agresori veritabili. Ei se manifestă astfel numai atunci cînd organismul în cauză prezintă defecte de adaptare la mediu și trece într-un stadiu de hipersensibilizare. Alimente obișnuite se transformă pentru unii dintre noi în adevărate otrăvuri — de la carne și căpșuni, la pește, lapte, fragi și chiar dieteticii cartofi. Marele profesor Iuliu Hațieganu făcea o asemenea alergie la cartofi și îmi amintesc că o dată a trebuit să-i fac o injecție chiar în loja la operă.

— Există oameni care fac alergie și la mirosuri.

— Da, tabloul acestor fenomene este imens și uneori ne aflăm în fața unor șocuri exasperante la care trebuie aplicate măsuri de urgență. Pentru anumiți oameni și frigul poate fi alergizant, pentru alții fulgii din perne, praful ori medicamentele uzuale ca aspirina, piramidonul, sulfamidele, penicilina.

— Ca specialist în boli ORL, dumneavoastră vă ocupați intens în ultimii ani și tratați cu rezultate spectaculoase și fenomene alergice. Se spune însă că mecanismul alergiei rămîne deocamdată un mister pentru medicină.

— În măsura în care nu cunoaștem încă pe deplin mecanismele adaptării, spunem că nu știm ce este alergia. Ea face parte din categoria bolilor de adaptare, generate de incapacitatea organismului de a reacționa — în sensul celei mai bune armonii — la multitudinea de factori cu care vine în contact și care, în anumite condiții, devin estresanți, producînd tulburări, mai mult sau mai puțin grave, în funcțiunile sale normale. Medicul este pus în fața unor situații complicate, atîta timp cît în testarea unui alergic el trebuie să țină seama de o complexitate de cauze care produc această sensibilizare exacerbată a organismului la anumite substanțe: terenul său ereditar, sistemul neuroendocrin, în sfîrșit, o infinitate de particularități care reprezintă însăși structura de unicat a ființei noastre. Ceea ce se știe pînă la această oră, este că alergia reprezintă rezultatul conflictului dintre **antigen**, adică substanța alergenă și **anticorp**, pe care organismul îl produce pentru a se apăra. În această luptă se declanșează **histamina**, o substanță care generează fenomenele vizibile în cazul alergiilor — de la colici abdominale, renale, biliare, la creșterea secrețiilor pancreatice, intestinale, a mucusului, la vasodilatația capilară căreia i se datorează roșeața în urticarie, edemele și chiar hemoragiile. Așa se explică de ce se administrează în cazul alergiilor medicamente numite **antihistaminice** — nilfan, romergan, feniramin, preparate pe bază de hormoni corticoizi care au efecte antialergice cum sînt Prednisonul, Synalarul și Locacortenul. Aceste medicamente temperează sau sting pentru un timp efectele alergiei, dar nu-l îndepărtează cauzele. De aceea, cercetările medicale se îndreaptă acum spre lucrul esențial: **corijarea reactivității organismului** care este aprincipalul vinovat. Trebuie să intervenim deci asupra unor tulburări nervoase, de natură endocrină, să tratăm infecții de focar, acute ori cronice, responsabile în majoritatea cazurilor de apariția «terenului» alergic.

— La dumneavoastră vin mii de oameni pe care-i vindecați de rinita alergică. Am stat de vorbă cu pacienți care povesteau adevărate drame, care alergaseră din doctor în doctor ani de zile, fără nici un rezultat.

— Rinita este o inflamație a mucoaselor foselor nazale, de natură alergică. Este o boală extrem de sîcîitoare, dintre acelea despre care se spune că nu mori, dar mori cu ea. Omul strănută în permanență, îi curge nasul, lăcrimează, are uneori accese violente care antrenează tot organismul pînă la contracții și spasme ale mușchilor ori mișcări involuntare. Fenomenul este foarte răspîndit și, se înțelege, creează situații dramatice. Studiind ani de zile structura foselor nazale, am ajuns la concluzia că se poate acționa pe cale chirurgicală asupra unor anumite zone și frîna astfel mai bine să elimina mecanismul care produce apariția fenomenului alergic. Nasul prezintă o adevărată hartă cu zone reflexogene hemoragice și chiar erectile legate prin intermediul terminațiunilor nervoase de marele sistem nervos și de sistemul endocrin.

— Este o operație complicată?

— Extrem de simplă în măsura în care știi cum și unde să acționezi. Nu durează mai mult de 3—5 minute, iar după 8 zile pacientul este restabilit și poate pleca acasă vindecat. Rezultatele bune le-am obținut în proporție de 90—97%. Rămîne să studiez în continuare cauzele celor 8—10 procente de nereușită. Și să mă ocup intens de polinoze — alergiile la polen — unde mai am încă eșecuri.

— Se pot produce cumva recidive?

— Am operați de acum 8—10 ani și pînă la ora asta boala nu a revenit.

— Vorbeați despre zonele sexuale în structura foselor nazale. Așadar, «frecăturile cu nasul» pe care le vedem în filme nu sînt niște simple scene exotice!

— Există oameni, rase, la care aceste zone sînt extrem de dezvoltate. Explicația se află în faptul că în acest țesut trabecular spongios sîngele năvălește cu putere și are loc un fenomen de erecție. Producînd o agresiune pe această suprafață erectilă am constatat că organismul răspunde prin stress (simpatic, parasimpatic, hipofiză și în final suprarenal) vărsînd un val proaspăt de hormoni naturali. Am obținut astfel rezultate bune în tratarea impotenței și a frigidității, a neuropatiilor hemoragice rebele sau a unor afecțiuni neuropsihice.

— Metoda dumneavoastră este cu atît mai valoroasă, cu cît, pînă acum, rinita alergică a fost considerată o maladie incurabilă. Mi s-a spus că nu refuzați niciodată pacienții care vă cer ajutorul.

— Este adevărat. Experiențele mele au început cu bolnavi cărora li se făcuseră tot felul de încercări de vindecare fără nici un rezultat. Înțelegeți că, în asemenea situații, reușitele mi-au fost cu atît mai prețioase.

— Dar în ce privește «obișnuitele» afecțiuni ORL, care anume prezintă o frecvență mai mare?

— În primul rînd tulburările de auz la care înregistrăm foarte multe cazuri printre copii. Urmează apoi asanările de focar — amigdalele, vegetațiile. Într-o vreme s-a exagerat cu intervențiile operatorii în special în privința amigdalelor. S-a spus că ele trebuie extirpate preventiv pentru a evita infecțiile de focar. Astăzi se știe că ele reprezintă totuși o barieră în fața infecțiilor microbiene, așa încît intervențiile chirurgicale se fac mai parcimonios. În legătură cu aceasta, noi am făcut aici la Turda o experiență foarte interesantă. Aveam multe cazuri de **enurezis nocturn** printre copii. **La 100** dintre ei am practicat asanarea adeno-amigdaliană și 85 la sută s-au vindecat. Explicația era că infecția irita de la distanță mucoasa vezicii urinare, iar atunci cînd am înlăturat cauza fenomenul a încetat. Comunicarea noastră pe această temă la Congresul internațional de la Istanbul s-a bucurat de multă apreciere. Mai nou, am reușit să tratăm cu succes cazurile de tuse reflexă rebelă care nu avea drept sursă nimic de ordin pulmonar, ci doar o iritație a traheii provenită de la amigdalele bolnave care, odată scoase, au făcut ca tusea să dispară.

— Vîrsta are repercusiuni asupra aparatului nostru oto-rino-laringologic?

— Auzul este cel care are cel mai mult de suferit odată cu îmbătrînirea. La bătrîni înregistrăm mai frecvent otoscleroza, evident, nu ca pe un fenomen obligatoriu, ci legat de procesul de scleroză care cuprinde întregul organism, în situațiile în care anumiți oameni — în special cei care au obișnuit să mănînce în cursul vieții alimente grase — prezintă un colesterol ridicat. În orice caz, indiferent de vîrstă, trebuie să știm că acest circuit foarte strîns pe care-l formează aparatul nostru ORL poate fi menținut multă vreme în stare bună dacă respectăm niște reguli elementare de igienă. Este un obicei foarte dăunător, de exemplu, acela de a trage apă pe nas. Riscăm ca apa să ajungă în urechi și să provoace — ca și în cazul introducerii ei directe în acest organ extrem de sensibil — otite externe, supurații, multe suferințe.

— Se mai spune, de asemenea, că nici vocea nu trebuie întrebuințată prea mult.

— Să mai vorbim despre «regula de trei simple» care îi învață pe copii să nu vorbească în frig! Abuzul vocal el însuși este un efort nu numai pentru organul în sine ci pentru întregul organism. Și pe urmă, tăcerea este adesea, cum zic poeții, o frumusețe în [illegible]. Vă aduceți aminte? Blaga spunea undeva: «Tăcerea [illegible] este duhul...»

anda raicu

A treia vîrstă (8)

ÎN HOMEOPATIE NU TREBUIE SĂ CREZI, TREBUIE SĂ TE CONVINGI

convorbiri cu doctorul
TIBERIU IONESCU
vicepreședinte pentru România al Ligii internaționale de homeopatie

De 170 de ani se practică eroic homeopatia. Eroic, pentru că nu a fost decît în puține țări recunoscută de la început ca ramură a medicinii; eroic pentru că încă luptă să cîștige adepți în rîndurile bolnavilor prea obișnuiți cu medicamentele, cu abuzul lor, refractari la principiile homeopatiei — adepta dozelor infinitezimale. Și totuși, în aceste ultime decenii, cînd medicina generală pare că a intrat într-un impas de vreme ce ea însăși combate polipragmazia, homeopatia începe să cîștige terenul meritat.

— Cît e de veche această practică privită cu rezerve și aproape deloc cunoscută în esențele ei?

— *Principiul homeopatic — Similia similibus curentur (asemănătoarele se vindecă prin asemănătoare) — a rămas în medicină de pe vremea lui Hipocrate care a enunțat totodată și principiul contrariilor. Termenul îi aparține lui Samuel Hahnemann, născut în Saxonia la 1755. Înainte de moarte, și asta s-a întîmplat în 1843, Hahnemann a avut șansa cunoașterii gloriei, culminată, la vremea aceea, cu participarea la o întîlnire internațională organizată anume pentru omagierea lui.*

— E adevărat că a cunoscut țara noastră?

— *Chiar a trăit la noi. Înainte de 1800, mai exact între 1777—1779, la Sibiu. A fost medicul și bibliotecarul lui Brukenthal. Cum despre Hipocrate se spune că a fost influențat de preceptele medicinii tracice care preconiza vindecarea spiritului înaintea vindecării trupului, tot astfel despre Hahnemann se spune că a fost influențat în concepția lui de mai tîrziu de concepțiile medicale arhaice ale poporului român. Adevărul acesta a fost, de altminteri, obiectul unei lucrări științifice prezentată în 1970 la București de doctorul Henne din Stuttgart la Congresul de istoria medicinii.*

— Dumneavoastră spuneți, în termeni strict științifici, că homeopatia acționează în sensul influențării reactivității organismului la factorii mediului. Spuneți, cu alte cuvinte, că ea cheamă organismul la reacție, participare?

— *Într-un fel se poate formula și așa. Este vorba de o acțiune terapeutică conform principiului reflex pavlovian.*

— Există țări în care homeopatia e foarte dezvoltată?

— *Țările în care e sprijinită la nivel de* [illegible]*. E situația Indiei și a Mexicului, dar homeopatia este dezvoltată și în țările avansate din punct de vedere cultural și industrial.*

— Vindecarea prin metodele ei e lentă sau spectaculoasă?

— *Depinde. Sînt cazuri cînd e spectaculoasă. Am avut, de pildă, un pacient cu trombocitopenie: avea 60 de mii de trombocite în loc de 150—250 de mii; după cîteva luni de tratament, a avut o sută cinci* [illegible] *de mii.*

— Homeopatia tratează orice maladie?

— *Orice maladie, dar numai în anumite condiții de etică medicală, înțelegînd prin asta că homeopatia, în primul rînd, nu vrea să facă rău. Și de altfel, cel mai corect e să afirmăm că homeopatia, mai mult decît alopatia, tratează nu boli ci bolnavi, prin reactivitatea lor.*

— Care este esența farmaciei homeopatice?

— *Cea naturală, medicamentele provenind din regnul mineral, vegetal și animal.*

— Pentru vîrsta a treia, șansele tratamentului homeopatic sînt evidente?

— *În general, homeopatia este indicată la toate vîrstele, înțelegem așadar, pacienții noștri pot fi și bătrînii. Ca să vă răspund exact la ceea ce mă întrebați, trebuie să-mi amintesc de o experiență a mea pe care am avut-o cu foarte mulți ani în urmă. Era vremea cînd homeopatia nu era luată în serios, era, mai bine zis, tolerată. În perioada aceea lucram într-un azil de bătrîni. După aplicarea tratamentului a scăzut mortalitatea, s-a ameliorat starea generală și mai ales* [illegible] *s-au redus foarte mult cazurile de incontinență,* [illegible] *fenomen caracteristic bătrînilor debilitați. Acesta socotesc că a fost unul dintre rezultatele pozitive.*

— Este de ajuns să crezi în homeopatie?

— *Problema cu credința nu e bine pusă, deoarece credința înseamnă acceptarea unui adevăr fără control asupra lui. În homeopatie nu trebuie să crezi. Se impune să te convingi. Cînd am citit eu prima carte de homeopatie* [illegible]*. Am văzut însă* [illegible] *'77* [illegible] *Spitalul central, am obținut ameliorări* [illegible] *decisiv pentru mine.*

— Există și zone moarte pentru aplicarea homeopatiei?

— [illegible] *Am avut rezultate* [illegible] *în tratarea schizofreniei incipiente.*

— De ce a fost atît de importantă sublinierea că homeopatia nu lucrează cu boli, ci cu bolnavi?

— *Pentru că diagnosticul în sine îi furnizează medicului homeopat prea puține informații pentru prescripția individualizată* [illegible] *bolnavului. În homeopatie se ia în considerare mai ales diagnosticul dar se ia în considerare* [illegible] *totalitatea simptomelor bolnavului, pe toate cele trei planuri: psihic, funcțional, somatic. În aplicarea homeopatiei, omul e considerat o unitate funcțională care reacționează energic la factorii de mediu. Or, printre acești factori de mediu se numără și medicamentele. Trebuie să știți că în homeopatie are rol hotărîtor diluția medicamentelor și doza: același medicament are un efect într-o cantitate mai mare, cu totul alt efect într-o cantitate mai mică, conform legii lui Arndt Schultze. Medicamentele homeopatice, provenite, așa cum spuneam, din regnul mineral, animal și vegetal sînt diluate la diferite niveluri, unele depășind, după teoria lui Avogadro, limita de divizibilitate a materiei, tocmai din necesitatea de a evita reacțiile alergice, zgomotoase, produse de medicamente asupra organismului.*

— Într-o cantitate atît de mică, nu devin insesizabile pentru organism?

— *Nu. Medicamentele homeopatice diluate acționează numai dacă există o sensibilitate specifică a organismelor vii. Ele acționează prin intermediul neuroreceptorilor senzitivi ai sistemului nervos. Prin faptul că sînt foarte diluate, ele au, ipotetic, rol informator pentru sistemul nervos care, pe baza capacității de diferențiere a excitațiilor va determina reacții adecvate specifice, de apărare, de echilibrare funcțională și trofică. La omul bătrîn ca și la cel tînăr sau la copil, reechilibrarea fiziologică se face prin mecanismele de integrare ale organismului con-*

Continuare în pag. 16

dona roșu

Continuitatea și permanența românilor

«Dragu-mi-i chipu' și pana
Și mîndra din Cămărzana!»

Soarele ne-a dus acolo.

O vînteasă nebună sfîșia nourii, deschizînd ochi fugar luminii. Mînz de aur, ea străbătea cîmpia o dată cu noi, prin Negrești — inima Oașului, prin Bixad, prin Tîrșolț, apoi fura drumul înainte, pe valea tot mai îngustă, strîmtorată de dealuri

Spală și țipuresc, în ciuda bărbaților care nu-s primiți la sărbătoarea asta: «Săracu' bărbatu mnieu/ mult io fost ciubăru' greu/ d-apă io tătă iarna/ nu mi-o fost grea cojeica/ de pe-o bucă pe-alta...» Alte strigături nu se pot cita în tot locul, căci femeile au gura frumoasă dar slobodă, iar plăcerea cuvîntului, greu de sevă ca mărul păcatului, s-a păstrat aici, în acest rai al culorilor,

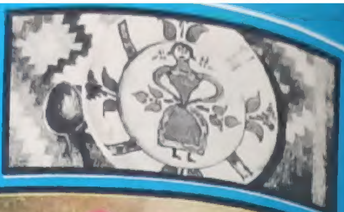

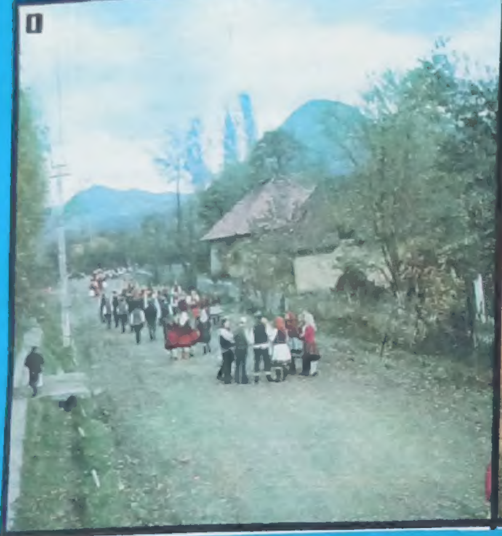

ruginii. Pedeapsă luminii pentru a ne fi condus: un lan de floarea soarelui așteaptă, decapitat pînă la ultima lance, chiar lîngă tăblia pe care scrie CĂMĂRZANA.

Legenda satului spune că trei haiduci — Pasca, Homa și Cornea — au furat niște fete din Certeze, cea mai bogată comună a Oașului. Le-au închis, departe de ochii lumii, în locul numit Fîntîna Păștească. Dar ele erau atît de frumoase încît acelei tainițe i s-a zis Cămara Zînelor...

ÎN CĂMARA ZÎNELOR

● În satul care are cele mai frumoase femei din Oaș, un tei de 800 de ani, o legendă ceva mai tînără, dar și cîteva obiceiuri cu mult mai vechi.

Multă vreme Cămărzana a rămas, ca însăși, departe de ochii lumii, ocrotită de dealurile care o înconjoară ca niște cușme de uriași: Grui, Vîrșor, Cetățaua, Holmu Mare, Holmu Mic, Gemenele, Piatra Cornii — unde se zice că stătea Cornea, ca în foișor, supraveghind toată valea îngustă a Lăchincioarei și dînd semnal din corn atunci cînd apăreau, cine știe cum, străini pe drumul satului. Cu glonț se întîmpinau, *cămara* neatinsă rămînea.

Și noi cu lăncii am fost întîmpinați, tulpini de floarea soarelui în vîrful cărora flutură vesele fîșii colorate de pînză sau hîrtie creponată, împodobite de mîinile copiilor. Oaste gălăgioasă și blîndă, ei aleargă spre noi dinspre imașul în pantă abruptă pe care vitele pasc, aplecate de-ai zice că acu'-acu' se răstoarnă. Între copii zîmbește *Iacob Dobie*, care are 74 de ani. Vede că facem fotografii și povestește cum, cu vreo 9 ani în urmă, tot ca noi «o fost o domnucă, da' mult am mai așteptat *chipurile*...» Cum se trăiește în Cămărzana? «Greu, că nu-i neted. Și nici nu să face griul...» Se fac alte roade ale pămîntului, trecem printre ele: dovleci rotunzi și galbeni, nuci mari și grele, prune dulci. Pe smarald de iarbă stau roșii merele ionatane, așternute în șiruri lungi; vor fi acoperite cu frunze de nuc, foi de porumb, neaua va cădea deasupra, iar merele vor rămîne ca și acum, cărnoase, mustoase, rumene, tocmai pînă în primăvară. Tot atunci, femeile oșence vor ieși la *lăutul torturilor* — cînd se spală *motca*, firul de cînepă tors în nopțile lungi de iarnă, bucurate doar de arătările *moimelor*.

potrivit poate să nască pictori de geniu. Și culorile plac oșenilor dar adevăratul lor geniu e munca și jocul. Munca grea la *rătoș* — defrișare de păduri — unde bărbații oșeni merg după cum se cunosc și se încred în puterile lor, angajîndu-se nu cu leafă fixă ci cu întinsul de codru. «Cît dați să-l dăm jos?» «Atîta...» «Îi bun.» Și să-l ferească cerul pe cel ce nu-și respectă cuvîntul! Că nici ei nu se încurcă în treabă: la patru dimineața îs în picioare și bat cu topoarele mai bine de 16 ore; se culcă după ce trag cîte o horincă bună și mănîncă slană din traista cu numele fetei sau nevestei scris pe baier, se scoală cu mîinile țepene, cu degetele rășchirate. Ies afară, urinează pe mîini și le apasă una-n alta, să le dezmorțească. Un ac de cusut plăpumi n-ar putea intra în bătăturile care le umflă palmele. La joc sînt la fel, neobosiți și aprigi, nici un plug nu poate ara pe unde au tropotit oșenii. *Tizeșul* ales strînge banii de la fete și flăcăi, mai mult de la flăcăi, pentru ceterași. Și duminica după-amiaza, sub ciuperca de lemn, celălalt geniu al oșenilor se dezlănțuie: cine n-a văzut așa ceva, sau a văzut doar pe vreo scenă dansul strămutat, nu-și poate imagina cum e jocul oșenesc. O bătrînă, *Maria Ciocan Abădioaiei* din Certeze, care nu mai coase raiul de culori căci n-are «ocheri», nici nu mai joacă, fiindcă prea are ani mulți, spune că: «apă aici în tăt chipu' îi jocu: și tropotesc, și să-nvîrtesc, în tătă forma.» Forma seamănă cu o furtună de vară...

Însă vara e a muncii. «Aici iarna le mai bine, hodinesc oaminii și fac bogheţuri...» — cum ar zice *baciu Gog*, care umblă clătinat, cu pălăria în mînă, pe drumul Sfatului din Cămărzana și salută răspicat: «Să trăim viața toată!» Apoi trage o strigare: «Cine-i mai mare ca noi? Ministeru' de război!» Și, întrebat de ce-i supărat: «Musai să fiu supărat, baba nu-mi-să urcă-n pat!» Apoi gluma piere.

Ne ducem și noi spre casa lui *Vasile Ionici*, primul oșan care a încercat desenul, luînd — dacă tot s-a apucat de treaba asta — un premiu național pentru grafică. E bătrînă casa, însă alături stau grămadă cărămizi noi. Oalele fierb pe plită, mîța stă în cuptorul deschis, *Maria Ionici* — femeia artistului — ne aduce o oiagă de horincă și pune-n pahare, apoi dă cămașa de oșan s-o îmbrace bărbatul pentru ca să-l facem un *chip*. *Maria Ionici* n-are ochii de cer adînc ai femeilor din Cămărzana, dar tot e frumoasă și nici n-ai crede că a născut și crescut cinci «coconi» — trei fete și doi băieți — cel mai mare are 18 ani. Cămașa oșanului e sobră, doar la mîneci și la guler e «împistrită», colorată; se spală greu cămașa, în *toc* — butie scobită dintr-un trunchi de pom — în apă fiartă și cenușă; apoi, curată, se îmbracă pe trunchiul omului. «Io cu apa am ajuns pictor...» — spune *Vasile Ionici*. «Cînd o fost inundația, ne-am dus în gărzile patriotice, la Satu-Mare. Ș-am văzut un afiș care zicé d-un examen la Școala populară de artă. Mie-mi plăcé, da' acasă n-am spus... În august, fac eu admiterea... Nă, apoi primesc scrisoare în plic c-am reușit. Îi spun la femeie. Tata: da' unde mer' tu? Și io mă gîndeam: măi, da' cum îi fa' io p-acolo? Mai întîi am lucrat la lapte, era bine, mîncam pită cu brînzuri și sara mergeam la școală. Da' p-orm-o fost bai, or mergeam-nainte cu școala, or cu laptele... S-am trecut la *țesăle*, la lemn, mobilă... Aveam timp să și mă joc. Ș-am făcut șase ani școala, la domnu' profesor Popdan...» «Ce vă place mai mult să desenați?» «Oamini. Istoria. Datini. Asta îmi place, pentru asta-s născut... Bine-ar fi fost dacă mai era cineva să le facă... că, *probabil*, o să mor. Și treaba trebă' făcută. Încă n-am putut io să le prind pe toate, cum stătea Cornea și din corn suna, de-i alarma pe ceilalți...» «Dar de unde le știți?» — întreabă tînărul profesor *Octavian Popa*, care scrie monografia satului. «Din arhiva statului le-am luat... arta-i sigur. Sînt prinse acolo...» «Dar culoare n-ați încercat?» «Io în grafică pot și vreu: or faci, or nu faci. Cu culorile mai poți minți, da' aici — fără greșeli. Odat' era un călimar de cele mic, cu tuș, și l-am răsturnat peste foaie tocma cînd era gata...» «Cît lucrasăți la ea?» «Mai mult de-o lună.» «Și ce-ați făcut?» «Am făcut un călimar care nu să mai varsă, or ce-ar fi...» «Vă plăcut la Satu Mare, la București?» «Plăcut și-mi place. Însă la urmă, aici, în orice caz, mă aflu mai bine... Sînt între ai mei.» «Mai lucrați?» «Lucru. Da' la școală, c-aici nu-i loc, n-am cele trebuitoare. Trebă să lucru, cine știe dacă se mai ivește altu' să-i dea în gînd ca am eu? Că-n lume e bine să ai minte, iar dacă ești deștept, să știi să prețuiești această minte, care e un dar, un talent, știu eu cum să-i zic?»

Ne strîngem mîinile: venea nunta. Venea cu un autobuz întreg, înflorat cu panglici colorate. Noi urcasem la biserică, unde a fost școală — în matricole s-au găsit de la 1785 — și unde un tei gros de-abia îl cuprind 10 bărbați, șade de vreo 800 de ani, pe coama dealului, șade bătut de vînturi și ploi, alți tei zdraveni crescînd din ramurile lui, din căușul brațelor sale, în care se strînge apa, putrezește patul de frunze și încolțesc semințele. Venea nunta și steagul juca steagul, cusut cu o seară înainte la mire acasă, toată noaptea cusut de rudele mirelui, din baticuri multe, apoi *chischineu* peste alt *chischineu*, batistă de batistă, pînă-n vîrf, unde-i un struț de verdeață și clopoței. Steagul flutură deasupra capetelor, toată lumea se cinstește cu horincă, toc omu' ieșit în cale e poftit la nuntă. Joacă băieții, joacă fetele, care după cum e mai *giucapă*. Joacă mireasa, pe capul căreia strălucește *cununa*. În părul ei împletită și cusută, o noapte întreagă împletită și cusută, rai de culori care nu seamănă de la un sat la altul. Nu prea se iau aici tinerii după avere. Căci vorba cîntecului: «Foaie verde de pribol/ m-o cerut la mama doi/ unu-i bătrîn și bogat/ unu-i tînăr și sărac/ spune-mi tu puiuț de cuc/ după cine să mă duc/ cel gîzdoi cînd mer la fîn/ vină sara tăt oftînd/ într-o casă, suflă greu/ la mine să uită rău/ io umblu să-i dau dă cină/ iel mă-njură de lumină/ ce-l sărac cînd mer la fîn/ vine sara fluierînd/ io îi pun cina pe masă/ iel mă-mpiedică prin casă/ cum îi place la nevastă...»

Numai noi trebuia să plecăm; autobuzul plin-ochi ne hurducă, neînvățat poate cu drumul — doar din '68 vine autobuz aici — drum pe care, povestesc bătrînii că, de plecau primăvara pe ape, la Negrești, cu treburi, plecau cu un car de pari — să însemne calea, să n-o rătăcească la întoarcere. Punem și noi pari, în gînd.

Apoi, la Tîrșolț, iar se oprește autobuzul, iar e nuntă, sîntem îmbiați cu horincă, se joacă în jurul nostru, femeile pîing, pîing și joacă — Maria mireasa, e din Tîrșolț și o la Ion din Cămărzana. Pîing femeile și joacă: altă mîndră a Oașului dusă fi-va în cămara zînelor.

mihai creangă

1. *Înainte ca jocul — celălalt geniu al oșenilor — să se dezlănțuie*
2. *În părul fetei — raiul de culori*
3. *Lumina, mînz de aur, ne-a dus în Cămărzana*
4. *Pe imașul abrupt...*

Fotografii de pavel tânjală

CĂMĂRZANA. Se află la 80 km de *Satu-Mare*, se poate ajunge prin *Negrești-Oaș*, unde trebuie vizitat «*Muzeul Țării Oașului*». Posibilități de cazare în zonă: cabana *Valea Măriei* și cabana *Teilor* în pădurea de lîngă satul *Vama* — vestit centru de olari; *motelul* din *Călinești-Oaș*, aflat chiar pe malul unui frumos lac de acumulare; *hanul* «*Sîmbra Oilor*», pe dealul Huta.

Ancheta noastră

ANUL TURISTIC '77 ÎN VIZIUNEA AMFITRIONILOR

Sîntem prizonierii acestui adevăr ineluctabil: anul e bun sau rău în funcție de efortul, dăruirea și omenia cu care înnobilăm cele 365 de zile ale lui. Ne-am gîndit, de aceea — acum cînd moare anul și se naște celălalt — că e util să realizăm o anchetă-fulger cu factori de răspundere ai oficiilor județene de turism și directorii celor trei oficii naționale (cu statut de centrală) spre a înregistra «pulsul» la acest sfîrșit și nou început, dar mai cu seamă UN PORTRET AL ANULUI 1977 ÎN VIZIUNEA AMFITRIONILOR.

Iată întrebările noastre:

1. Formulați, pe scurt, principala satisfacție profesională de pe parcursul anului '76.
2. Dar cea mai mare insatisfacție?
3. În ce mod se simte OJT dv. implicat în festivalul-epopee «Cîntarea României»?
4. Care este «cîrligul» anului '77 în contextul noutăților de turism cu care se înfățișează județul dumneavoastră?
5. Ce «mănușă», cu caracter de emulație, aruncați colegilor dumneavoastră din celelalte județe?

Iată răspunsurile consemnate, pe care le publicăm într-o succesiune alfabetică a județelor.

Iancu Horea (OJT Alba)

1. Satisfacția întregului nostru colectiv: realizarea și depășirea planului, la toți indicatorii.
2. Grea întrebare. N-am prea avut insatisfacții...
— Oare?
— Nu chiar... Iată, n-am reușit să rentabilizez, așa cum îmi propusesem, două cabane de munte: Scărișoara și Șureanu.
3. Presupun o participare de anvergură a formațiilor artistice din județul Alba — multe și bune — dublată de ocazia de a readuce municipiul bimilenar (martor al triumfului lui Mihai Viteazul, simbol al unității naționale) în atenția de suflet a românilor. O dată cu aceasta, frumusețile naturale și excepționala cultură a Țării Moților sperăm să fie mai bine cunoscute. 4. Practicarea sporturilor de iarnă în munții Apuseni, la Arieșeni. Încă în acest sezon: un baby-schi-lift, o cabană. E zestrea noastră a începutului. 5. Nu-i o mănușă, ci o invitație: doresc ca toate OJT-urile, dar mai ales cele limitrofe, să încerce includerea Arieșenilor în excursiile cu practicarea sporturilor de iarnă.

Eugen Popescu (OJT Arad)

1. Încheiem al patrulea an consecutiv cu toate unitățile rentabile. Am inaugurat, în cursul anului 1976, hotelul «Parc», cu peste 300 de locuri și un camping de 130 de locuri. 2. Nu am realizat planul la prestații către populație din cazare și turism intern. 3. (n. red.: mai e de meditat la acest punct). 4. «Insula comorilor», o insulă pe Mureș, la 7 km de Arad, pe care vrem să o amenajăm pentru turismul periurban, cu plajă, terenuri de sport, bărci cu motor etc. 5. Peste 500 de acțiuni turistice legate de creșterea rolului educativ al turismului și de Centenarul Independenței, care se vor desfășura sub genericul: «Prin turism la cunoașterea României socialiste».

Ion Coman (OJT Argeș)

1. Punerea în funcțiune a extinderii complexului hotelier «Muntenia» cu 360 de locuri la cazare și cu alte 500 în alimentația publică, diversificată în autoservire, berărie, bar de noapte cu program, salon de protocol. 2. Nerealizarea planului pe acest an, deoarece a întîrziat punerea în funcțiune a complexului «Muntenia». 3. Există în practica activității noastre o bună colaborare cu Comitetul județean pentru cultură și educație socialistă, cu formațiile artistice de amatori, cu Teatrul «Al. Davila» — colaborare care va fi intensificată cu prilejul festivalului «Cîntarea României». (n. red.: **Prea puțin. Unde-s acțiunile proprii?**) 4. Sîntem amfitrioni pe Transfăgărășan. Ne străduim să punem mai bine în valoare acest traseu. 5. Le-aș cere colegilor de la Sibiu și Brașov mai multe locuri în timp de vară, la Păltiniș și Poiana — locuri cu care sînt cam zgîrciți... Presupun că ei n-au de ce să se plîngă de noi, căci am făcut și vom face eforturi să răspundem cît mai bine cererii sosite din partea lor.

Gicu Manolache (OJT Bacău)

1. Înscrierea pe orbita turismului internațional, cu rezultate foarte bune, a stațiunii balneoclimaterice Slănic Moldova. 2. Rezultate insuficiente în atragerea la activitățile turistice organizate a populației din satele și comunele județului. 4. Noutatea lui '77: oferim celor interesați (pînă acum a funcționat experimental) sanatoriul subteran din mina de sare de la Tg. Ocna, cu efecte deosebit de binefăcătoare în tratarea astmelor și a altor afecțiuni respiratorii. 5. Să ne întrecem în a oferi oamenilor muncii cantități cît mai mari de ape minerale de la cele mai renumite izvoare dătătoare de sănătate.

Eugen Colf (OJT Bihor)

1. În constelația «Felix» a apărut o nouă «stea»: hotelul «Felix 2» (capacitate 400 locuri), în timp ce la Oradea, «Astoria» și «Crișul Repede» îmbogățesc în mod considerabil zestrea hotelieră a orașului. 2. Se cărămizează construcția hotelului «Poienița» din stațiunea «Felix» (500 locuri) ceea ce, în termeni tehnici, a însemnat nerealizarea planului de investiții pe anul 1976 (este răspunzător de această situație Trustul de construcții locale Bihor). 3. Județul Bihor, «Felixul», mai ales, sînt vizitate de turiști din 14-15 țări. Dorim să prezentăm acestor oameni o imagine cît mai vie, mai cuprinzătoare a spiritualității românești. În acest sens, organizăm festivalul concurs «Floarea de [illegible]». În afară de aceasta, avem formații camerale care susțin concerte de muzică românească și formații pop ce se produc în cadrul unor seri românești. Desigur, în contextul «Cîntării României», activitatea tuturor acestor ansambluri va cîștiga în amploare. 4. Relansarea stațiunii Stîna de Vale în circuitul internațional și profilarea ei pe tratarea bolilor basedoviene, precum și promovarea turismului de vizitare a unor peșteri (a Urșilor, de pildă) atît de numeroase în această zonă a Apusenilor. 5. Sînt prea nou în turism pentru a arunca «mănușa» colegilor mai mai vîrstnici. Ceea ce nu mă împiedică să le ascult cu cel mai mare interes propunerile și sugestiile.

Alexandru Mislușa (OJT Bistrița-Năsăud)

1. În 1972, cînd am inaugurat, la Sîngeorz-Băi cel mai mare hotel balnear din țară la vremea aceea, cineva din asistență mi-a spus: «Să te văd cum ai să umpli tu acest hotel de 900 de locuri.» Iată principala mea satisfacție: în 1976, hotelul «Hebe» a fost și este arhiplin. 2. Insatisfacție? Da, cîteva scăpări regretabile în numărul «României pitorești» care a prezentat județul Bistrița-Năsăud. 3. Pentru mine, festivalul «Cîntarea României» va constitui un prilej de a demonstra că turismul poate fi bine reprezentat și pe scenă, folosind cele mai diverse forme artistice. 4. «Cîrligul» nostru va fi dublu: turiștii vor avea posibilitatea să viziteze parcul dendrologic de la Arcalia, cu specii botanice de pe toate continentele și, a doua noutate, de data aceasta din domeniul alimentației publice, amenajarea în casa «Ion Zidaru», monument de arhitectură din centrul orașului Bistrița, a unei unități care își propune să reînvie tradițiile bucătăriei locale și a podgoriilor de la Lechința, Teaca, Dumitra și Viișoara. 5. «Mănușa» mea-i pentru vecini/ Un fel de act... provocator/ Urîndu-ne în fapte și idei/ Să facem Nordul colț înfloritor.

Valeria Barbacaru (OJT Botoșani)

1. Cîteva mii de tineri moldoveni din Botoșani și Dorohoi au participat la o excursie în Bulgaria unde au vizitat Plevna. Ținînd cont că activitatea noastră comparată cu a altor OJT este mult mai restrînsă, acțiunea de mai sus este un succes. 2. Am să mă repet: nu avem deloc bază materială (hoteluri, restaurante, moteluri etc.). Poate la anul... 3. La Flămînzi și Ipotești am organizat și vom organiza în continuare — amplificîndu-le și diversificîndu-le — festivaluri și spectacole de poezie și muzică. Tematica lor se va înscrie în vasta arie de cuprindere a «Cîntării României». 4. Restaurarea integrală a casei copilăriei lui Eminescu în sensul respectării scrupuloase a imaginii ei inițiale. (n. red.: **aplaudăm acest act patriotic.**) 5. Botoșanii sînt «bogați» în case memoriale: a lui Eminescu, Enescu, Iorga. Sînt de fapt principalele atracții de ordin turistic ale județului. Cred că și celelalte județe ar trebui să acorde atenție pentru realizarea unor asemenea case memoriale unde să se cinstească memoria marilor bărbați ai neamului.

Longhin Jucan (ONT «Carpați» — Brașov)

1. Momentul cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele țării, ne-a înmînat Ordinul Muncii cl. I, distincție ce răsplătește realizările colectivului nostru. 2. Intensitatea scăzută a circulației turistice în sezonul ploios al verii trecute. 4. Complexul «Alpin» de la Poiana Brașov se pretinde a fi — cu hotelul, restaurantele sale, piscina acoperită, salonul «intim» și celelalte dotări de agrement — principala ispită pentru turiștii acestei zone de mare renume din Carpații românești. 5. Respectarea «ad litteram» de către parteneri a clauzelor contractuale prin care este angajată baza noastră materială.

Liviu Cucută (OJT Brăila)

1. Întemeierea unui număr mare de cercuri de turism în întreprinderi și dezvoltarea celor existente. În felul acesta numărul turiștilor angajați în acțiunile turistice organizate de OJT Brăila s-a dublat față de anul precedent, iar calitatea excursiilor s-a îmbunătățit. (n. red.: **iată că desțelenim un domeniu neglijat de mulți!**). 2. Nu am reușit să valorificăm potențialul turistic al Dunării. După opinia noastră două sînt motivele: inexistența unei baze materiale și lipsa unei popularizări adecvate. 3. (n. red.: **răspuns neconcludent**). 4. Relansarea stațiunilor balneare mai puțin cunoscute în punctul de atracție. Fie prin organizarea unor foarte diversificate programe cultural-sportive, fie prin lansarea unor surprize turistice.

Stan Mocanu (OJT Buzău)

1. Darea în folosință a unui nou și modern hotel cu o capacitate de 100 locuri în centrul orașului Buzău (l-am botezat tot... «Buzău»). Și debutul stației de extract «Pell-Amar» (de fapt, o fabrică în miniatură) de la Balta Albă. Se pare că nămolul de aici are calități superioare celui de la Techirghiol. Cu această materie primă se fabrică (la Iași) medicamente pentru combaterea afecțiunilor reumatismale și un bogat sortiment de cosmetice (la «Miraj» București). 2. N-am reușit să redăm circuitului turistic pe tot parcursul anului stațiunea Balta Albă (de lîngă Rîmnicu Sărat). N-am asigurat dotările corespunzătoare și am neglijat să facem stațiunii sus-amintite o reclamă corespunzătoare (ea meritînd din plin aceasta). 3. La Măgura, la Siriu (lîngă Nehoiu) în comuna Vărlam unde a străjuit haiducul Gheorghelaș, vor avea loc serbări și festivaluri cu caracter folcloric, etnografic, evocări istorice etc. Pentru asigurarea succesului lor colaborăm strîns cu Comitetul județean pentru cultură și artă, cu UTC și alte organizații și instituții interesate în această acțiune de amploare. 4. În munții Buzăului toate unitățile de alimentație publică vor avea individualitatea lor în pregătirea meniurilor. 5. Prefer să ridic «mănușa» (sînt nerăbdător cu alte cuvinte să aflu cît mai multe și interesante idei de la colegii mei din alte județe). (n. red.: **Dacă ar face toți la fel?**)

Miron Mănescu (OJT Caraș-Severin)

1. Într-o duminică din vara trecută, cînd pe Semenic urcaseră peste o sută de autoturisme, înmatriculate în 14 județe ale țării. 2. Faptul că la Herculane nu s-au realizat integral sarcinile de plan. Acolo unde am constatat că este vorba de rea-credință, am acționat cu toată fermitatea. 3. Organizăm, împreună cu Comitetul orășenesc UTC un spectacol de cîntec și poezie patriotică, pe muntele Semenic. Este un început. 4. Un festival al lacurilor. Al lacurilor de baraj, foarte numeroase și foarte frumoase, aflate pe teritoriul județului nostru. 5. O acțiune de permanență și continuitate: excursii pe Dunăre prin acțiunile coroborate ale mai multor oficii. O întrecere între județele Arad, Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți, avînd ca țel creșterea numărului celor ce vor descoperi farmecul turismului riveran.

Letiția Triteanu (OJT Cluj)

1. Primul an al cincinalului l-am început bine, îndeplinind planul la toți indicatorii principali și-n special la exportul intern, realizînd cel mai mare plan din țară; asta a însemnat din partea angajaților și a colaboratorilor multă pasiune, corectitudine, profesionalizare, generalizarea unor experiențe înaintate. 2. Nu am reușit să determin anumiți factori de răspundere să colaborăm eficient în vederea amenajării unor stațiuni balneare locale (Someșeni, Cojocna). 3. Sîntem pregătiți să fim gazde bune pentru toți participanții la măreţul eveniment, organizîndu-le — în preajma și după desfășurarea diverselor etape — excursii în cele mai pitorești zone ale județului nostru. 4. Cu o cheie fermecată deschidem Turiștilor, cu literă mare, traseul de coronament al hidrocentralelor de la Gilău, Tarnița, Fîntînele, Beliș, adică o nouă poartă de intrare în Apuseni. 5. N-ar fi rău să organizăm excursii complexe numite «Să ne cunoaștem vecinii» — județul, orașele lor, munca lor — într-un fructuos schimb de experiență.

Radu Mamina (OJT Covasna)

1. Îndeplinirea și, probabil, depășirea planului, într-o conjunctură mai puțin favorabilă. 2. N-am reușit să promovăm atît pe plan național, cît și internațional — produsul turistic balnear al județului la cota valorică a resurselor sale, deși Covasna este printre cele mai bogate zone ale țării. Ar trebui, deci, ca ea să se situeze printre zonele cu cea mai mare ofertă și să fie recunoscută ca atare. 3. În Covasna, ca și la Balvanyos se organizează festivaluri tradiționale ale cîntecului și jocului popular. Experiența participării noastre la alcătuirea lor ne îndeamnă să credem că, o dată cu desfășurarea acestui amplu concurs național, turismul nu va avea decît de cîștigat. (n. red.: **de cîștigat și, mai ales, de PARTICIPAT**). 4. Diversificăm oferta turistică balneară prin introducerea în stațiunea Balvanyos a practicării sporturilor de iarnă, care este dotată — încă în actualul sezon — cu un baby-schi-lift. Altă noutate: la Covasna s-au introdus împachetările cu parafină. 5. Două propuneri: una se adresează ministerului și vizează organizarea unor schimburi de experiență de 3-5 zile între unitățile de turism cu pondere în activitatea balneară. De altfel, OJT Covasna a și organizat o excursie documentară cu acest titlu în stațiunea Herculane a OJT Caraș-Severin, acțiune ce va continua în '77 în alte zone: Vîlcea, Bihor, Mureș, Suceava și litoral. A doua propunere se adresează ONT-Carpați Brașov să se includă în sejurul turiștilor străini cu care au contract o perioadă de 2-3 zile de sejur în Covasna.

Petre Stoica (OJT Dîmbovița)

1. Am îndeplinit planul la toți indicatorii. 2. Nu am avut ceva care să fie atît de neplăcut încît să-mi doresc să nu se mai repete. (n. red.: **și turiștii care vizitează județul sînt de aceeași părere?**) 3. Întrucît OJT are și vocația de a culturaliza, de a spori, poate, spiritul creator, ne vom înscrie, alături de ceilalți factori răspunzători de reușita festivalului, cu ceea ce se cuvine de drept să participăm. Implicarea noastră e, totuși, una de ordin mai mult material. Ea s-ar rezuma la rezolvarea problemelor de cazare și de transport. (n. red.: **nu împărtășim această opinie**). 4. Sper că la data cînd publicați dumneavoastră răspunsul la această întrebare vom fi deschis deja noul traseu — Tîrgoviște–Pucioasa–Sinaia. Vrînd-nevrînd trecerea în imediata zonă a Prahovei se va face prin județul nostru. 5. Ceva care să iasă din obișnuit? Să facem în așa fel încît turiștii să ne caute nechemați, în primul rînd de dragul bunelor servicii. (n. red.: **Dîmbovița, să nu iasă din obișnuit, asta să fie OBIȘNUITUL**).

Vasile Stăiculescu (OJT Dolj)

1. S-a dat circuitului turistic marea cramă din subsolul clădirii «Minerva» din Craiova, foarte apreciată de turiștii de pretutindeni. 2. Necăjit pentru că în '76 mai avuserăm o unitate nerentabilă — baza turistică de la Bratovoiești, dar să nu-mi ziceți oltean, dacă în acest an n-o să aibă încasări din cele mai bune. 3. Ne-am pregătit în județ condiții cu totul deosebite pentru sărbătorile populare, nedeile, festivalurile artistice, precum și manifestările legate de Centenarul Independenței — o părticică din festivalul «Cîntarea României». 4. În centrul Băniei oferim complet renovat și modernizat hotelul «Palas», unitate cu care ne mîndrim. Tot la Craiova vă invităm la noul hotel «Jiul» care va avea și piscină (iarna și vara). 5. Sugerez județelor învecinate — Gorj și Mehedinți — o serie de acțiuni comune pentru organizarea de excursii pe traseele ce amintesc războiul de Independență, mult cerute de tinerime.

Mircea Prisecaru (OJT Galați)

1. Pregătirea temeinică și reîmprospătarea cunoștințelor cadrelor de bază din turism și din unitățile prestatoare de servicii prin Centrul de perfecționare al ministerului și prin cursuri la locul de muncă. 2. Nerealizarea indicatorilor de plan — iată marea nemulțumire a noastră. Preconizăm analiza decadală, pe fiecare sector, intensificarea activității turistice cu prilejul Centenarului Independenței, extinderea serviciilor suplimentare, aprovizionarea bună a unităților de alimentație publică — în care vom organiza micro-expoziții permanente și seri ale cinei românești. 3. (n. red.: **una întrebăm noi și alta răspunde interlocutorul!**). 4. Noi avem mai ales turiști de tranzit; vom încerca să facem pentru ei niște seri românești, cu program folcloric, la bordul vasului «Libertatea», amenajat acum pentru asemenea scop. (n. red.: **un singur corectiv: formularea «vom încerca» să fie înlocuită cu «vă asigurăm că...»**). 5. Invit pe toți colegii — dar mai ales pe cei din județele înconjurătoare — la colaborare, prin asigurarea comenzilor din timp și respectarea lor în totalitate. (n. red.: **asta nu-i «mănușă», e obligație**).

Ilie Floarea (O.J.T. Gorj)

1. O mare bucurie: atribuirea fondurilor necesare pentru construirea unui drum modernizat între Novaci și Șugag, care va pune în valoare o zonă de mare interes turistic, precum și stațiunea balneară Rînca. 2. N-am recuperat, în cea de a doua parte a anului, rămînerile în urmă față de planul din semestrul I al lui '76. 3. Vom căuta să facem în așa fel ca manifestările locale — Sărbătoarea liliacului (Padeș), Ziua oierilor (Novaci), Sărbătoarea munților (Lainici) — să devină pagini de sfîntă tradiție, demne de festivalul «Cîntarea României». 4. Dăm în funcțiune noul hotel de la Tîrgu Jiu și baza modernă de tratament în stațiunea Săcelu. 5. Aș aștepta de la colegii din județele învecinate, cu turism dezvoltat, vizite profesionale din care să cîștigăm idei noi, experiență nouă.

Andor Herman (OJT Harghita)

1. Nu am primit nici o reclamație din partea celor veniți la odihnă în stațiunile noastre. 2. Hotelul Tușnad (216 locuri) trebuia să fie dat în exploatare încă în 1975. De mai mult timp este aproape gata (lipsesc ascensoarele). (Ce părere are I.F.M.A. București?) (n. red.: **Sperăm să nu vă opriți aici**). 4. La Tușnad s-au extins procedurile electroterapeutice, am amenajat saună, bazin nou pentru hidroterapie, săli adecvate pentru gimnastica medicală. Pentru amatorii de sporturi de iarnă, am amenajat pe Lacul Roșu un patinoar și, în apropiere, pîrtie de schi. 5. Aș dori să se desființeze în toate stațiunile balneare ziua zisă «de curățenie» între serii. Ca și în cazul hotelurilor, curățenia se face continuu, nu este cazul să blochezi o vilă, un pavilion cu așa-zisa curățenie generală. Am calculat că procedînd astfel, se cîștigă pe vară, prin recuperarea acelor zile, echivalentul a două serii!

Olimpiu Bota (OJT Hunedoara)

1. Mai mult ca oricînd, am reușit să mobilizăm toți lucrătorii în acțiunile de turism, muncindu-se tot mai bine, ceea ce a determinat realizarea indicatorilor de plan. 2. N-am putut rezolva problema căilor de acces spre Retezat și a cazării corespunzătoare în masiv. 3. Ne-am pregătit în așa fel încît să fim și noi prezenți la toate fazele și manifestările ocazionate de festivalul național «Cîntarea României». 4. Sînt mai multe «cîrlige»: darea în folosință a străvechiului castel, acum complet renovat, de la Sîntămăria-Orlea și organizarea de excursii călare în împrejurimi, dezvoltarea stațiunii Geoagiu-Băi și a bazei sale de agrement etc. 5. Aș cere o colaborare mai mare între județe — să ne cunoască și să-i cunoaștem. Asta-i «provocarea» mea: colaborarea! Nu se poate vorbi de un adevărat turism de cunoaștere a țării dacă din lanțul amfitrionilor lipsesc două sau mai multe verigi județene.

Dumitru Drăghici (OJT Ialomița)

1. Dacă în doi ani reușesc să determin construirea unui hotel cu 300 de locuri confort I și A în stațiunea Amara, atunci vom putea vorbi și de satisfacții profesionale. 2. Singura stațiune balneoclimaterică a județului nostru, Amara, mai are 50 la sută din capacitatea de cazare sub standardul de confort care ar fi fost firesc în anul 1976. 4. Dacă îmi permiteți, am să răspund printr-un aforism: «cîrligul» meu este «Plugul lui Cincinatus», adică să-și muncească fiecare cu «plugul» ogorul propriu. 5. Deocamdată, desțelenesc împreună cu colaboratorii mei ogorul turismului ialomițean. Mă abțin așadar...

Petre Berică (OJT Iași)

Vă rog să mă scuzați, refuz să răspund la întrebări. Nu sînt supărat pe dumneavoastră, ajut oricînd revista și redactorii ei aflați în deplasare în județul Iași, dar, repet, nu răspund la nici un fel de întrebare întrucît răspunsurile mele la ancheta de anul trecut au fost interpretate într-un alt înțeles decît acela dat de mine. (n. red.: **Nu înțelegem atitudinea dumneavoastră. Liber sînteți să ajutați redacția și pe redactorii ei după cum vă lasă inima, nu merită însă acest tratament activitățile de turism din județul unde funcționați. A te supăra nu-i soluția cea mai înțeleaptă, deoarece s-ar putea să vă întrebe careva: «dar cu calu' ce-ai avut?»**).

Ioan Tutunea (OJT Ilfov)

1. Emoția intrării în funcțiune a primei baze turistice proprii: hanul turistic de lîngă vama Giurgiu (84 locuri confort I și restaurant pentru 60 de persoane). 2. Necuprinderea sarcinilor profesionale din cauza incapacității de muncă. 3. Toți lucrătorii OJT Ilfov cunosc criteriile de participare la festivalul-epopee «Cîntarea României» și sînt hotărîți să ajungă la tribuna fruntașilor. 4. Serviciile oferite turiștilor să răspundă celor mai înalte exigențe și să fie îndeplinite pînă la ultimul amănunt. (n. red.: **Este o obligație asta**). 5. Cuprin-

Continuare în pag. 16

fotografii de natalia dumitru

Urmare din pag. 11

dus de sistemul nervos și completat de sistemul endocrin.

— Medicamentele homeopatice le exclud pe cele clasice?

— În tratamentul homeopatic e indicat, în general, să se evite alte influențe terapeutice. Sigur, sînt și anumite cazuri, anume de forță majoră, cînd este necesar să fie asociate și alte terapii dar atunci se produce [illegible] interferarea influențelor farmacodinamice ale diverselor medicamente.

— Sînt și cazuri cînd homeopatia e neputincioasă?

— În principiu, e indicată tuturor bolnavilor [illegible] în anumite limite. [illegible] Cînd bolnavul prezintă deficiențe funcționale apreciabile [illegible]

— Cu ce afecțiuni se prezintă vizitatorii la homeopat și ce rezultate obțin?

— Se prezintă, bineînțeles, cu afecțiunile generale [illegible]

— Există și pentru asta medicamente în farmacia homeopatică?

— În farmacia homeopatică din circa [illegible]

— Chiar dacă individul nu mai știe de ele? Chiar dacă ele nu-l deranjează?

— Este o impresie, doar, aceea că nu-l deranjează. Ele rămîn, subminează în ascuns.

— Care ar fi aceste vestigii pe care homeopatia le combate?

— Urmele bolilor infecto-contagioase ale bolilor sociale — sifilisul, blenoragia, scabia etc.

— Scabia!... Medicina clasică nu se miră?

— N-aș putea să spun dacă se miră sau nu, dar, după Hahnemann, scabia e cea mai profundă și cea mai polimorfă dintre toate bolile sociale și care le agravează pe toate celelalte.

— E periculoasă doar atunci cînd există sau chiar și atunci cînd au rămas doar urmele ei?

— E periculoasă în anumite condiții, adică atunci cînd au fost suprimate simptomele externe, fără să fi fost atacată cauza profundă. Cu acest exemplu care v-a șocat, vădit [illegible], înțelegeți mai bine de ce homeopatia nu tratează boli, ci bolnavi. În homeopatie, vindecarea trebuie să evolueze în sensul centrifug, cu mutația procesului patologic de la organele interne și vitale — sistemul nervos, inima, ficatul, rinichi etc. — către mucoasă și piele, terminîndu-se cu reapariția, pe scurtă durată, a vechii erupții cutanate. Aceasta este adevărata vindecare, nu a organului izolat, nu a bolii parțiale, ci a bolnavului în totalitatea organismului lui și cu ameliorarea randamentului său social-profesional. Condiția esențială în succesul terapiei homeopatice o constituie atitudinea reciprocă de totală onestitate și sinceritate dintre medic și pacient. Simptomele, pe seama cărora noi indicăm un medicament anume, într-o doză anume, sînt simptomele bolii, apoi cele individuale care indică așa-zisa stare generală, cele psihice care arată dorințele și aversiunile bolnavului, tendințele și impulsurile, frica; cele fiziologice, ca somnul cu visele lui etc. Iată de ce încrederea în medic este, în terapia homeopatică, o condiție a succesului vindecării.

Călători români

DUMBRAVĂ BUCURA (Fany Seculici, n. 1868, la Bratislava, m. 1926, în Port Said). La vîrsta de patru ani se află la Viena, iar la cinci se stabilea definitiv, cu părinții, în București. De atunci n-a mai părăsit România, decît pentru călătorii peste hotare, dintre care două sînt mai importante: în vara anului 1925, cînd a făcut ascensiunea muntelui Cervin din Alpi, a urcat ghețarul La Buet (3200 m) din masivul Mont Blanc și, în același an, iarna, ca să participe la un congres de teozofie în India, la Adyar, lîngă Madras. În țară a urcat, de nenumărate ori, singură sau însoțită de prieteni și călăuze, aproape toți munții, pe care îi iubea cu o pasiune infinită. Bucura Dumbravă este considerată, pe drept cuvînt, un precursor al turismului din România: a făcut parte din grupul întemeietorilor **Societății carpatine din Sinaia** (1895), a fost membră a **Societății turiștilor români** (1903—1916), fondatoare, alături de Emanoil Bucuță, Ion Bianu și Mihai Haret, a Hanului drumeților (1921) și a Turing-Clubului României (1925). Ea a publicat în 1920 **Cartea munților**, lucrare menită să devină clasică în literatura românească de turism. Despre ea Perpessicius scria entuziast: «Vademecum al drumețului, călăuză sfătoasă și cu haz, poemă sacră a frumuseților naturii, a mirajului munților, cartea aceasta e sortită unei celebrități de antologie». Alături de **Cartea munților**, Bucurei Dumbravă i s-a tipărit, în 1927, postum, un volum de note de călătorie intitulat «Pe drumurile Indiei».

valentin borda

Curierul cercurilor de turism

1400 KM CU BICICLETA

Deși foarte tînăr — abia a împlinit doi ani de la înființare — cercul ciclo-turistic «România pitorească», de pe lîngă întreprinderea «Electrobanat» Timișoara se dovedește foarte activ. Primim din partea inimoșilor săi membri o relatare a ultimei lor performanțe care, credem, merită a fi consemnată.

Este vorba de «Turul Eliberării» organizat, așa cum reiese și din titulatură, în cinstea memorabilei zile de 23 August. Traseul a cuprins orașele: Timișoara—Deva—Sibiu—Brașov—Curtea de Argeș—Rîmnicu Vîlcea—Tg. Mureș—Petroșani—Hațeg—Caransebeș—Lugoj și din nou Timișoara. Total, însumînd 1400 km. Eroii periplului: Gheorghe Brad, instructor învățămînt, conducătorul cercului ciclo-turistic, Ștefi Toth, inginer și Marcu Marin, frezor. Toți angajați ai «Electrobanatului». În afara performanței sportive, cei trei au bucuria de a ne relata cele mai interesante momente ale călătoriei: parcurgerea «Transfăgărășanului» pînă la lacul Bîlea, a Văii Oltului și defileului Jiului. În cele mai multe cazuri, s-au bucurat de sprijinul celor întîlniți în drum, «fiindcă noi n-am circulat cu o «Dacie 1300», ci pe biciclete, și nu ne era indiferent cum se prezenta vremea» (Gh. Brad, dixit). Acești oameni de omenie se numesc: Marin Motei, de la C.F.R. Brașov («care ne-a primit în casă și mai apoi ne-a însoțit prin Bucegi»), Maria Voroneanu din Fundata Brașov, cabanierul Ion Ghiță din Dumbrava Argeș, bucătarul Vasile Sandu. Toți aceștia le-au oferit celor trei tineri găzduire, înțelegîndu-le și împărtășindu-le năzuințele de a cunoaște cît mai multe regiuni ale țării. Cuvinte de laudă sînt adresate și unor cabanieri, precum cei de la Sălîiște Sibiu, «Valea Oltului» și responsabilului motelului «Lotrișora», campingurilor «Dumbrava Sibiului» și «Debarcader» Tg. Jiu. Corespondenții ne semnalează și unele situații mai puțin trandafirii, recte modul cum au fost primiți și găzduiți la cabanele «Valea cu pești», «Bîlea-Lac» și la campingul Strei-Hunedoara (lipsă de solicitudine, proastă aprovizionare, murdărie — în cazul cabanei «Valea cu pești»).

Trăgînd linie și adunînd, a fost o experiență interesantă, o întîlnire cu peisajul țării și cu oamenii săi din care cicloturiștii noștri au ieșit îmbogățiți sufletește. Pe viitor, își propun — încurajați de succesul repurtat — noi călătorii.

Nu putem decît să aplaudăm asemenea inițiative, făcînd oricînd loc în coloanele revistei noastre relatărilor lor, în speranța că și alții îi vor imita pe inimoșii tineri de la «Electrobanat».

mihai hetco

derea unui cît mai mare procent din populația județului în acțiunile turistice organizate de oficiile de turism.

Vasile Trandafir (Centrala ONT Litoral)

1. Îmbunătățirea calității serviciilor. 2. Nerealizarea principalilor indicatori de plan. 3. Organizarea unei serii de susținute excursii cu temă atît pentru turiștii români cît și pentru cei străini. 4. Serviciul mesei la carte. 5. Excursia unică.

Maria Pop (OJT Maramureș)

1. Baza materială — modernă, extinsă, bine dotată și acoperind cam tot spațiul maramureșean — ne permite acum să visăm la un turism de anvergură. 2. Prin întîrzierea lucrărilor de refacere a unor tronsoane de pe D.N. 18, care face legătura cu nordul Moldovei, frumoasa și încăpătoarea stațiune montană Borșa n-a putut fi utilizată decît în mică măsură; avem promisiunea că din cumpăna anilor '77—'78 turiștii nu vor mai sta în... cumpănă să treacă sau nu Prislopul... 3. Toate acțiunile noastre de bune gazde și buni gospodari se vor împleti cu facilitarea participării turiștilor la cunoașterea direct de la sursă a folclorului și etnografiei noastre, aducînd, în același timp, la Baia Mare și Sighet cele mai reprezentative formații și pe cei mai renumiți cîntăreți, dansatori și meșteri, ajutînd la promovarea «frumosului» maramureșan. 4. Agrementul de iarnă: pe pîrtiile de schi de la Borșa și Mogoșa au fost instalate telescaune. 5. Lansăm un nou itinerar: călătorie pe văile voievodale Mara, Iza și Vișeu, pe urmele lui Bogdan Vodă, prilej de a vedea porțile și bisericile solare, horele duminicale, ruinele cetății-reședință de la Cuhea, Monumentul Eroilor de la Moisei, Borșa și Prislopul, apoi ctitoriile bucovinene ale urmașilor maramureșanului întemeietor de țară, legi și datini.

Dumitru Grădinărița (OJT Mehedinți)

1. Nu am înregistrat nici o reclamație pe '76. Asta e foarte important pentru mine. 2. Nu am putut relua relațiile cu firma «Gerdap-Turista» din R.S.F. Iugoslavia. Și nu din vina noastră. 3. Deocamdată nu-mi pot exprima decît dorința de a participa întrucît pe anul 1976 nu ne-am îndeplinit planul la toți indicatorii. Știți că aici se află însăși condiția participării. 4. Cred că hotelul pe care îl construim acum în Drobeta-Turnu Severin, prevăzut cu 368 de locuri, va fi și elementul nr. 1 care îi va face pe turiștii din județele limitrofe — Timiș, Caraș-Severin, Dolj și Gorj — să ne spună bună ziua. 5. Să vindem toate biletele repartizate pentru «Litorala», disponibile de la turismul internațional. Cît e de important! Dacă în anul care a trecut le-aș fi vîndut pe toate, acum aș fi fost primul dintre județe (**n. red.: E un ideal care «tremură ca frunza-n vînt»; altceva**).

Vasile Maier (OJT Mureș)

1. Am pus capăt prejudecății potrivit căreia turismul nu prea are susținători în mediul rural. Cu această categorie de turiști am organizat acțiuni specifice, obținînd în schimb însemnate realizări economice. 2. Nefolosirea integrală a capacităților de cazare din stațiunea Sovata. 3. Cred că oficiilor județene de turism le revine sarcina organizării excursiilor la festivalurile care vor avea loc pe plan local; vom asigura toate condițiile care țin de găzduirea ansamblurilor artistice participante la festival. Implicarea noastră în această manifestare de anvergură se va materializa și prin angrenarea unor formații artistice care vor transmite turiștilor aflați la Sovata mesajul de hărnicie și de viață nouă al locuitorilor de pe plaiurile mureșene. 4. «Trenurile litoralului», în capetele de sezon cu lucrătorii ogoarelor, vizita cu mecanizatorii din agricultură la uzinele de tractoare și de utilaj agricol. 5. Zece la sută din planul activității de turism să se realizeze din acțiuni organizate cu locuitorii satelor. **(n. red.: excelentă «mănușă»! Revista noastră va reveni asupra acestei inițiative).**

Dumitru Chelaru (OJT Neamț)

1. Realizarea tuturor indicatorilor economico-financiari și eliminarea, aproape totală, a reclamațiilor. 2. Circulația turistică internațională nu s-a desfășurat la nivelul indicatorilor planificați și a contractelor încheiate cu ONT Carpați București, ONT Litoral și ACR-ITIA. 3. Vom susține cu toate forțele manifestările prilejuite de acest festival-epopee, conștienți că județul Neamț are deosebite valori de cultură și civilizație românească. 4. Darea în folosință a primelor spații de cazare în stațiunea montană Durău și în complexul din Roman. 5. O idee pe care am mai exprimat-o, turism non-stop, poate fi cadrul unei întreceri între toate OJT pentru susținerea la o cotă înaltă a practicării turismului în tot cursul anului.

ANUL TURISTIC '77 ÎN VIZIUNEA AMFITRIONILOR

Constantin Anghel (OJT Olt)

1. Calitatea de bune gazde a fost probată cu ocazia Zilei recoltei — Slatina 1976. 2. În trimestrul I, la Caracal s-a produs o toxiinfecție (într-o unitate care nu ne aparține nouă). Măsurile drastice de igienă impuse la nivel județean (amenajări, vopsitorie etc.) ne-au obligat să cheltuim circa 1 milion de lei. 3. Toate forțele spirituale ale județului sînt de pe-acum mobilizate pentru ca festivalul «Cîntarea României» să fie o mare reușită. Așa bunăoară, la Slatina, Caracal și Călinești, Poiana se vor desfășura festivalurile «Doina Oltului» și «Sărbătoarea Bujorului». Ele vor consta în concursuri de muzică populară și ușoară. Va fi și o paradă a portului popular, a obiceiurilor. Asta ca să enumăr doar acțiunile de vîrf. 4. Vom da în exploatare hotelul «Caracal» (capacitate 162 locuri) din orașul cu același nume și popasul turistic «Camelia» (80 locuri) de pe malul Dunării. Nu pot să nu amintesc înălțarea grupului statuar de la Siliștioara în memoria trupelor române care acum 100 de ani au trecut prin acest punct în Bulgaria pentru a cuceri independența. Am restaurat mînăstirea Căluiu, ctitorie a lui Mihai Viteazul și a fraților Buzești. 5. Ne propunem ca în fiecare comună să existe un om care să țină legătura cu noi, cu OJT. Astfel, vom cunoaște direct și continuu ce gîndește și ce vrea în materie de turism cetățeanul de rînd.

Ion Scăunaș (OJT Prahova)

1. Cîștigarea titlului și a drapelului de fruntaș pe ramură. 3. În afară de obligația de gazdă pentru o serie de manifestări ce se vor desfășura în județ, la Sinaia, Bușteni și Ploiești au fost alcătuite brigăzi artistice formate din fruntașii în producție — lucrători din turism — care se vor înscrie cu spectacole inspirate din viața și munca lor. 4. Motelul «Vadul Cerbului» și hotelul «Sinaia» — două unități cu care ne mîndrim. Apoi, în 1977 organizăm excursii documentare la Plevna pentru elevii tuturor școlilor din județ.

Ion Goga (OJT Predeal)

1. Hotelul «Cioplea» — o unitate ultramodernă, unanim apreciată pentru arhitectura sa, dar și pentru serviciile ce le oferă turiștilor. 2. Nefinalizarea unor acțiuni care să ducă la mai buna ocupare a spațiilor de cazare în ultimele trei luni ale anului ce s-a încheiat. 3. Sîntem pregătiți să organizăm manifestări de amploare cu care orașele și comunele brașovene se vor înscrie în marele festival-epopee. Agențiile și filialele de turism vor amplifica factorul de educație patriotică a fiecărei excursii. 4. Punerea în funcțiune a hotelului «Orizont» din Predeal, care oferă confort și diverse posibilități de agrement (club, bar de zi, piscină, sală de gimnastică, pîrtii de schi în apropiere). 5. Sîntem gata să ne întrecem cu un județ sau două, pentru obținerea celor mai bune nivele de calitate în prestarea serviciilor turistice și diversificarea lor. Cine ridică «mănușa»?

Dumitru Chira (OJT Satu Mare)

1. Prea multe satisfacții n-am avut; numai în primul semestru ne-am achitat de toate sarcinile primite. 2. Întregul colectiv este afectat de faptul că la «turism intern» sîntem deficitari. Reproș colegial: ONT «Carpați»-București nu și-a respectat anumite contracte. Autocritică și o promisiune: n-am făcut o propagandă susținută în rîndul oamenilor muncii din județ, urmînd ca anul acesta să intensificăm prezența noastră în uzine, școli, la sate ș.a.m.d. 3. **(n. red.: mai meditați).** 4. În fine, orașul Negrești-Oaș va deveni rampa de lansare a turiștilor spre fabuloasa Țară a Oașului, prin darea în folosință a unui complex hotelier (100 locuri de cazare). 5. Reînnoim invitația județelor limitrofe de a participa la manifestările folclorice «Sîmbra oilor» de pe dealul Huta, Festivalul codrenesc și Sărbătoarea căpșunilor de la Livada.

Vasile Șpan (OJT Sălaj)

1. Am reușit să realizăm o creștere substanțială a tuturor indicatorilor de plan și să ne facem cunoscuți prin obiectivele de interes istoric și balnear. 2. Fiind un județ fără tradiție turistică, au ieșit la iveală carențele în educație, nepriceperea și lipsa grijii față de avutul obștesc ale unor lucrători. De aceea, am început chiar de la finele anului '76 să facem lunar instructaje, revederea instrucțiunilor, îmbogățirea cunoștințelor tuturor lucrătorilor noștri, acțiune ce se va permanentiza pe toată perioada următoare. 4. Monumentul lui Mihai Viteazul de la Guruslău, dezvelit recent, va deveni loc de pelerinaj pentru locuitorii județului și pentru oaspeții din toată țara. 5. Vom face din sărbătorile și manifestările tradiționale sălăjene («Măsurișul» de la Pria, Festivalul dansului femeiesc de la «Popasul romanilor», «Sărbătoarea Monumentului de la Guruslău» etc.) prilej de întîlnire cu județele vecine.

Ion Mărgineanu (OJT Sibiu)

1. Darea în folosință a telecabinei din Făgăraș și modernizarea drumului de acces pînă la Bîlea cascadă. 2. Întîrzierea de 41 de zile cu care s-a dat în folosință hotelul «Continental», echivalentul unei perioade de mare solicitare. 3. **(n. red.: E o temă care ar mai trebui aprofundată)** 4. Telecabina care urcă, în numai 7 minute, pînă aproape de crestele Făgărașilor. Pe o rază de 200—300 km oricine își va putea permite ca, pornind dimineața de-acasă, să străbată Transfăgărășanul, și ia, dacă vrea, telecabina pînă la Bîlea lac, să facă apoi o excursie de o oră — o oră și jumătate pînă în Șaua Caprei sau Șaua Paltinului și să aibă suficient timp pentru a lua masa de seară în mijlocul familiei. 5. Ne propunem creșterea cu cel puțin 20 la sută a numărului celor care vor opta pentru **drumeție per pedes apostolorum.** Vom acționa cu deosebire în școli și marile întreprinderi.

Matei Hulubei (OJT Suceava)

1. Atribuirea trofeului «Mărul de aur» decernat de FIJET este o recunoaștere nu numai a multor succese din ultimii ani ale turismului bucovinean, ci și a cultului de bună primire și ospeție aleasă pe care-l practică oamenii Țării de Sus, din moși strămoși. 2. Încă n-am putut valorifica la dimensiuni și mai largi potențialul industriei turistice din Bucovina. 3. Va trebui să punem în valoare, inteligent și complex, multele locuri legate de trecutul istoric, de ființa națională a poporului nostru. În unitățile noastre vom prezenta turiștilor români și străini datini, obiceiuri, scurte spectacole folclorice. Din acest an, la cetatea de scaun a Sucevei se vor oferi spectacole de sunet și lumină. Toate vor fi o părticică din festivalul-epopee. Și-apoi ne însușim mari obligații de gazde pentru toate desfășurările «Cîntării României». 4. Vom introduce turismul hipo (numeroase excursii se vor efectua călare, printre care turul mînăstirilor); turismul cu pluta pe Bistrița, valorificarea superioară a vestitului nămol de turbă de la Vatra Dornei (Poiana Stampei); se vor oferi celor veniți aici brichete de nămol, alifii, unguente și alte extrase din acest nămol cu care vor putea să-și continue tratamentul și la domiciliu. 5. Nu vreau să arunc nici o «mănușă».

Radu Buică (OJT Teleorman)

1. Realizarea pentru prima oară în istoria nescrisă încă a OJT Teleorman a principalilor indicatori de plan. 2. Pierderea unui număr important de virtuali colaboratori, datorită faptului că nu le-am putut oferi locuri la odihnă și tratament în principalele stațiuni balneare. 3. **(n. red.: mai e de meditat).** 4. Traseele literar-artistice ale județului Teleorman, care constau în vizitarea locurilor unde s-au născut marii oameni de artă Darclée (Turnu Măgurele), Al. Depărățeanu (Schela-Depărați), Gala Galaction (Didești), Miron Radu Paraschivescu (Zimnicea), Marin Preda (Siliștea-Gumești), Zaharia Stancu (Salcia). 5. Un apel adresat tuturor județelor limitrofe Dunării: dezvoltarea într-o susținută colaborare a potențialului turistic dunărean.

Iosif Andrica (OJT Timiș)

1. Un lucru banal în aparență: darea în folosință a unei moderne cantine-restaurant la Buziaș (într-o singură serie servesc masa 500 de oaspeți ai stațiunii). 2. Ritmul lent în care se construiesc cele două hoteluri, din Timișoara și Buziaș, cu termen de predare la 30 iunie 1977. 3. Va fi un bun prilej pentru noi de a îndrepta autocarele cu turiști către spectacolele cu acte de bogate tradiții artistice de pe cuprinsul județului nostru. **(n. red.: Și încă...)** 4. Excursii combinate — autocar, vapor, tren — pe ruta: Timișoara, Moldova Nouă — Orșova — Porțile de Fier — Herculane — Timișoara. 5. Am organizat la Timișoara o expoziție de preparate culinare din zarzavaturi, legume și fructe excepțional de bine primită de consumatori. Dacă bănățenii s-au convins că se poate mînca bine și fără carne sau slănină, înseamnă că acțiunea are sorți de izbîndă și în alte părți. Deci, «mănușa» pe care o aruncăm colegilor: cîte restaurante vom amenaja sau în cîte vom găsi la orice oră specialități pe bază de zarzavaturi, legume și fructe, preparate după fantezia bucătarilor ori servite la minut, după gustul consumatorilor! **(n. red.: o foarte valoroasă idee!).**

Oscar Bîra (OJT Tulcea)

1. Creșterea cu peste 50%, față de anii precedenți, a numărului de turiști interni care au vizitat județul nostru. 2. Am avut, uneori, și reclamații privind modul în care au fost acordate serviciile noastre. Vrem să înlăturăm aceste deficiențe prin măsuri organizatorice, prin cursuri de pregătire și, mai ales, printr-un plus de exigență în urmărirea activității personalului nostru. 3. Ne considerăm și noi, atît organizatori cît și gazde, și — de ce nu? — participanți la ampla manifestare cultural-artistică. 4. Diversificarea traseelor în Delta Dunării — în sudul brațului Sulina și pe brațul Sfîntu Gheorghe. Adică: Delta văzută în intimitatea ei. 5. Insist — pentru organizarea de excursii în Deltă, primăvara și toamna. Nu-i vorba numai de faptul că atunci, nefiind solicitați la maximum, putem fi gazde mai bune, ci — mai ales — pentru că Delta este mult mai frumoasă în aceste perioade, iar neplăcerile inerente, țînțarii bunăoară, lipsesc. Sînt convins că, printr-o muncă propagandistică bună, excursiile de primăvară și toamnă în Deltă — gîndite, poate, și ca dublete, pentru același turist — vor trezi un larg interes.

Adrian Coruț (OJT Vaslui)

1. Realizarea tuturor indicatorilor economico-financiari. 2. Nu am reușit să asigurăm utilizarea la maximum a spațiului de cazare. O supărare mai mare decît asta nu am avut. 3. Dacă întrebarea se referă la participarea mea concretă (eu = OJT), sînt de pe acum mulțumit să știu că la acest mare festival voi asigura condițiile de transport și cazare tuturor formațiilor artistice din județul nostru. Sper să văd printre aceste formații pe aceea de cimpoieri de la Perieni, cunoscuți în țară dar și în străinătate. 4. Sînt multe lucruri la care ne-am gîndit pentru '77. Poate că un mare succes îl vom avea anul acesta cu excursiile organizate în cinstea Centenarului Independenței, la Plevna și Grivița. 5. Aș fi mulțumit dacă aș ajunge ca oamenii mei să înțeleagă un lucru elementar dar esențial în meseria noastră și pe care l-aș numi «Vorba dulce mult aduce».

Sandu Marin (OJT Vîlcea)

1. Primul complex balnear de la Cozia (capacitate 400 locuri, bază de tratament proprie) a devenit o realitate. 2. Din cauza neavizării schiței de sistematizare, în stațiunea Olănești n-a început nici pînă acum construcția primului hotel balnear. 3. «Cîntecele Oltului» (în august, la Călimănești), «Învîrtita dorului» (în aceeași lună, la Vaideeni), «Hora costumelor» (în iulie, lîngă Horezu), vor cunoaște în ediția din anul viitor o amploare deosebită. Și nu sînt singurele manifestări artistice la nivel județean în care vom celebra «Cîntarea României». 4. La Cozia, două noi hoteluri «Oltul» (450 locuri) și «Cozia» (400 locuri) vor îmbogăți zestrea și așa impresionantă a stațiunii. 5. Regret, dar la acest punct n-am ce răspunde.

Ștefan Aftodor (OJT Vrancea)

1. Nu am avut nici un fel de pierdere, iar cheltuielile au fost sub baremul planificat. 2. Sîntem nevoiți să îndeplinim și treburi care nu intră obligatoriu în atribuțiile noastre. Ca de pildă, în ce mă privește, mă ocup și de aprovizionare. Dacă judecăm bine, n-ar fi chiar insatisfacție, dar am ținut să răspund la întrebare. 3. Festivalurile noastre obișnuite ale fiecărei veri — Năruja, Mărășești, Paltin — le vom închina anul acesta epopeii «Cîntarea României». 4. Ne punem mari speranțe în Panciu și Odobești. Lucrăm și amenajăm așa încît să așteptăm de la ele ceea ce dorim. Contăm mai ales pe hrubele bătrînului Ștefan. 5. Sînt în căutarea acestei «mănuși» **(n. red.: numai să nu dureze «cît anul»)**

Ion Florea, (director general O.N.T. Carpați București)

1. La satisfacția colegilor privind sporirea numărului de concetățeni atrași de excursiile și vacanțele din țară, adaug satisfacția noastră de a fi depășit programul de călătorii în alte țări pentru turiștii români. De altfel, bilanțul anului — chiar în domeniul turismului internațional, care ține de aceeași [illegible] activității noastre — reflectă un an de deschidere către realizări calitativ superioare preconizate de cincinalul actual. 2. Principala insatisfacție o constituie neatingerea parametrilor ce puteau fi realizați. Pentru 1977 sînt stabilite noi destinații și formule de vacanță peste hotare, iar oaspeții străini vor beneficia de noi produse turistice și — mai ales — mai bune. 3. Prin «Cîntarea României» se îmbogățesc în conținut programele turistice, oaspeții de peste hotare putînd lua contact direct cu creația artistică tradițională și contemporană de pe aceste meleaguri. 4. Obiectivul central al anului viitor este «turismul românesc în sărbătoarea stimulată de Centenarul Independenței naționale», iar realizarea lui firească va fi un salt impetuos de calitate. În programele externe sînt cuprinse excursii la Plevna, Grivița și Rahova, iar în cele pentru oaspeții de peste hotare figurează locuri [illegible] luptele pentru libertate și neatîrnare de-a lungul istoriei noastre frămîntate. 5. Colegilor din țară, de la ONT și OJT mi-aș permite să le arunc «mănușa» calității, întrecere «fără menajamente» pentru ridicarea ștachetei calității tuturor serviciilor și prestațiilor oferite turiștilor români și celor de peste hotare.

luminița doja, dona roșu,
mihai creangă, ion preda,
nicolae docsănescu,
mihai hetco,
valentin hossu-longin

AGENȚIA COMTURIST, întreprindere specializată pentru vînzarea în țară a mărfurilor pe valută liber convertibilă, oferă prin magazinele sale din București, Brașov, de pe Litoral și din toate județele țării, o bogată gamă de produse românești și din import: autoturisme românești, frigidere, covoare, aparate tehnice, cosmetică, îmbrăcăminte, artizanat autentic din toate zonele țării, de o înaltă măiestrie artistică, suveniruri etc.

Pentru comenzile dumneavoastră adresați-vă la:
AGENȚIA COMTURIST
str. 30 Decembrie nr. 40—44 sectorul IV
Telex: 011—173
Telefon: 15.05.97; 13.61.60
Valuta se virează în cont nr. 40.36.200—4 B.R.C.E.

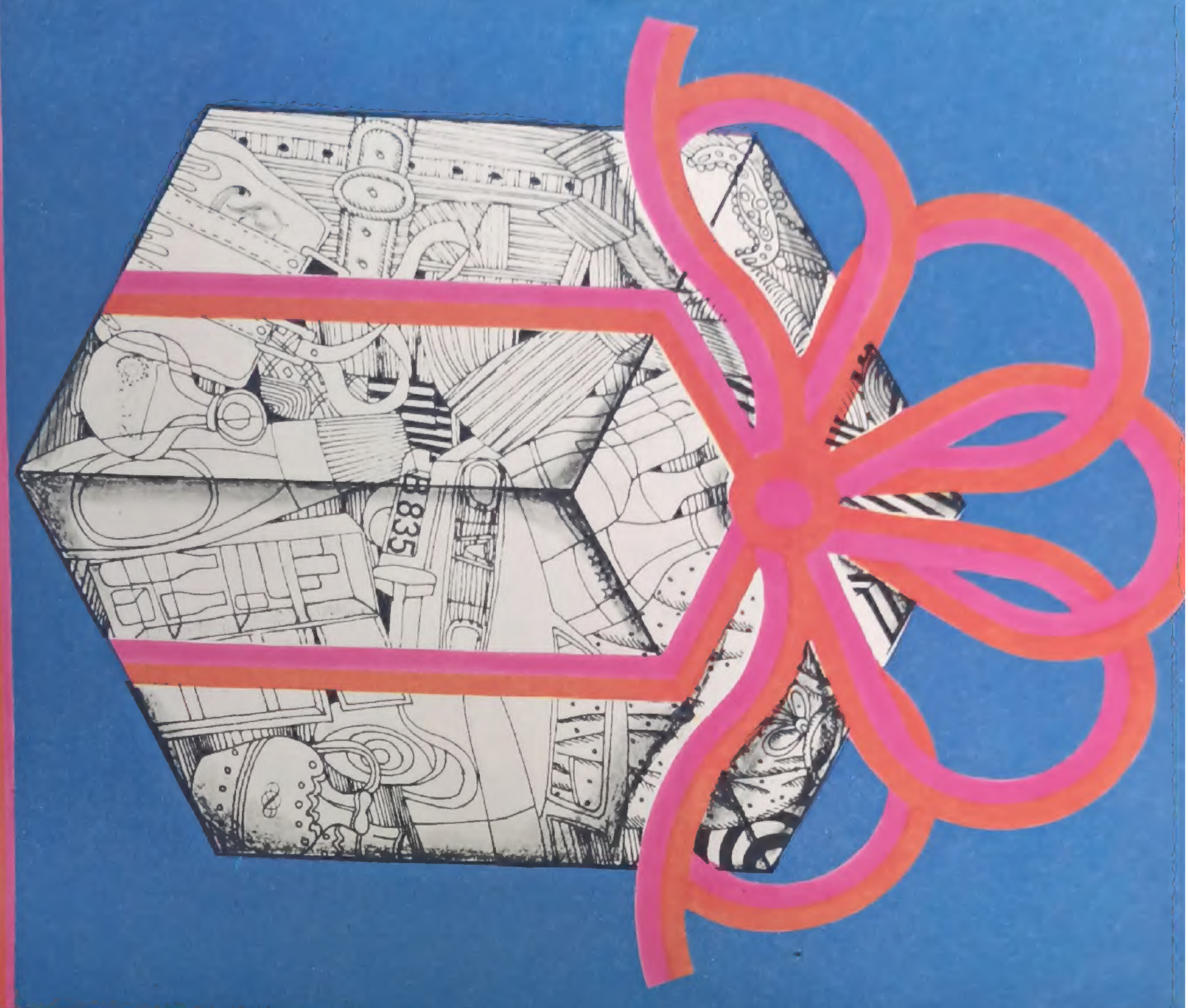

IMAGINI POLICROME

S-ar fi putut, ca totul să pornească de la un clinchet de talangă care ignorînd poluarea și stresul, vitezele amețitoare și claxoanele, traversează prin veac civilizația, care îi imortalizează fonia pe bandă magnetică și imaginea pe-o coastă de Carpați. Într-o zi cînd bătrîna vară lăcrimează la auzul scîncetului toamnei nou-născute, într-o zi cînd o trișcă și-o tundră, alăturate mioarelor, creează un menestrel de legendă, într-o zi cînd Miorița întîrzie pentru o clipă apusul, pe-o șa de versant, redeșteptînd în sufletele noastre ideea genezei...

Sau, tot la fel de bine, s-ar fi putut ca totul să pornească de la un fir de lînă pe care se răsucesc copilăria și tinerețea, amintirile și visurile, caierul timpului într-un vers arghezian: «Dă-mi fiecare deget, din cinci, să ți-l sărut/ Și ție fată zveltă care-nvîrtești în aer./ Ca o sfîrlează, fusul pe firul tors din caier»... ori de la bătaia spetei unui război de țesut, pe care se «plictează» o felie din viața unui cîmp cu flori, a unei grădini, o Semiramidă imortalizată acolo, pe un tablou din lînă, de 1 pe 2 metri sau 3 pe 4, nesemnat de mîinile unor pictori cu nume celebre, ci doar de cele aparținînd unor țesătoare cu nume simple, comune: Maria, Elena, Ioana...

N-ar fi fost exclus, ca totul să fi pornit de la un dialog: Vînzătorul: O carpetă, un pled, o... Cumpărătorul: Nu! V-aș ruga un covor țesut manual. Am auzit că e din lînă... Vînzătorul: Sută la sută! Iar coloranții, să știți, sînt foarte rezistenți. Avem orice dimensiune. Cumpărătorul: Am citit că se vînd și cu plata în rate. Vînzătorul: În 24 Acontul minim 30 la sută din valoare. Ei, v-ați decis? Cumpărătorul: E greu; foarte greu. Atîtea modele! Toate-s frumoase! Vînzătorul: Pînă la ora închiderii, mai e timp s-alegeți, berechet. Cumpărătorul: Asta! Vînzătorul: N-aveți gusturi proaste. Cumpărătorul: Faceți bonul!

Că gîndurile acestea au pornit de la o anume imagine sau de la toate odată, asta are mai puțină importanță. S-au sfîrșit însă, atunci cînd mi-am ridicat privirea din locul unde le zărisem surprinse ingenios, într-o policromie indescriptibilă, din locul care-mi violentase privirile, reținîndu-mi-le, aproape electrizant — un covor.

emil cuiei

Tribuna cititorului

Primim din partea OJT Neamț [illegible] la revizuirea lui Alexiu Marga [illegible] Napoca, articolul «Ocrotirea sau cabana?», și apărut în «R.P.» nr. 12/1976 [illegible] ... în activitatea celor care răspund de cabane [illegible] Decembrie 1976. Totodată, s-au stabilit o serie [illegible] ... de revizuire a sarcinilor și respectarea programului de funcționare a cabanei.

DUMITRU CHELARU,
director OJT Neamț
PETRE TOFAN,
șeful biroului comercial

● **O recomandare.** După ce, într-o precedentă scrisoare, lui atitudine împotriva comportamentului necorespunzător al cabanierilor de la «Curmătura Craiului», ADRIAN BOTAN (București) ne scrie din nou [illegible] ... pe care îl conducea, ci față de toți drumeții ... [illegible] rez OJT Hunedoara luarea unor măsuri de întreprindere a cabanei, amenințată de intemperii și deservită adecvat de transport, cabanierul fiind un om care nu mai poate ... [illegible] ... riscă – rușinea! «România pitorească» a scris în repetate rânduri despre consumul de alcool la cabane și în drumețiile montane, condamnându-l. S-au făcut și propuneri de interzicere a vânzării de băuturi alcoolice la cabanele de altitudine, pe alocuri s-au și materializat. Părerea mea — subliniază ARCADIE HAAG (Lugoj) — este că oricît de binevenită este această interdicție, ea nu rezolvă decît parțial problema. Și în acest an, făcînd un tur prin Retezat, am observat — încă în autobuzul de Cîrnic — că un grup de elevi, de la liceul «Mircea cel Bătrîn» din Tg. Jiu, din cîte am înțeles, aveau în plasele pline de prune cu care se cinsteau de zor. Noroc că urcușul la cabana «Pietrele» este ușor. Și în cabană, de altfel, pe sulițele din dormitorul comun se aflau sticle cu coniac, rom sau țuică. Dacă nu se mai pot obține

[illegible] rezultate cu cei mai în vîrstă, ar trebui dusă o campanie antialcool măcar în rîndul tineretului care vine în număr din ce în ce mai mare să admire frumusețile montane. [illegible] ... Un cuvînt de spus pot avea [illegible] ● **La Padiș.** În nr. 8 al revistei din acest an, Dan Panaite ne invita la drumeție în zona Padiș. Noi — elevii ANA BALTA din Arad — am organizat o excursie la Padiș în zilele de 22—24 VIII 1976, am vizitat cetățile Ponorului, Rădeasa, Focul Viu și alte locuri ... [illegible] ... de acces fiind cea surprinsă în fotografie.

Tot pe această cale v-am ruga să transmiteți și mulțumirile grupului de excursioniști conducătorului auto Gh. Mandreanțu, cu care se poate mîndri OJT Arad» ● **Față în față.** «Mi-am petrecut o parte din vacanță împreună cu părinții, în zona Făgăraș — ne povestește liceana RENATE THEIS (Timișoara). La 23 august, am pornit cu rucsacul în spate de la Porumbacu de Sus, spre cabana Negoiu. Aici, am rămas impresionați de buna gospodărire, sistemul de cazare și calitatea meselor, precum și de liniștea ce se păstrează în cabană, atît de necesară omului venit de la drum. La 27 august, spre prînz, am ajuns la cabana Bîlea-Lac. Exact opusul celeilalte: rafturile bufetului încărcate cu băuturi alcoolice, vînzătoarea apatică, arogantă; toată noaptea s-a cîntat, s-au trîntit ușile și s-a vociferat. Două cabane, în același minunat peisaj al Făgărașului...»

Curier

● **Iulian Nae** (București): Cu ocazia diferitelor concursuri de turism-alpinism, sau cînd se inaugurează un complex hotelier într-o zonă montană, se emit (nu-i obligatoriu!) asemenea insigne. Trebuie deci să fiți «pe fază» cînd și unde au loc evenimentele de acest gen. ● **Adrian Muraru** (Suceava). Inițial, ocoperișul Voronețului a fost din șiță care n-a rezistat nici zece ani. S-a hotărît, pentru protejarea frescelor și evitarea unui

[illegible]

Din evenimentele muntelui

[illegible] ... *dectrica, a urcat pe Vf. Buteanu (2506 m) avînd asupra sa costumul de protecție, aparatul fotografic și binoclul, obiecte mutilate, care au favorizat un trăsnet mortal. Cei din tovarășii care-l însoțeau au fugit speriați în loc să-i acorde primul ajutor, care, uneori, poate salva un electrocutat.*

— **Tovarășe doctor, din enumerarea cazurilor amintite de dv. am înțeles că salvamontiștii sibieni au urcat (acest lucru s-a făcut cu eforturi deosebite prin scoaterea din circuitul productiv a unor lucrători și cadre de specialitate pe timp de una-două zile) pentru a aduce jos cadavre, și nu pentru a salva, în ultimă instanță, viața unor oameni în pericol.**

— *Perfect adevărat! Ca excepție accidentelor mai ușoare, cînd ajutorul «Salvamontului» nu a fost de prisos, în rest s-au deplasat ca de bună în zadar. Așa după cum s-a remarcat, nu sînt necesare doar intervențiile (uneori tardive), ci trebuie toate măsurile de prevenire și apoi de salvare.*

— **Care ar fi acestea?**

— *Ar fi bine să începem cu o analiză* ... *organizată de Comitetul popular județean cu participarea tuturor factorilor de răspundere prevăzuți de HCM nr. 40 din 1969, a două măsuri ar consta în alcătuirea unei echipe «Salvamont» în zona Bîlea formată din personalul cabanelor și telefericului, care să poată interveni cu promptitudine ... solicitarea cabanelor Bîlea Lac și Bîlea Cascadă, cu depășirea capacității de cazare ... către grupuri de turiști pe Creasta Făgărașului ... un indicator în fiecare ... a fiecărui ... preocupă accidentele turistice montane nu poate fi redusă la activitatea «Salvamont» care este o activitate de excepție.*

Sport

Sfîrșiturile de an aduc întotdeauna cu ele ora bilanțurilor, a analizelor, a clasamentelor, a diferitelor ierarhizări. A devenit astfel tradițională ancheta Asociației presei sportive române, care stabilește clasamentul primilor zece sportivi ai anului, în funcție desigur de performanțele obținute pe terenul de sport în cursul unei perioade de timp cuprinsă într-un calendar. Clasamentul pe anul 1976 s-a făcut cunoscut de cîtva vreme. Cîteva comparații și apropieri față de cel întocmit cu un an mai devreme vor fi însă interesante, relevînd lucruri altfel poate mai greu de observat.

Locul 1. **Nadia Comăneci în 1975; Nadia Comăneci în 1976!** Cîtă distanță există totuși între «Nadia '75» și «Nadia '76». Acum un an și ceva de zile, eleva lui Bela Karoly devenea prima sportivă a țării mai cu seamă în urma spectaculoasei dar destul de neașteptatei sale victorii de la Skien, în campionatul european. Nu putea figura într-unul mondial — măcar pe locul 50 al unui clasament european, și cu atît mai puțin 3 de aur, Nadia a fost aleasă într-o unanimitate aproape niciodată întîlnită sportiva anului nu numai în România, ci în întreaga lume! Să mai amintim că abia a împlinit 15 ani?!

Locul 2. **Ilie Năstase în 1975; Vasile Dîba în 1976.** Năstase cîștigase în chiar ultimele luni ale anului 1975 turneul «Masters» al Marelui Premiu-FILT, întrecîndu-l în finală, la Stokholm, cu 3—0 pe Borg — dar în 1976 a fost preferat Vasile Dîba, medaliatul cu aur la Olimpiada de la Montreal. Este aici încă o recunoaștere a valorii caiacului și canoei în sportul românesc.

Locul 3. **Ecaterina Stahl în 1975; Teodora Ungureanu în 1976.** Prima a fost campioană mondială în proba de floretă, la Budapesta, în vreme ce merituoasa coechipieră a Nadiei a cucerit, la Montreal, două medalii de argint și una de bronz pentru România.

Locul 4. **Simion Cuțov în 1975; Simion Cuțov în 1976!** Boxerul dinamovist este singurul, alături de laureată, Nadia Comăneci, care și-a păstrat locul din clasamentul precedent. În 1975 a fost campion european la Katowice, iar anul trecut a cucerit medalia de argint în concursul olimpic, după o finală memorabilă.

5. **Maria Alexandru în 1975; Gheorghe Megelea în 1976.** Prima jucătoare de tenis de masă a țării cucerea în 1975, după mai bine de 20 de ani de carieră sportivă, un nou titlu mondial: acela al probei de dublu-femei, la Calcuta, în India. Megelea (medalie de bronz la J.O. în proba de aruncare a suliței) este în același timp unicul reprezentant în clasamentul pe anul trecut al atletismului, sport care în 1976 ne-a adus foarte puține satisfacții.

6. **Dan Grecu în 1975; Ilie Năstase în 1976.** Gimnastul obținea în 1975 al doilea său titlu major (campion european, la Berna, după ce fusese campion mondial, tot la inele, la Varna, în 1974), dar anul acesta Dan Grecu nu mai figurează (deși a cîștigat bronzul la Montreal!). Marele nostru tenisman este clasat de această dată al șaselea — și asta atît pentru că n-a avut un an prea fericit, cît și pentru că, după cum se poate observa ușor, în clasamentul anului recent încheiat laureații olimpici se află într-o prezentă majoritate. Excepție fac doar Ilie Năstase, care rămîne unul dintre marii sportivi ai țării și I. Tismănar, despre care vom vorbi puțin mai departe.

7. Mariana Suman în 1975; **Mircea Simion în 1976.** Atleta a cîștigat mai ales concursul preolimpic — fără să confirme însă, nici pe departe, la Jocurile propriu-zise. Boxerul a dobîndit la Montreal medalia de argint, după o finală în care a fost învins de cubanezul Teofilo Stevenson.

8. **Natalia Andrei în 1975; Gheorghe Berceanu în 1976.** Aceeași poveste și cu Natalia, care n-a confirmat anul trecut cea ce obținuse în 1975 (campioană europeană de sală, campioană universitară, la Roma, cîștigătoare a concursului preolimpic). Berceanu a confirmat însă încă o dată atît valoarea sa (medalie de argint la J.O.), cît și a luptelor greco-romane din țara noastră.

9. **Dudu Georgescu în 1975; Iosif Tismănar în 1976.** Se află aici, în această prelungire de ștafetă, aproape un simbol. Dudu n-a fost mai slab în 1976 decît în anul precedent, dar fotbalul românesc a mai făcut un cert pas înapoi, lucru care i-a interzis să poată susține candidatura vreunui fotbalist pentru clasamentul primilor 10 sportivi. Popicarul Iosif Tismănar este o prezență oarecum inedită într-un astfel de clasament, dar trebuie să ne amintim că el este campion mondial în proba de perechi, împreună cu colegul său Șt. Băiaș, vicecampion mondial în proba de simplu și totodată căpitan al echipei Constructorul Galați, recentă cîștigătoare a Cupei campionilor europeni la popice. Ehei, dacă ar merge și fotbalul la fel de bine...

10. **Constantin Alexandru în 1975; Gh. Danielov-Gh. Simionov în 1976.** Primul a cucerit în 1975 titlul european la greco-romane, la Minsk, iar cuplul canoiștilor Danielov și Simionov a cîștigat medalia de argint la J.O. de la Montreal, ca demn reprezentant al unui sport care ne-a adus, alături de lupte, cel mai mare număr de medalii (20) de cînd există participanți români la Olimpiadă.

dumitru graur

[illegible] cu trenul (plus kilometrajul) Brezoi-Voineasa, Petroșani. Și așteptăm harta cu drumurile forestiere și locurile de agrement din Munții Baraolt. ● **Gusti Moldoveanu** (București). Vom publica în acest an harta turistică a zonei Topliță–Borsec–Vatra Dornei. ● **Doresc** să-și completeze colecția revistei «România pitorească» cu numerele care le lipsesc: Marius Mitrache, str. Caporal Pătru nr. 42 din 0300 Pitești (cu nr. 1, 2 și 5/1976) și Viorel Santoi din Satu Mare 3900, strada Victoriei nr. 10 (cu numerele 5, 6, 7, 8, 9/1976). ● **Denes Constantin** (3400 Cluj-Napoca, str. Becaș nr. 35, oficiul poștal 9). Redacția nu stochează exemplare din revistă. Adresați-vă Difuzării presei din localitatea dv. pentru numerele 1, 2, 3, 4 din 1976 pe care le solicitați. ● **Gh. Fodoreanu** (Cluj-Napoca). Aveți dreptate. Redacția va căuta să reproducă titlurile corespunzător. ● **Nicolae Pițu.** Sesizați nemulțumirea dv. cu privire la cazare Oficiului Județean de turism Caraș-Severin, Reșița, bd. Lenin nr. 2. Ne scrieți că doriți să cumpărați numere mai vechi ale revistei «România pitorească». Vă îndeplinim cererea publicîndu-vă adresa: sat Pădureni nr. 96, comuna Jebel, județul Timișoara.

eventual incendiu, să fie acoperit cu tablă zincată, măsură, avînd în vedere valoarea monumentului în cauză, cît se poate de binevenită.

● **Gh. Istrate** (Cîmpina). Urmăriți cu consecvență revista noastră. Veți găsi și fotografii color, format mare, cu peisaje din diverse anotimpuri. Nu credem că este cazul să acordăm alpinismului un spațiu mai larg, avînd în vedere că este un sport specializat, practicat de un grup destul de restrîns. Vă mulțumim pentru semnalarea greșelilor din reportajul «De necrezut». Veți fi mai atenți la ... școală specială de pe strada Austrului din București, nu se mai confecționează pioleți și colțari. ● **Adrian Dumitrescu** (Craiova). Condiții vă opere un «Ghid al marcajelor» putem spune cu certitudine cînd și în ce 1100, Aeroport Bl. 1, sc. 1, ap. 1) Nu vă Urmăriți cu atenție producția editurii «Sport-Turism» (la orice mare librărie există catalogul cu apariții editoriale). Cu ultimele titluri din colecția «Munții noștri» poate veți avea mai multă șansă cu alți cititori. Cu acest prilej, răspundem și ing. D. Iordănescu din București, informîndu-l că din colecția «Munții noștri» au apărut pînă în prezent 12 numere. ● **Alex. Dobreanu** (Baraolt). Ca să vă ridicăm... moralul după peripețiile din vara trecută vă confirmăm că vom publica o schiță

pelerin

BIBLIOTECA MONTANIARDULUI

Întocmită de EMILIAN CRISTEA

31

CHEILE INTREGALDE

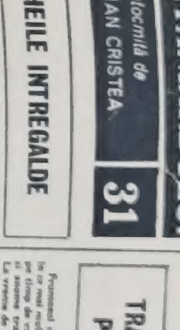

Aici în împărăția stării de piatră măreția munților nu este dată aici de masivitatea lanțurilor și nici de înălțimea amețitoare a piscurilor sale. Impresionează sînt mulțimea formelor carstice asociate cu pitorescul inegalabil al satelor și cătunelor rar străbătute de picior străin. Încîntătoarea este valea Gălzii, pe drumul ce șerpuiește înfrățit cu apa printre dealuri căpițonate, parcă, pe un versant și pe celălalt, cu un imens covor verde alcătuit din cele mai variate specii de arbori. Trecem prin Galda de Jos, comună bogată cu vechi tradiții, faima podgoriilor sale trecînd de mult granițele țării. Ne putem opri o clipă să vizităm biserica ortodoxă (sec. XV) și castelul feudal ridicat în sec. XVII, ulterior transformat, în pivnițele căruia au fost închiși țăranii răsculați la 1784. Părăsim comuna și ne continuăm drumul, avînd mereu în față imensul pinten de calcar al Pietrei Ceții (1234 m), ale cărei coccoașe se profilează pe azurul cerului de toamnă. Lăsăm în urmă sate cu înfățișare tipic moțească, Benic, Galda de Sus, cu casele răsfirate pe colinele din jur și ne continuăm călătoria pe firul văii din ce în ce mai îngustă. Treptat pădurea se rărește iar locul arborilor este luat de nenumărate blocuri de piatră, unele de dimensiuni mari sub forma cipelor calcaroase ce-și scot spinările zdrențuite de după cîte o cotitură a drumului. După numai cîțiva kilometri traversăm Cheile de la Poiana Gălzii, săpate în pereții de calcar ce închide în aval bazinetul Gălzii. O mică depresiune de un pitoresc inedit; în depărtare încep să apară stînci colțuroase ridicate deasupra pădurii ca un vestitor că ne apropiem de ținta noastră. Încă o cotitură, traversăm apa pe un cochet pod și o tablă (așezată aici cu foarte mulți ani în urmă!) ne anunță că am ajuns la Cheile Intregalde, această podoabă fără egal a munților Trascăului. Uriași pereți surplombați se prăvălesc de la mai multe sute de metri pînă în albia văii care cu migală a clădit uriașa bară de calcar jurasic prelucrînd-o ca un magic trafaret, dînd naștere la una dintre cele mai spectaculoase alunecări de piatră. Dacă împinși de curiozitate apucăm pe poteca ce însoțește puțin de apă ce-și arundă unda cristalină printre grohotișurile fine dure în capătul din amonte al monumentului trecem prin fața unei mori de apă părăsite și ajungem pe unul din marii pilonii de stîncă ce alcătuiesc imensii Colții ai Caprei avem în fața noastră una dintre cele mai complete imagini ale cheilor. Avînd aspectul unui minimasiv, Cheile Intregaldelor ascund în spatele pereților de calcar înalte circuri, podiri adînci cu pereți verticali și umezi, colți de stîncă de forme ciudate, sfături de care se ridică un splendid pod cu arcada frumos cimentată. Furați de această unică peisaje nu trebuie, însă, să uităm că beneficiind de condiții favorabile în perimetrul cheilor s-a putut dezvolta o minunată floră endemică dintre care se detașează fără îndoială floarea de colț ce a găsit aici loc prielnic de creștere la cea mai coborîtă altitudine din Europa (500 m pe Colții Caprei). Dacă la acestea adăugăm poenile cu narcise de la Piatra Ceții și alte cîteva monumente: Cheile Rîmețiilor, Piatra Coșivii avem imaginea celei mai întinse rezervații naturale din Apuseni (500 ha).

De la Cheile Intregalde se pot face interesante excursii la obiectivele turistice din jur:

— urcînd prin pasul Albii se poate ajunge în 2—3 ore pe muntele Bedii (1234 m) masiv pinten crenelat din calcare albe în jurul căruia se găsesc întinsele poieni cu narcise (aproximativ 5 ha).

— din Vf. Piatra Ceții în 3—4 ore putem coborî la cabana Cheile Rîmețiilor aflată la altitudinea de 425 m.

— urmînd poteca de la extremitatea cheilor (prin fața unei mori părăsite) putem ajunge pe dealul Caprei (1211) în 2 ore iar de aici pe întinsul platou al Ciumernei în al cărui colț vestic se găsește Peștera Bisericuței.

Nodi utili

— La cheile Intregaldelor se poate ajunge cu autobuzele I.T.A. plecînd din Alba Iulia (42 km)

— drum accesibil iarna și vara

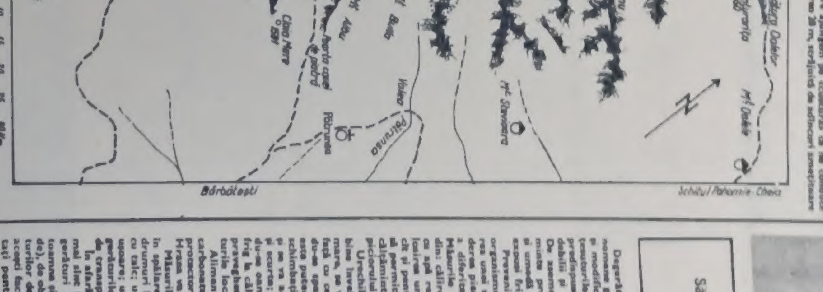

TRAVERSARE DE IARNĂ PE CREASTA BUILEI

DOBRIN ISTRATE
DUMITRU HEMEGAR

Frumosul munte de la sporțiile Cîndești ... [illegible] ... Ciprian ... Punctul forte al reconstrucției ... [illegible] ... spre vîrf, lungă de vreo 20 m, scrijelată de adînci amestecare

— cazare la cabana Intregalde care dispune de locuri ... camere cu 2—4 paturi deschisă tot timpul anului.

... spre dreapta, intrăm într-un impozant ... [illegible] ... la Stîrcu ... Brezoi ... La lumina razelor soarelui ce învinseseră norii, pe un cer din ... [illegible] ... de Rm. Vîlcea, încheiem această zi de neuitat.

DINU BOGHEZ

Să prevenim accidentele muntelui!

DEGERĂTURILE

Degerătura este o afecțiune locală, însoțită uneori de fenomene generale și caracterizată printr-o serie de tulburări și modificări neuro-vasculo-circulatorii, pe care le suferă țesuturile care au fost expuse la acțiunea frigului. Sînt mai predispuse la acest accident persoanele anemice, copiii, debilii și bătrînii, emotivii și cei care transpiră abundent. De asemenea, cei care poartă încălțăminte sau îmbrăcăminte prea strîmtă (care favorizează staza circulatorie) și umedă sau care rămîn prea mult timp îmbrăcați și sînt expuși frigului.

Prevenirea degerăturilor se poate realiza prin: punerea organismului în condiții cît mai bune de apărare, prin luarea unei serii de măsuri care urmăresc, pe de o parte, scăderea pierderii de căldură, iar pe de alta, buna funcționare a diferitelor mecanisme de termoreglare din organism. Măsurile colective de prevenire a degerăturilor constau din: călirea treptată a organismului prin spălarea corpului cu apă rece, fricțiuni locale, helioterapia, ultra-violete, folosirea unei îmbrăcăminți largi, adaptată atît pentru efort cît și pentru repaus, utilizarea încălțămintei mai largi care să permită folosirea a 2—3 perechi de ciorapi (scoaterea încălțămintei trebuie să fie urmată de un ușor masaj al labei piciorului și gambei).

Urechile vor fi acoperite, iar mîinile și picioarele vor fi bine învelite. La drumurile lungi de iarnă, cînd gerul este mare, se va merge în rînduri strînse, intercalate (rîndul din față cu cel din spate, ca și cărămizile într-un zid) mai aproape de ... Cînd gerul du-se spații continue (coloane), între rînduri. Cînd gerul este puternic și însoțit de vînt, cei din capul coloanei vor fi schimbați cît mai des. Etapele de drumeție se vor scurta și se va accelera ritmul de mers, iar popasurile vor fi dese și scurte; ele se vor face în locuri ferite de vînt, interzicîndu-se oamenilor să stea în zăpadă sau să intre direct de la frig la căldură mare. În timpul mersului oamenii se vor supraveghea unul pe altul, pentru a se preîntîmpina degerăturile locale (nas, urechi etc.)

Alimentația va trebui să fie bogată în grăsimi și hidrocarbonate, să fie proaspătă și bogată în vitamine (cu rol protector deosebit), în special vitaminele A, B-1, C și PP. Hrana va trebui să fie caldă.

Măsurile individuale de prevenire a degerăturilor constau în spălarea cu apă rece a picioarelor înainte de a pleca la drumuri lungi; pudrarea după aceasta a labelor picioarelor cu talc; ungerea pielii cu o grăsime oarecare, prin fricțiuni ușoare; ungerea părții libere a feței, cu alifie împotriva degerăturilor; la geruri mari, badijonarea picioarelor, în caz de transpirație, cu o soluție de 2—3 la sută formalină.

În afară de cauza principală, care este frigul, degerăturile mai sînt favorizate de umiditate (frigul umed produce degerături chiar în anotimpurile ploioase sau cu lapoviță, toamna și primăvara, chiar la temperaturi în jur de 1—2 grade), de oboseala fizică și psihică (care mărește riscul degerăturilor de 2—3 ori), de infecții, și de lipsa de vitamine; toți acești factori favorizanți ai degerăturilor trebuie să fie evitați pentru a le preveni.

Dr. IOAN TUGUI

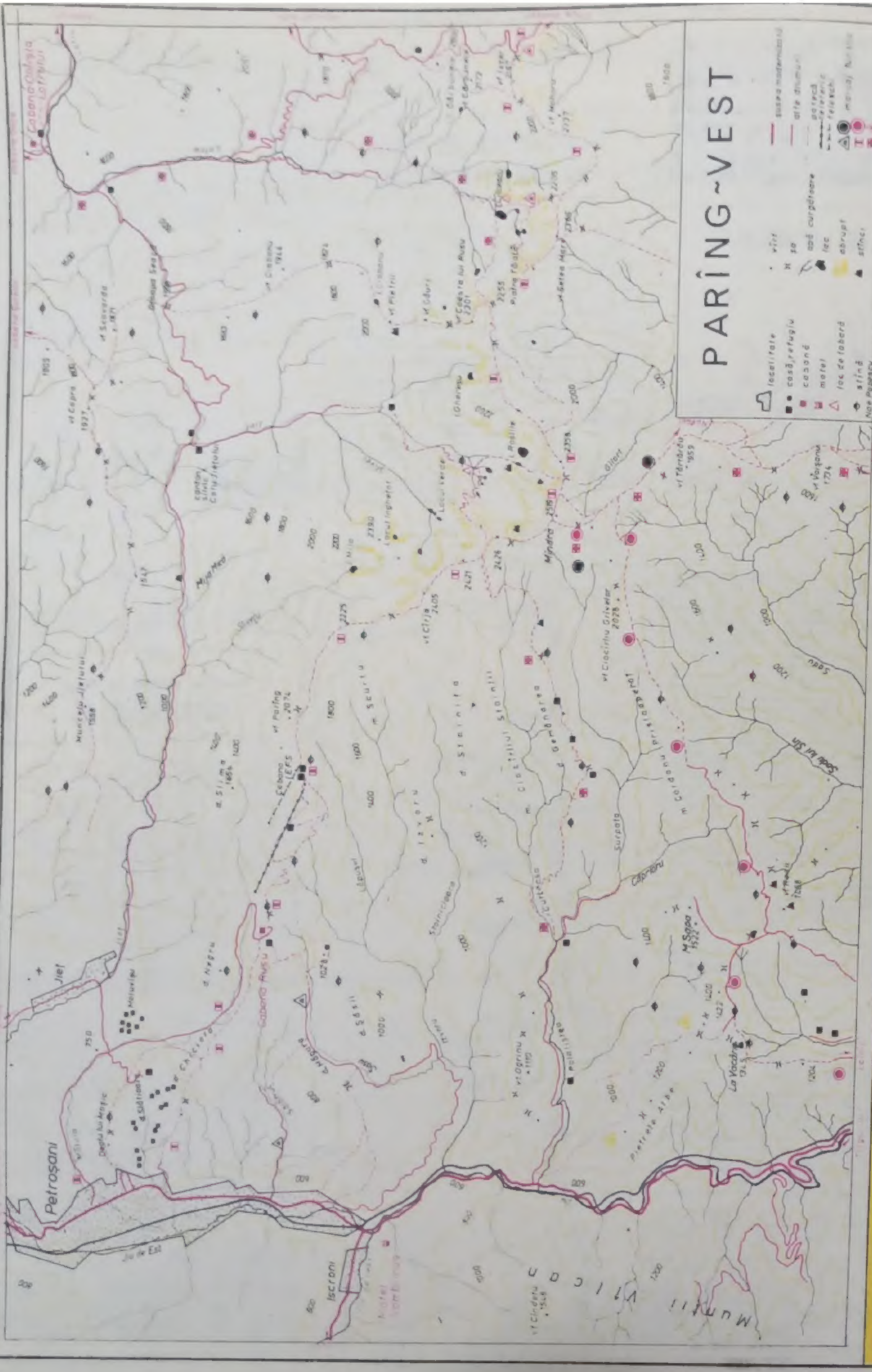

MUNŢII PARÎNG-VEST

Iată continuarea itinerariilor în zona vestică a Munţilor Paring. Etapa a II-a: de la locul de înnoptare din căldarea Zănoaga Mare revenim în cca. 35 minute (marcaj: cruce roşie) în şaua Piatra Tăiată la poteca crestei principale.

Şaua Piatra Tăiată — sub vf. Coasta lui Rus — şaua Cheresu — vf. Iaşu — vf. Picleşa — vf. Gruiu — şaua Gruiu. Marcaj bandă roşie; timp de mers: 2 1/2 — 3 1/2 ore. Pentru înnoptare părăsim creasta în coborîre la nord prin hornul vestic (traseu dificil) la nivelul lacului Mîndra unde putem instala cortul. Timp de coborîre: cca. 20 minute. Itinerar nemarcat.

Etapa a IV-a: revenim în cca. 30 minute la poteca de creastă, urcînd prin hornul vestic al şeii Gruiu.

Şaua Gruiu — vf. Paringu Mare (2519 m) — vf. Gemănarea — vf. Stoiniţa — vf. Cîrja — m. Scurtu — sub vf. Paringu Mic — vf. Badea — cabana Rusu. Marcaj: bandă roşie; timp de mers: 4—5 1/2 ore.

Etapa a V-a: cabana Rusu — curmătura Călinii — d. Slătinioara — Petroşani (cartierul Carpaţi). Marcaj: bandă roşie (rar); timp de mers: 1 1/2 —1 3/4 ore.

ATENŢIE! Marcajele pe sectorul cabana Rusu — d. Slătinioara — Petroşani sînt în curs de execuţie.

NAE POPESCU

gastronomie în ianuarie

Tare mă tem că multora dintre noi, după maratonul gastronomic al sărbătorilor, le e mai dragă acuma o linguriţă cu bicarbonat decît o costiţă rumenă de porc, înflorind din varza bine călită, la braţ cu vreun cîrnăcior mai subţirel şi oacheş! Şi iar, parcă mă bate gîndul că, acum, unora le e mai scump un pahar cu «Hebe» sau cu vreo altă «feruginoasă, sulfuroasă, carbogazoasă», decît molcomul, întunecatul «Merlot» sau veselul, solarul «Riesling»... Eh, aşa-i viaţa! Ştiam eu că va veni şi ziua aceea cînd veţi ocoli rubrica semnată *Spînzurăfoame* şi cînd numai cuvîntul *cotlet* ar fi de-ajuns să vă ridice o sprînceană a dispreţ suveran! Acu', nu-i vorbă, chelu' n-are la ce strica banii pe şampon, totuşi mă încearcă gîndul că pînă şi calviţia e o boală trecătoare (mai ales de cînd cu oţetul ăsta de mere — teribil leac, dom'le!), da'mi-te lehamitea de bucate — suferinţă grea, desigur, însă nu chiar de tot doborîtoare, cunoscute fiind resursele fantastice ale organismului nostru, cînd e să lupte el cu boala, la o adică! Întărindu-mă în nădejdea asta, vin şi vă propun nu un «alka-selzer», nu un ceai hepatic, nici vreo «bulină de cap», cu merg mai la adînc, în bezna subconştientului şi, poate nu mă veţi crede, acolo o singură dorinţă domneşte acum. E drept, s-ar putea s-o numesc prost dorinţă; s-ar putea să fie un *complex*, un *arhetip*, un *libido*, sau — doamne fereşte! — vreun *alter-ego!* În fine, mult mai aproape de adevăr, cel puţin aşa cum l-am apucat din bătrîni, chestia se cheamă: *ciorbă de potroace*, termen oarecum mai greoi, dar şi ceva mai liniştitor pentru spiritul nostru zguduit de ultimele încercări culinare. Felurite sînt potroacele, dar baza rămîne aceeaşi: aripioare, gîtişoare, coaste, scurmace şi altele, de-ale păsărilor, fie ele curcan, raţă, gîscă sau găină — pui de Cremedia nu se admit!... Fierbeţi-le direct în zamă de varză, iar în puţină apuşoară, separat, osînditi tot în felul ăsta leguminoasele şi o mînă de orez. Dar nu încărcaţi potroaca decît cu esenţa lor. În sfîrşit, un pahar de smîntînă — bine bătut cu două gălbenuşuri de ou — va fi turnat, şuviţă subţire, în oală, amestecînd în tot acel timp. Pe urmă, nici nu-i mai daţi răgaz: sorbiţi-o! Şi după vreo 3–4 ore de somn bun vă veţi scula un om nou. Însă — vorba unui prozator de la Bacău, al cărui roman de cîteva sute de pagini nu-l citez în întregime aici, deşi ar merita — şi acest om nou are dreptul la un chefuleţ...

spînzurăfoame

Arhivă

Anul 1936 aducea în ziua de 29 februarie turismului românesc cel mai de preţ dar: prima lege de organizare a Oficiului Naţional de Turism.

În 1933, participasem la un început Consilieratul pentru turism de pe lîngă Preşedinţia Consiliului de Miniştri din acea vreme. Alături de alte personalităţi cunoscute ca animatori ai mişcării turismului şi drumeţiei, am procedat la adunarea unui material în vederea unei eventuale legiferări, ce nu a avut loc atunci. După doi ani, pe lîngă Ministerul de Interne ia fiinţă Oficiul Naţional de Turism. Zile şi nopţi am lucrat singur sau consultîndu-mă cu alţii, între care cu Mihai Haret, Neagu Boerescu, Vasile Florescu, Valeriu Tebeica, Eugen Eremie şi generalul doctor Vicol, care era şi el un iniţiator de proiecte de legi, dar care dorea subordonarea turismului organizării medicale a staţiunilor balneare şi climatice. Sediul se găsea deasupra cinematografului «Forum», în nişte birouri mici, situat lîngă actuala Bibliotecă universitară. Clădirea a fost demolată, O.N.T. trecînd apoi în propriul său local din strada Wilson. Două memorii înaintate organelor de stat cu începere din anul 1931, precum şi campania dusă prin revista ilustrată de turism «Voiaj» şi prin periodicul «Turismul» au dat pînă la urmă un cadru legal turismului. Textul legii a ieşit totuşi modificat faţă de anteproiect. Personalităţi ca Emanoil Bucuţa, Mihai Haret şi alţii, scriau atunci că: «*Propunătorii (e vorba de cei ce agitau organizarea turismului) veneau nu dintre oamenii politici şi de legi, ci dintre turişti, membri şi conducători de societăţi turistice puternice, ca şi împătimiţi, care o dată cu legiferarea au fost uitaţi*».

vasile a. marinescu

Tovarăşi de drumeţie

Redeschidem rubrica, o dată cu scrisoarea tovarăşei PANDELE LIANA, interesată «de a participa la drumeţii în munţi», dar avînd rar această posibilitate deoarece «instituţia unde lucrez este destul de mic şi nu se organizează astfel de excursii». Cei dispuşi să o primească pe semnatara scrisorii în cercul lor organizat de drumeţii alpine pot să scrie pe adresa revistei: Bd. Republicii-4, sector 4, Bucureşti, specificînd: Pentru rubrica «Tovarăşi de drumeţie». Fireşte, rubrica rămîne deschisă tuturor amatorilor de excursii care doresc să-şi continuie sau să-şi mărească cercul lor de iubitori ai călătoriilor în toate anotimpurile.

Balcoane alpine pe Valea Prahovei

Fotografiile de octavian stoia

R.P. MAGAZIN

vînătoare

Decembrie. Fulgii aşternuseră deasupra carte nescrisă. Dar, dimineaţa, cartea zăpezii va mărturisi neliniştea iepurelui şi hoinărelile vulpii, fuga căprioarei şi hăituiala lupului...

Tăcuţi, vînătorii citesc toate aceste mărturii, dar nu le comentează. Gîndurile lor se îndreaptă spre ziua de vînătoare pe care o încep. S-au adunat vreo douăzeci la marginea pădurii. E o vînătoare colectivă, cu gonaşi, la iepuri şi fazani. Cu puştile descărcate, ţinute vînătoreşte pe braţul stîng, adunaţi în semicerc, ascultă indicaţiile organizatorului vînătorii din ziua respectivă; cine nu-i respectă indicaţiile este exclus de la vînătoare.

Şi a început vînătoarea. Din loc în loc, vînătorii, plasaţi de către organizator, s-au camuflat fiecare cum a putut şi scrutează terenul. Departe, mici puncte negre se agită şi cresc mereu. Sînt gonaşii, înşiraţi pe o linie. Ici, colo, în faţa lor, parcă ciulini alungaţi de furtună, fug iepurii. Vin spre linia vînătorilor, fără să bănuiască nici o primejdie în mogîldeţele nemişcate, din marginea pădurii. Aici încep să răsune focurile de puşcă. Cîte un iepure se dă peste cap şi rămîne acolo, definitiv. Alţii însă trec sănătoşi printre vînători, «salutaţi» cu focuri de puşcă. «Are blana rezistentă», «era blindat», «şi-a fixat un randez-vous la anul viitor...» — şi alte răutăţi se aud din dreapta şi din stînga vînătorului neîndemînatic.

Şi au fost prilejuri de rîs după fiecare goană, fiindcă la vînătoare mai mult ca oriunde fiecare se poartă aşa cum îi e firea. Ceea ce, uneori, poate fi prilej de haz.

Ziua de vînătoare s-a sfîrşit. În drum spre casă, vînătorii au grijă ca din tolba sau rucsacul lor să se iţească, discret dar suficient de vizibil, o ureche de iepure sau o coadă de fazan care să le justifice ţinuta marţială din ziua respectivă şi oboseala deloc neplăcută care li se citeşte pe faţă...

Toate acestea s-au petrecut mai alaltăieri, duminică, în sute de variante asemănătoare, participanţi — aproape 50 000 de vînători, teatrul operaţiunilor — cele peste 14 milioane de hectare teren de vînătoare cu iepuri şi fazani ale ţării noastre.

ilie cârciu

Vremea

FEBRUARIE 1977

Luna februarie va fi anul acesta mai rece în Moldova, Dobrogea şi răsăritul Munteniei decît de obicei; în centrul ţării va fi obişnuit de rece, pe cînd în vest va fi mai caldă. Banatul şi Crişana vor fi cele mai calde provincii.

Teritoriul va fi traversat de 5 fronturi de precipitaţii, ce vor da cantităţi mici de apă, excepţînd Oltenia, Dobrogea şi unele suprafeţe din Moldova şi Muntenia, unde ploile şi ninsorile vor fi mai abundente. Precipitaţiile vor cădea sub toate formele: burniţă, ploaie, lapoviţă, măzăriche şi ninsoare. Cele 3—4 ninsori ce vor cădea în această lună vor depune şi strat nou de zăpadă, dar care nu va dura pe tot parcursul lunii, în regiunea de cîmpie şi cea de deal. Zăpada bună pentru sporturi de iarnă se va păstra la înălţimi mai mari de 1200 m.

Aspectul predominant al vremii va fi schimbător şi relativ căldut în nord-vestul ţării şi închis, ceţos, cu temperaturi coborîte în primele 14 zile în S—E.

1—3 februarie. Vreme nestatornică şi în curs de răcire treptată, cu cer mai mult noros. Vor cădea lapoviţe şi ninsori, ce vor fi mai frecvente în partea de sud-vest a ţării, în celelalte ţinuturi ele avînd un caracter local. Vîntul se va intensifica în Dobrogea şi Bărăgan. Temperatura va scădea noaptea pînă la —13 grade în nordul extrem al ţării şi va urca ziua pînă la 5 grade în Cîmpia Banatului.

4—9 februarie. Vreme rece în toate ţinuturile, cu nopţi geroase în nord, unde temperaturile nocturne vor coborî pînă la —19 grade. Cerul va fi variabil în jumătatea de nord-vest a ţării şi se va menţine noros în sud-est, unde vor cădea ninsori ce pe alocuri vor fi însoţite şi de intensificări de vînt. Aceste ninsori vor depune strat nou de zăpadă pe multe suprafeţe. În cîteva dimineţi se va forma ceaţă cu depuneri de chiciură.

10—17 februarie. Vreme umedă şi favorabilă precipitaţiilor, ce vor cădea mai întîi sub formă de ninsoare, apoi sub formă de ploaie şi burniţă. Aceste precipitaţii vor fi şi cele mai însemnate ale lunii. Se vor produce intensificări locale ale vîntului între 13 şi 17 februarie. Temperatura, care va scădea în primele zile ale acestui interval, va începe să crească apreciabil, urcînd ziua pînă la 10 grade în regiunea de cîmpie.

18—20 februarie. Deşi vremea se va menţine închisă, umedă şi ceţoasă, temperatura va continua să crească, atingînd valori primăvăratice în Banat.

21—24 februarie. Un nou front atmosferic pătrunzînd în spaţiul ţării va schimba aspectul vremii prin ploile, lapoviţele şi ninsorile ce se vor semnala mai în toate ţinuturile. Temperatura va începe să scadă din ce în ce mai accentuat. Şi vîntul va prezenta unele intensificări temporare.

25—28 februarie. Vremea se va ameliora, cerul devenind variabil şi în sud-est, iar temperatura va creşte sensibil, atingînd ziua şi 10 grade în Cîmpia Dunării. Cîteva înnorări însoţite de ninsori locale se vor mai observa în nordul teritoriului.

nicolae topor

Coperta 1: Cerb împodobit

Prezentarea artistică: Traian Vasai

Tiparul Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" Bucureşti

43528

Lei 3

CLUJENII AMFITRIONI OSPITALIERI

Puternic centru urban, centru industrial în care își desfășoară activitatea aproape 80 de uzine și fabrici de importanță republicană, centru universitar de prestigiu, recunoscută citadelă a cercetării științifice și istorică, oraș de incontestabilă atracție pentru iubitorii de drumeții. Acesta este municipiul Cluj-Napoca, milenară așezare transilvăneană, în care viața materială și spirituală pulsează viu, [illegible] din vremuri îndepărtate, păstrînd pînă în zilele noastre mărturii prețioase de statornică viață românească. În anii construcției socialiste, orașul a cunoscut înnoiri esențiale, care i-au modificat în mod radical înfățișarea de altădată. Alături de neprețuitele valori arhitectonice, păstrate încă din perioada evului mediu, au apărut numeroase monumente istorice și artistice, noi construcții economico-administrative, precum și întinse cartiere moderne, care conferă municipiului o fericită îmbinare între stilurile vechi și cel modern, fapt ce sporește și mai mult potențialul turistic de care dispune frumoasa așezare situată pe malurile rîului Someș. De altfel, pentru a întregi o vizită cît mai plăcută tuturor oaspeților, Oficiul județean de turism Cluj a inaugurat, în ultimul timp, cîteva unități hoteliere.

Complexul turistic «Belvedere» este o capodoperă a genului, realizat pe dealul «Cetățuia». Printr-o măiastră valorificare a poziției și a reliefului unei vechi cetăți, aici a fost amplasată o construcție modernă încadrată armonios în natură, cu spații hoteliere și cu cîteva splendide săli de restaurant, braserie, cofetărie, bar de zi, bar de noapte, etc. Sălile de recepție, aflate la mezanin, sînt astfel concepute încît au funcționalitate multiplă, în ele putîndu-se organiza simpozioane, conferințe, întîlniri și alte manifestări de felul acestora. Bineînțeles, barul de noapte cu program muzical-coregrafic prezentat în fiecare seară nu se mai cere recomandat...

Interioarele plăcute, original decorate, cu mobilier de epocă, iluminația feerică și mai ales bunăvoința gazdelor care răspund prompt, cu delicioase mîncăruri și băuturi, sînt argumente care-l fac pe orice [illegible] să îndrăgească atmosfera de la «Belvedere». Să nu mai vorbim de faptul că celor ce vin aici li se va oferi prilejul, într-un viitor apropiat să se destindă jucînd tenis de cîmp, volei, minigolf, să înoate într-un bazin acoperit etc.

Dar, să nu uităm că în alt punct al municipiului Cluj-Napoca, în parcul central, funcționează două restaurante elegante, [illegible] «Parc», «Casino» [illegible] în zona de agrement [illegible] «Făget-Izvor». Aceste unități funcționează în tot cursul anului și sînt plasate în localuri cu veche tradiție, apreciate de consumatori, avînd o reputație binemeritată pe care și-au cucerit-o în decursul timpului, atît pentru serviciile oferite, cît și pentru preparatele culinare în sortimente variate, de un deosebit succes bucurîndu-se cîteva specialități ale casei. Trebuie adăugat că restaurantele «Parc» și «Casino» dispun de un splendid cadru natural, completat de frumusețea și luciul argintiu al unui lac pe undele căruia plutesc bărci care pot fi închiriate, în timp ce în apropierea terasei «Făget-Izvor» un parc distractiv stă la dispoziția celor mici și a celor mari.

Oficiul județean de turism Cluj vă mai propune o vizită la BĂILE «BĂIȚA», în afara orașului, la 45 km distanță. Aici se găsesc cîteva izvoare sulfuroase, iodurose și clorurosodice, recomandate în tratarea afecțiunilor reumatismale, ginecologice, cronice și a unor boli de piele. Stațiunea este dotată cu cabine, vane, bazin în aer liber, restaurant și spații de cazare. Vilele și restaurantul sînt amplasate într-un cadru natural, pitoresc, la poalele unor dealuri împădurite, unde tihna e lege. Masa se poate servi, concomitent la 400 de vizitatori. Sînt asigurate, de asemenea, condiții de parcare pentru automobile, locuri pentru instalat corturi, precum și accesul la terenurile sportive și de agrement.

Deci, Băile «Băița», încă o «oază» a ospeției, care îi așteaptă cu porțile larg deschise pe turiștii ajunși pe meleagurile județului Cluj.

Text și fotografii:
Ilca Iosif

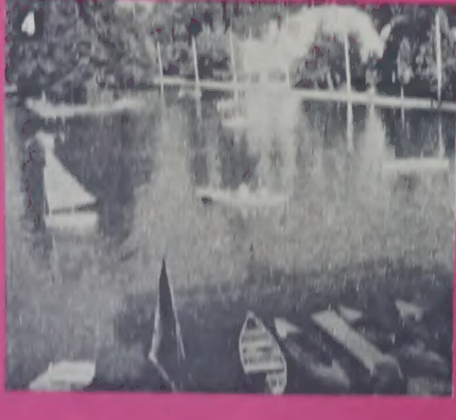

1. Băile «Băița»
2. Hotelul «Belvedere»
3. Cabană pe Valea Drăganului
4. Restaurantul «Casino»
5. Aspect din stațiunea Cojocna